

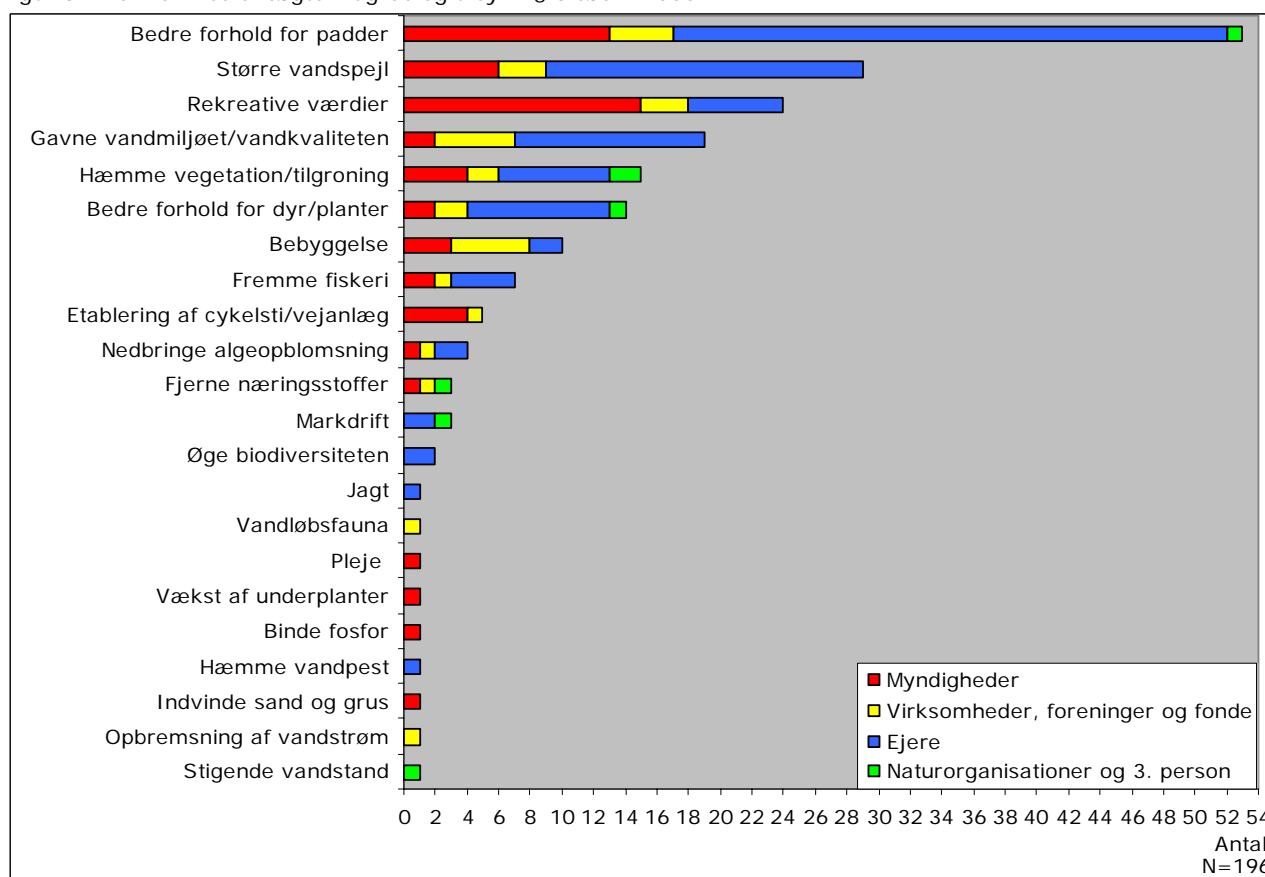
§ 3 søer

Skov- og Naturstyrelsen har i år 2006 registeret 1391 § 3 afgørelser fordelt imellem ti naturtyper. § 3 søer indgår i 454 afgørelser og udgør næsten 1/3 af samtlige § 3 afgørelser for 2006. Alle afgørelserne er læst igennem og følgende oplysninger er registeret: Formål med indgreb, indgrebets art, ansøger/sagsrejsere til indgreb, afgørelser på indgreb, vilkår/betingelser for dispensation, erstatningsbiotop for dispensation og vurdering af dispensation.

Formål med indgreb i § 3 søer

Det er undersøgt hvilke årsager, interesser og formål der ligger til grund for ansøgninger og sager om dispensation fra § 3 i Naturbeskyttelsesloven. Dette er gjort på baggrund af de begrundelser, der er opgivet i § 3 afgørelser for 2006. Hvorvidt de forskellige formål er ansøgernes egne ønsker eller et kompromis imellem ansøger og sagsbehandler, vides ikke. Det fremgår af § 3 afgørelserne for 2006, at sagsbehandlerne i amterne næsten altid besigtiger naturområdet, hvor ansøgers egne ideer med dispensationsansøgningen bliver fremlagt og diskuteret. Sagsbehandlerne spiller her en vigtig rolle som rådgiver og samarbejdspartner. I nedenstående figur vises de forskellige formål med indgreb i § 3 søer fordelt efter ansøger eller sagsrejsere i afgørelserne.

Figur 3.1 Formål med ansøgte indgreb og tilsyn i § 3 søer i 2006

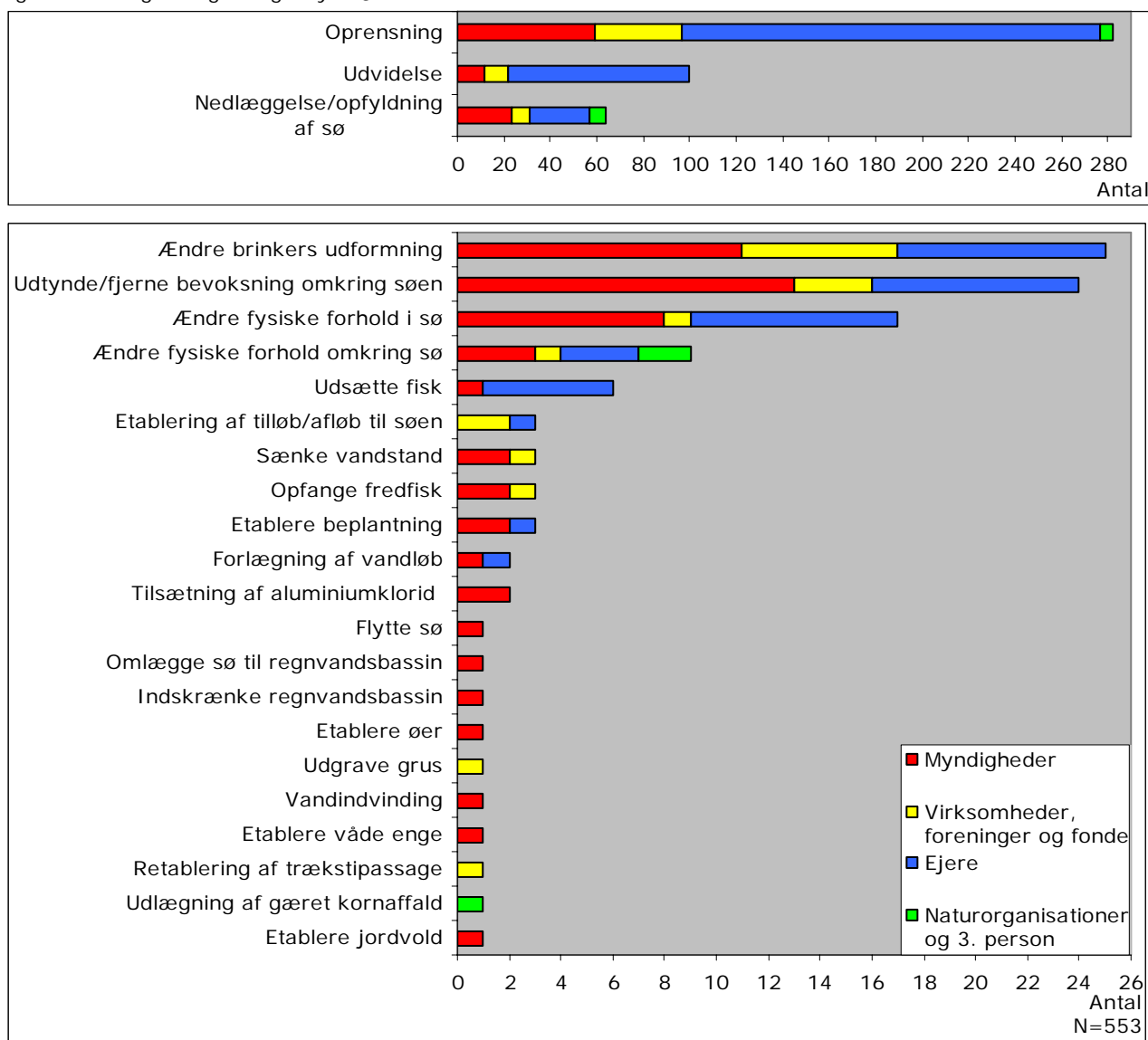

Der er i undersøgelsen registeret 196 afgørelser, hvor der er nævnt et formål med ansøgte indgreb og tilsyn i § 3 søer. Det er ca. 2/5 af alle afgørelserne for § 3 søer. Figuren viser, at formålene er forskellige og varierer i hyppighed. Der er flere formål med et naturforbedrende sigte. Der er bl.a. fokuseret på bedre forhold for padder. Det er et formål, som ofte nævnes i afgørelserne og det er også registeret for naturtyperne enge, moser og overdrev i undersøgelsen. Myndigheder, virksomheder, ejere og naturorganisationer er alle registeret som enten ansøgere eller sagsrejsere i afgørelserne, hvor der er angivet et formål med ansøgte indgreb og tilsyn. I det følgende præsenteres hvilke konkrete indgreb og tilsyn, der er ansøgt eller rejst i afgørelserne for § 3 søer i 2006.

Indgrebets art

Der er i undersøgelsen registeret 553 ansøgte indgreb og tilsyn i 454 afgørelser for § 3 søer. Der er således afgørelser, som er noteret for mere end ét enkelt indgreb. Der er enkelte afgørelser, hvor et indgreb fx oprensning, er ansøgt til flere forskellige § 3 søer i samme afgørelse. Her er indgrebet kun registreret én gang for afgørelsen. Hvor mange indgreb de oprindelige ansøgninger har indeholdt, vides ikke. Der kan være foregået en forhandling imellem ansøger og sagsbehandler, som har betydet, at den oprindelige ansøgning er blevet justeret. Følgende figur viser de ansøgte indgreb og tilsyn i § 3 søer fordelt efter ansøger og sagsrejsere i 2006. Figuren er delt i to, da tre indgreb dominerer i forhold til de øvrige.

Figur 3.2 Ansøgte indgreb og tilsyn i § 3 søer i 2006

Figuren viser, at der er ansøgt eller rejst tilsyn til forskellige indgreb i § 3 søer. Oprensning er det hyppigste indgreb og tilsyn, og det udgør ca. halvdelen af samtlige ansøgte indgreb og tilsyn i § 3 søer i 2006. Da flere af indgrebene ligner hinanden, er nogle af indgrebene i figur 3.2 samlede betegnelser for følgende indgreb.

Nedlægge/opfylde sø: *Nedlæggelse, opfyldning, delvis opfyldning og nedlægge regnvandsbassin*

Udvide sø: *Udvidelse, forbinde to søer, hæve vandstand*

Oprensning: *Oprensning, fjerne ø, midlertidig oprensning*

Udsætte fisk/krebs: *Udsætte flodkrebs, udsætte bækkørreder/ørreder, udsætte græskarper*

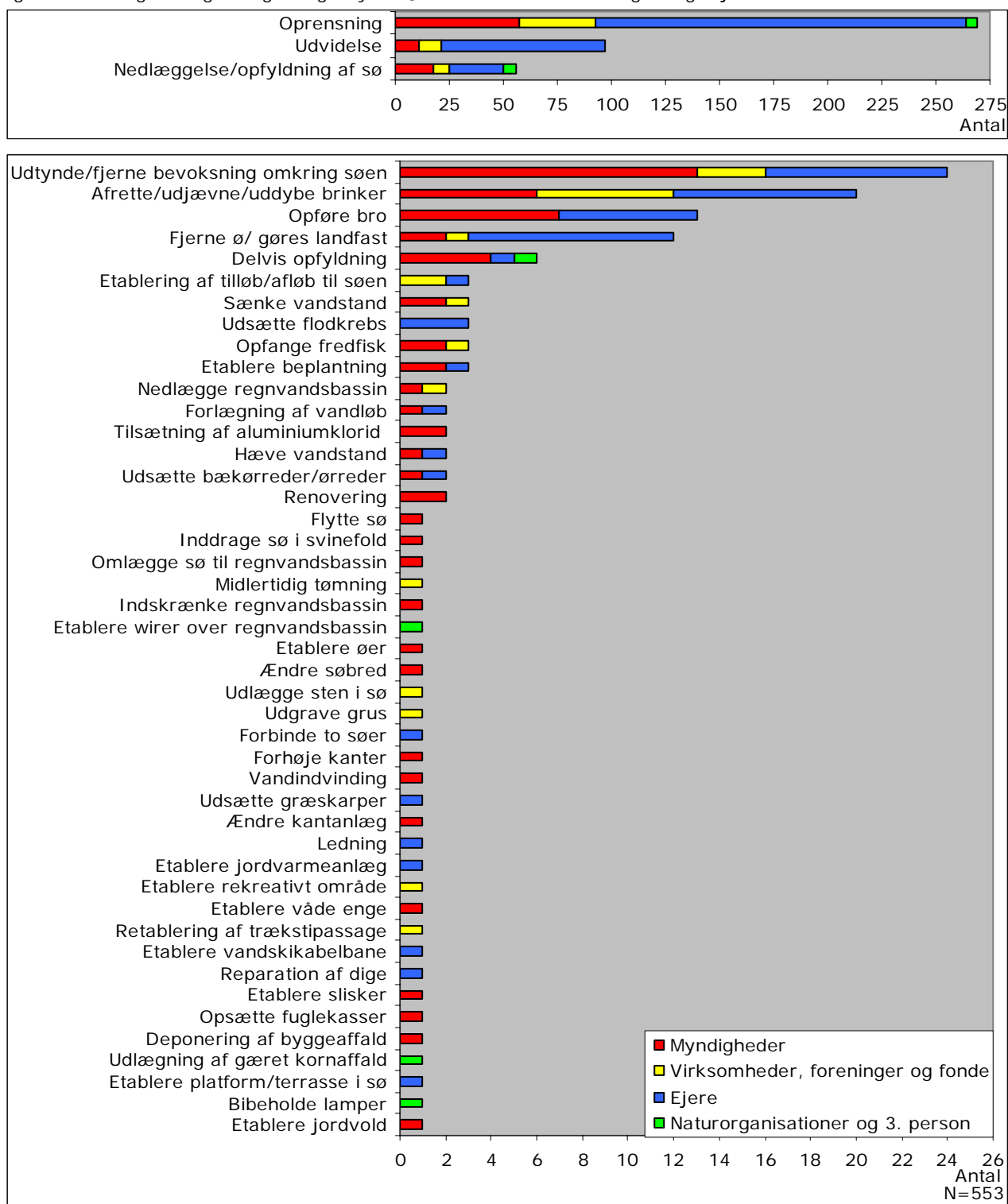
Ændre fysiske forhold omkring sø: *Inddrage sø i svinefold, ledning, deponering af byggeaffald, etablere platform/terrace i sø, bibeholde lamper, etablere wirer over regnvandsbassin, etablere slisker, opsætte fuglekasser, reparation af dige og etablere rekreativt område*

Ændre fysiske forhold i sø: *Opføre bro, udlægge sten i sø, etablere jordvarmeanlæg og etablere vandskikabelbane*

Det ses ud fra figuren, at myndigheder, virksomheder, ejere og naturorganisationer er registreret som enten ansøgere eller sagsrejsere til de forskellige indgreb og tilsyn i § 3 søer i 2006. Det fremgår af figuren, at enkelte indgreb eller tilsyn er registreret med én aktørgruppe som ansøgere eller sagsrejsere, hvorimod flere af de hyppigste indgreb er noteret for to, tre eller fire aktørgrupper som ansøgere eller sagsrejsere.

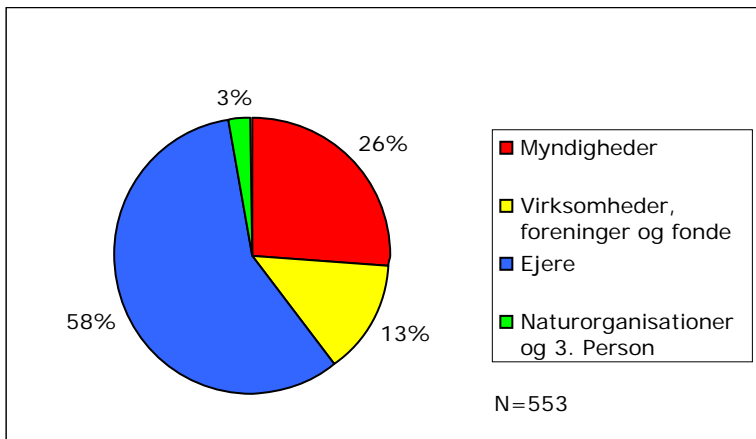
I det følgende vises fordelingen af samtlige 553 indgreb og tilsyn til § 3 søer i 2006. Figuren er delt i to, da tre indgreb dominerer i forhold til de øvrige.

Figur 3.3 Samtlige ansøgte indgreb og tilsyn til § 3 søer fordelt efter ansøger/sagsrejsjer i 2006

Det fremgår af figur 3.3, at flere indgreb eller tilsyn forekommer i få afgørelser, eller kun er registeret én enkel gang i undersøgelsen for § 3 søer i 2006. Fordelingen imellem myndigheder, virksomheder, ejere og naturorganisationer ændres ikke væsentligt fra figur 3.2. Hvor ofte de fire aktørgrupper er noteret som ansøgere eller sagsrejsere til indgreb og tilsyn i § 3 søer vises i næste figur.

Figur 3.4 Ansøger/sagsrejser til indgreb og tilsyn i § 3 søer i 2006

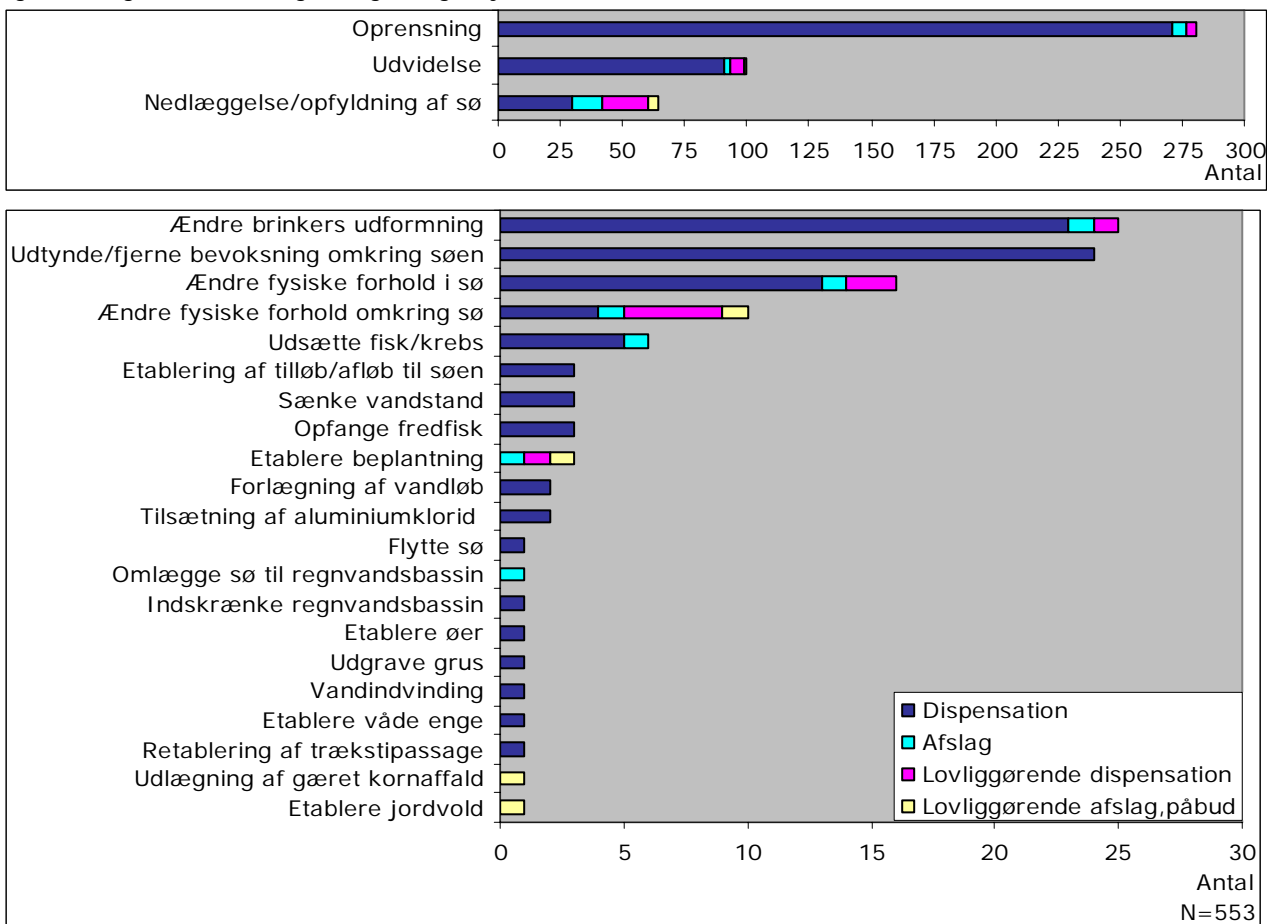

Figuren viser, at de fire aktørgrupper er registreret med forskellige hyppigheder. Ejere er noteret som ansøgere i ca. halvdelen af alle indgreb og tilsyn, herefter følge myndigheder med næsten ¼ og virksomheder med ca. 1/8. Naturorganisationer er registreret for ca. tre procent af samtlige indgreb og tilsyn i § 3 søer.

Afgørelser til indgreb og tilsyn i § 3 moser

I det følgende præsenteres, hvorledes der er givet dispensation, afslag, lovliggørende dispensation og lovliggørende afslag i afgørelserne for § 3 søer i 2006. Hvor mange af de oprindelige ansøgte indgreb, som er blevet ændret til naturforbedrende projekter under sagsbehandlingen, vides ikke. I næste figur vises afgørelserne for de ansøgte indgreb og tilsyn, som blev præsenteret i figur 3.2.

Figur 3.5 Afgørelser til ansøgte indgreb og tilsyn i § 3 søer i 2006

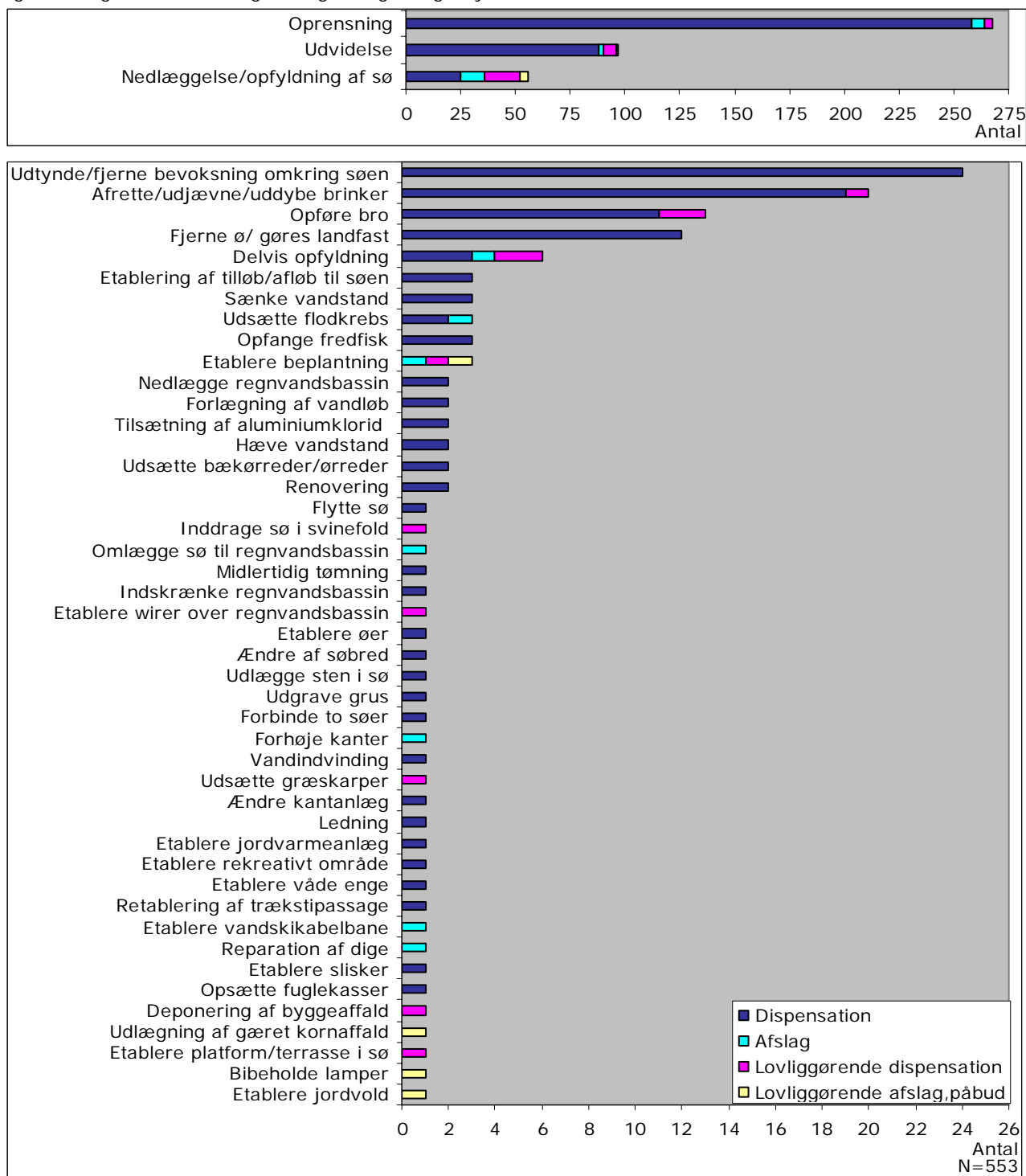

Det fremgår af figuren, at dispensation, afslag, lovliggørende dispensation og lovliggørende afslag alle er anvendt i afgørelserne for § 3 søer. For nogle af de ansøgte indgreb og tilsyn ses der forskellig forvaltningspraksis i sagsbehandlingen. Eksempelvis er der til indgrebet oprensning givet både dispensation, afslag, og lovliggørende

dispensation i afgørelserne. Årsagerne til disse variationer kendes ikke, og vil kræve en nærmere analyse af de enkelte sager.

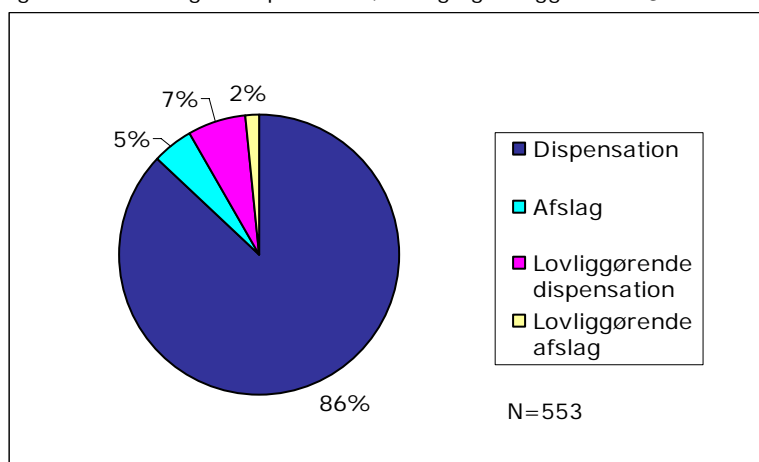
I næste figur vises hvorledes dispensation, afslag, lovliggørende dispensation og lovliggørende afslag er registreret for samtlige indgreb og tilsyn i § 3 søer.

Figur 3.6 Afgørelser til samtlige ansøgte indgreb og tilsyn i § 3 søer i 2006

Det fremgår af figuren, at fordelingen af dispensation, afslag og lovliggørelse til de enkelte indgreb og tilsyn ikke ændres væsentligt i forhold til figur 3.5. I det følgende vises, hvor hyppigt dispensation, afslag, lovliggørende dispensation og lovliggørende afslag bliver givet til ansøgte indgreb og tilsyn i § 3 søer.

Figur 3.7 Fordeling af dispensation, afslag og lovliggørelse i § 3 søer

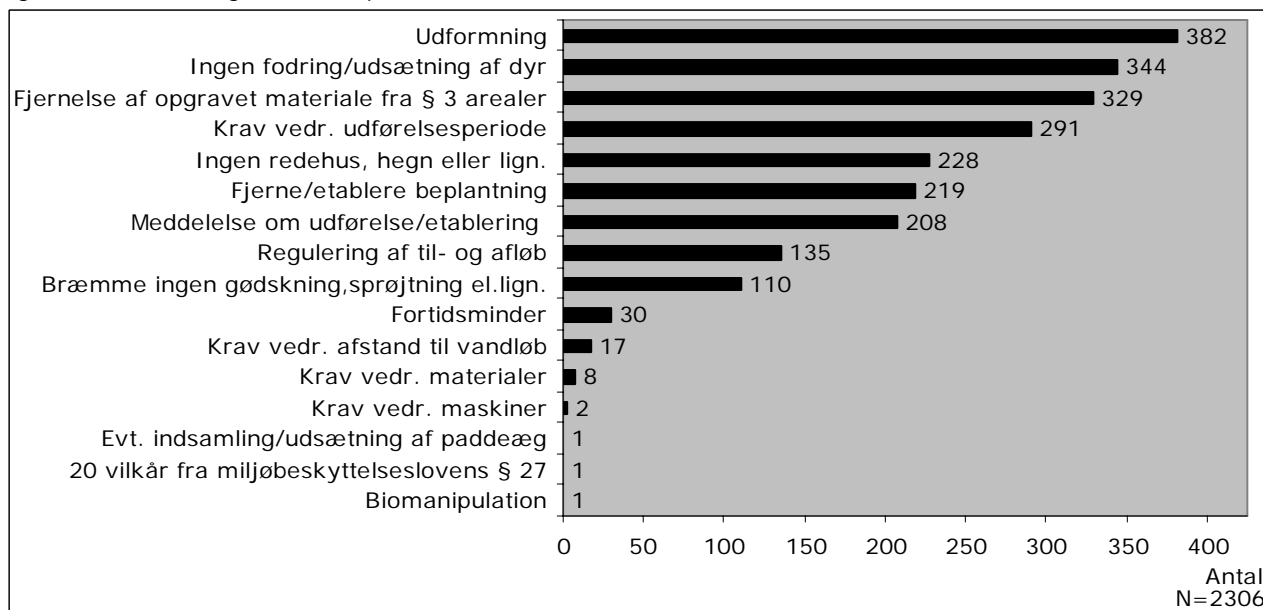

Det fremgår af figuren, at langt de fleste dispensationsansøgninger ender med en positiv afgørelse: Der gives tilladelse til indgreb i § 3 søer. Dispensation og lovliggørende dispensation er givet tilsammen i ca. 9/10 af alle ansøgte indgreb og tilsyn i § 3 søer i 2006. Stort set alle dispensationer og lovliggørende dispensationer er givet med en række vilkår, som præsenteres i det følgende.

Vilkår/betingelser for dispensation

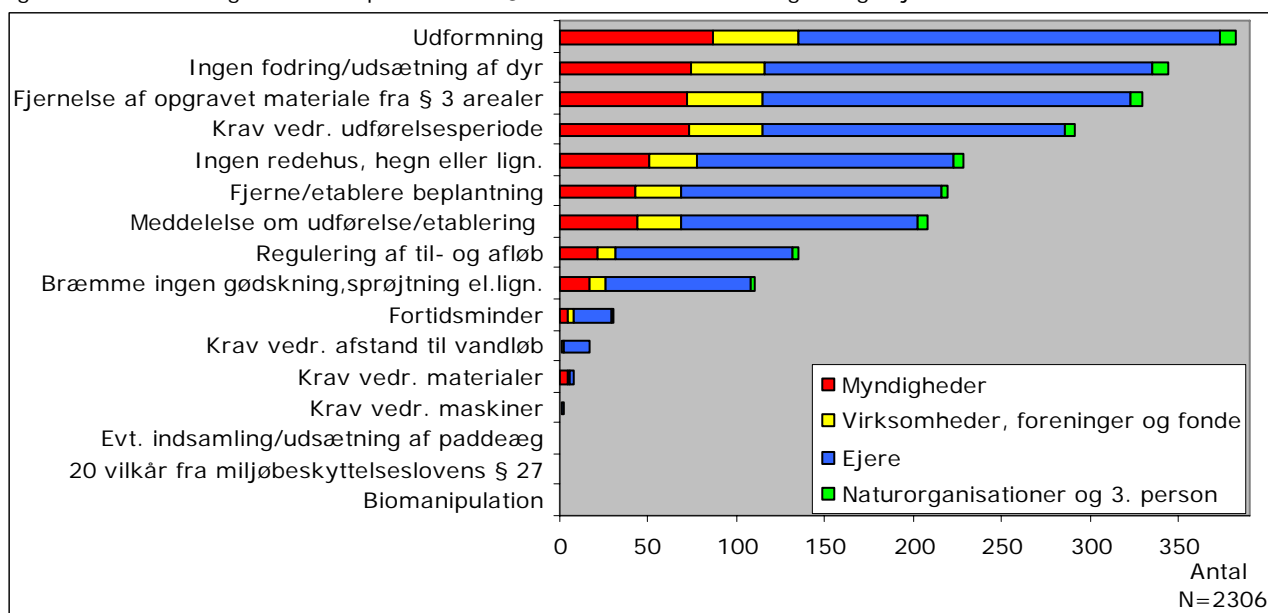
Dispensation kan gives på vilkår. I afgørelserne for § 3 søer er der ofte stillet nogle vilkår og betingelser for tilladelse til dispensation. Antallet af vilkår varierer for de enkelte indgreb. Vilkårene er ofte forskellige og detaljerede. Vilkårene er derfor registreret under nogle samlede betegnelser. I nogle afgørelser kan der forekommer flere vilkår under samme betegnelse, her er kun ét vilkår angivet i undersøgelsen. Vilkårene vises i nedenstående figur.

Figur 3.8 Vilkår/betingelser for dispensation til § 3 søer

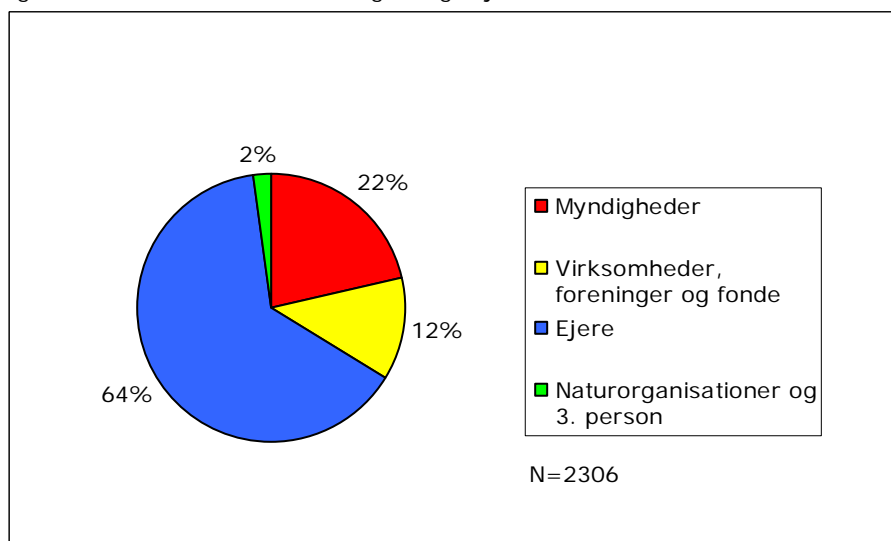
Der er i undersøgelsen noteret 2306 vilkår. Det fremgår af figuren, at der ofte stilles vilkår for udførelse af indgreb samt, hvordan en fortsat arealanvendelse kan ske. I det følgende vises, hvorledes vilkårene er fordelt imellem ansøgere og sagsrejsere.

Figur 3.9 Vilkår/betingelser for dispensation til § 3 søer fordelt efter ansøger/sagsrejsjer

Det fremgår af figuren, at myndigheder, virksomheder, ejere og naturorganisationer har været ansøgere eller sagsrejsere til indgreb i § 3 søer, hvor der stilles vilkår som betingelse for dispensation. De enkelte vilkår i figuren er stort set stillet til alle fire aktørgrupper. Fordelingen af vilkår imellem de fire aktørgrupper vises i næste figur.

Figur 3.10 Vilkår fordelt efter ansøger/sagsrejsjer i § 3 søer i 2006

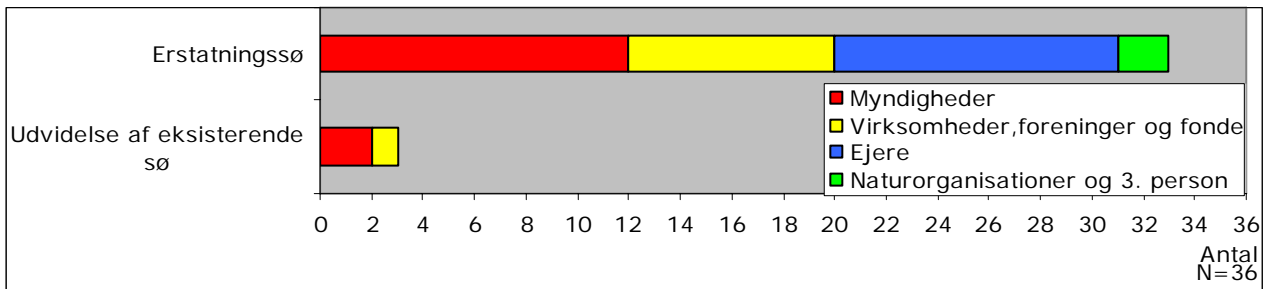

Figuren viser, at de fire aktørgrupper er noteret med forskellige hyppigheder. Ejere er tildelt flest vilkår, efterfulgt af Myndigheder, virksomheder og naturorganisationer. Ved sammenligning med figur 3.4 ændres fordelingen imellem de fire aktørgrupper ikke væsentligt.

Erstatningsbiotoper for dispensation

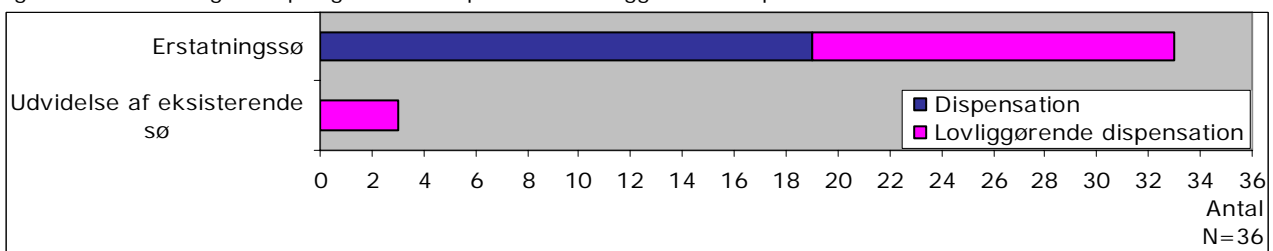
Dispensation kan gives på vilkår af erstatningsbiotoper (erstatning for de oprindelige naturtyper). Amterne har i nogle afgørelser for § 3 søer anvendt erstatningsbiotoper, som vilkår for dispensation og lovliggørende dispensation. Der er i undersøgelsen registreret 36 erstatningsbiotoper, som vilkår for dispensation og lovliggørende dispensation til § 3 søer i 2006. Erstatningsbiotoperne vises i følgende figur.

Figur 3.11 Erstatningsbiotoper for § 3 søer i 2006 fordelt efter ansøger/sagsrejsjer

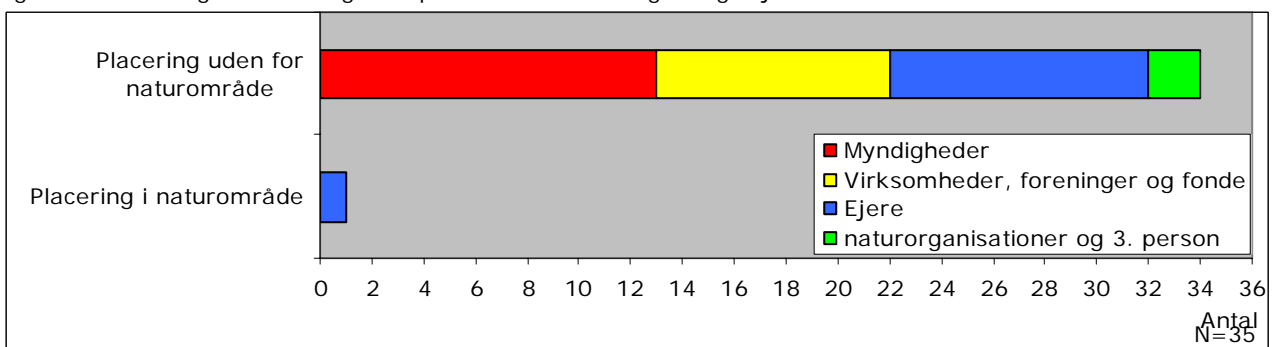
Det fremgår af figuren, at to forskellige erstatningsbiotoper er registreret for § 3 søer: Erstatningssø og udvidelse af eksisterende sø. Erstatningssø forekommer oftest. Alle fire aktørgrupper er registreret som ansøgere eller sagsrejsere i afgørelserne, hvor der er stillet krav om erstatningsbiotoper som vilkår for dispensation. Hvorledes erstatningsbiotoperne er stillet på baggrund af dispensation eller lovliggørende dispensation vises i det følgende.

Figur 3.12 Erstatningsbiotoper givet ved dispensation/lovliggørende dispensation

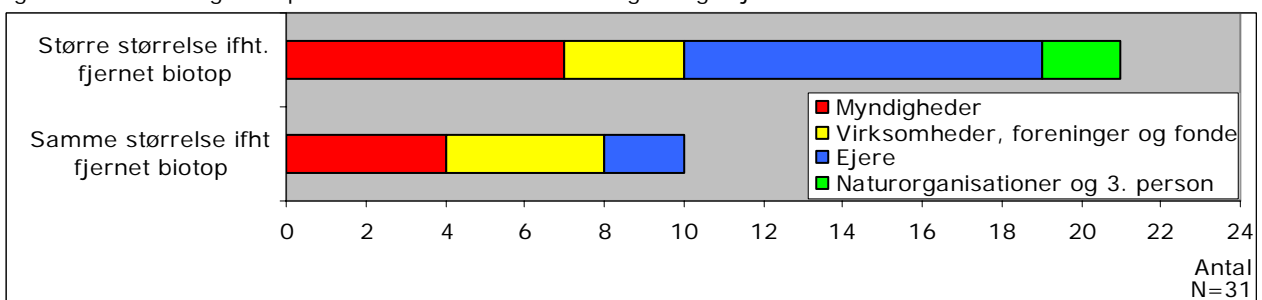
Figuren viser, at erstatningsbiotoperne er næsten ligeligt fordelt imellem dispensation og lovliggørende dispensation. Der er i nogle afgørelser stillet vilkår til placering af erstatningsbiotoper.

Figur 3.13 Placering af erstatningsbiotoper fordelt efter ansøger/sagsrejsjer

Figuren viser, at 35 afgørelser har indeholdt oplysninger om placering af erstatningsbiotoper. De fleste bliver placeret uden for naturområder. Placeres erstatningsbiotop i naturområde, har amterne vurderet arealet uden indhold af særlige biologiske værdier. Erstatningsbiotoperne, der er stillet som følge af lovliggørende dispensation er alle placeret uden for naturområder. Der er i nogle afgørelser stillet krav til erstatningsbiotopers størrelse.

Figur 3.14 Erstatningsbiotopers størrelse fordelt efter ansøger/sagsrejsjer

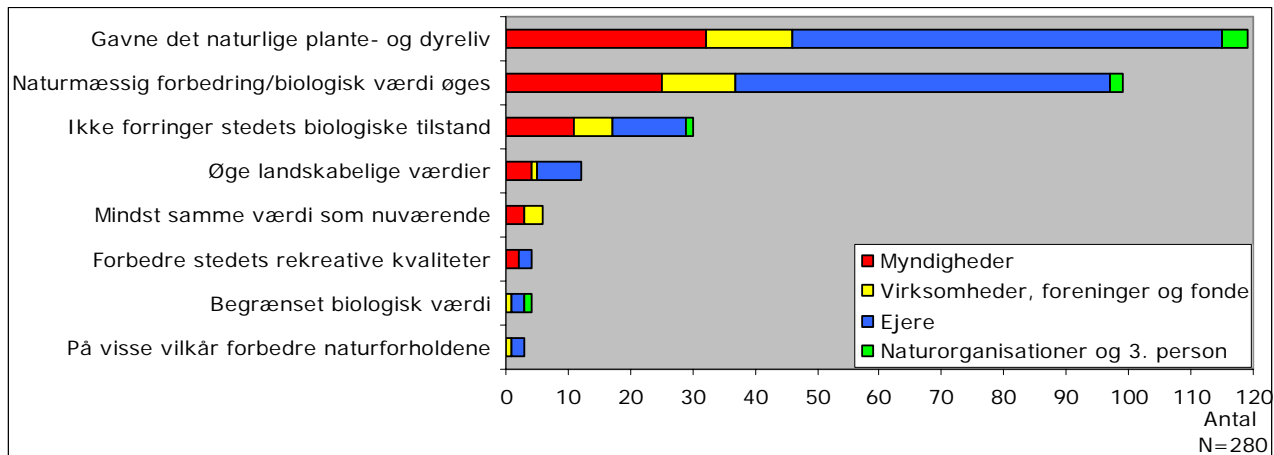

Det fremgår af figuren, at 31 afgørelser for § 3 søer er registreret med krav om størrelse til erstatningsbiotoperne. Der er oftest stillet krav om, at erstatningsbiotoperne skal udgøre en større størrelse end den mistede biotop (§ 3 søer).

Vurdering af dispensation

Amterne har i stort set alle afgørelser for § 3 søer givet en vurdering og begrundelse for dispensation, afslag, lovliggørende dispensation og lovliggørende dispensation. Der er i undersøgelsen registeret, hvorledes amterne vurderer og begrundet dispensation og lovliggørende dispensation. Nedenstående figur viser, hvilke bemærkninger og vurdering amterne har noteret i afgørelserne for § 3 søer.

3.15 Amternes vurderinger af dispensation/lovliggørende dispensation fordelt efter ansøger/sagsrejsjer

Figuren viser, at der er registeret 280 afgørelser, hvor der er givet en vurdering af dispensation eller lovliggørende dispensation til § 3 søer. Afgørelserne er fordelt imellem myndigheder, virksomheder, ejere og naturorganisationer som ansøgere eller sagsrejsere. Det fremgår af figuren, at vurderingerne til dispensation er forskellige. Det er naturligvis et skøn, om dispensation kan gives, og om det vil medføre en naturforbedrende ændring af det pågældende naturområde. Størstedelen af dispensationer er givet med et naturforbedrende sigte for § 3 søer i 2006.

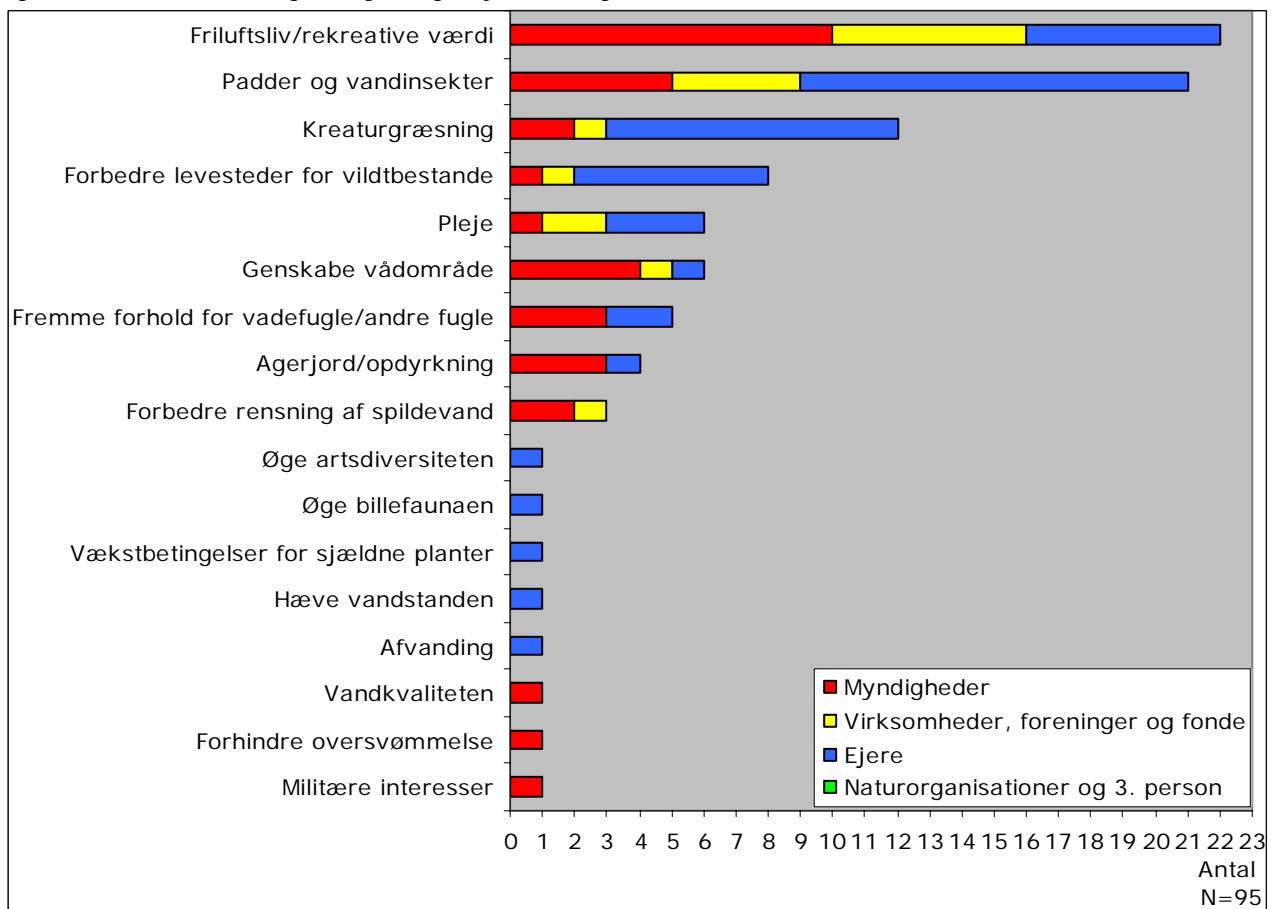
§ 3 enge

Skov- og Naturstyrelsen har i år 2006 registeret 1391 § 3 afgørelser fordelt imellem ti naturtyper. § 3 enge indgår i 323 afgørelser og udgør næsten 1/4 af samtlige § 3 afgørelser for 2006. Alle afgørelserne er læst igennem og følgende oplysninger er noteret: Formål med indgreb, indgrebets art, ansøger/sagsrejsjer til indgreb, afgørelser på indgreb, vilkår/betingelser for dispensation, erstatningsbiotop for dispensation og vurdering af dispensation.

Formål med indgreb i § 3 enge

Det er undersøgt hvilke årsager, interesser og formål der ligger til grund for ansøgninger og sager om dispensation fra § 3 i Naturbeskyttelsesloven. Dette er gjort på baggrund af de begrundelser, der er opgivet i § 3 afgørelser for 2006. Hvorvidt de forskellige formål er ansøgernes egne ønsker eller et kompromis imellem ansøger og sagsbehandler, vides ikke. Det fremgår af § 3 afgørelserne for 2006, at sagsbehandlerne i amterne næsten altid besigtiger naturområdet, hvor ansøgers egne ideer med dispensationsansøgningen bliver fremlagt og diskuteret. Sagsbehandlerne spiller her en vigtig rolle som rådgiver og samarbejdspartner. I nedenstående figur vises de forskellige formål med indgreb i § 3 enge fordelt efter ansøger eller sagsrejsjer i afgørelserne.

Figur 4.1 Formål med ansøgte indgreb og tilsyn i § 3 enge i 2006

Der er i undersøgelsen registeret 95 afgørelser, hvor der er nævnt et formål med indgreb i § 3 enge. Det er således ca. 1/5 af alle afgørelserne for § 3 enge. Figuren viser, at formålene er forskellige og varierer i hyppighed. Det fremgår, at der er interesse for at fremme mulighederne for friluftsliv og rekreative værdier. Det er en tendens, der også er registeret for naturtyperne: søer, moser, heder, overdrev og strandenge i undersøgelsen. Etablering af stier, er et af de ansøgte indgreb til at fremme mulighederne for friluftsliv og rekreative værdier, men også andre indgreb er nævnt i afgørelserne. Figuren viser ligeledes, at der er flere formål med et naturforbedrende sigte. Der er bl.a. fokus på bedre forhold for padder. Det er et formål, som ofte nævnes i afgørelserne, og det er også registeret for naturtyperne: søer, heder og overdrev i undersøgelsen.

Det fremgår af figuren, at myndigheder, virksomheder og ejere er registeret som ansøgere eller sagsrejsere i afgørelserne, hvor der er angivet et formål med ansøgte indgreb og tilsyn.

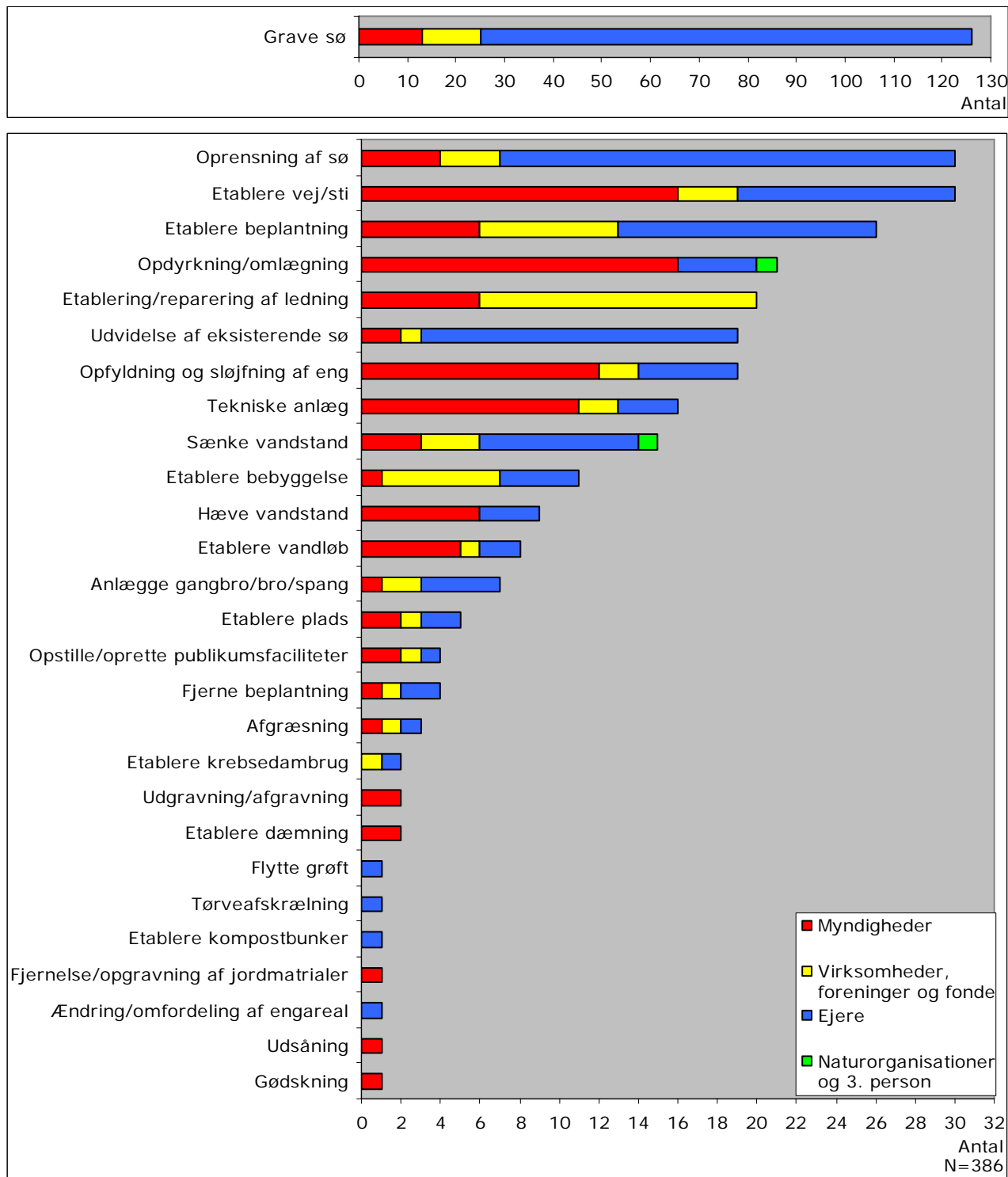
I det følgende præsenteres, hvilke konkrete indgreb og tilsyn der er ansøgt eller rejst i afgørelserne for § 3 enge i 2006.

Indgrebets art

Der er i undersøgelsen registeret 386 ansøgte indgreb og tilsyn til 323 afgørelser for § 3 enge. Der er således afgørelser, som er noteret for mere end et enkelt indgreb. Der er enkelte afgørelser, hvor et indgreb fx etablere sø, er ansøgt til flere forskellige § 3 enge i samme afgørelse. Her er indgrebet kun noteret én enkel gang for afgørelsen.

Hvor mange indgreb de oprindelige ansøgninger har indeholdt, vides ikke. Der kan være foregået en forhandling imellem ansøger og sagsbehandler, som har betydet, at den oprindelige ansøgning er blevet justeret. Nedenstående figur viser resultatet af de ansøgte indgreb og tilsyn i § 3 enge fordelt efter ansøger eller sagsrejsjer i 2006. Figuren er delt i to, da et enkelt indgreb og tilsyn dominerer i forhold til de øvrige ansøgte.

Figur 4.2 Ansøgte indgreb og tilsyn til § 3 enge i 2006

Det fremgår af figuren, at etablering af sø i § 3 enge er det helt dominerende indgreb, der er ansøgt eller rejst sager til i 2006. Dette indgreb udgør alene ca. 1/3 af alle registrerede indgreb og tilsyn for § 3 enge. Figuren viser ligeledes, at også andre indgreb og tilsyn vedrørende søer i § 3 enge. Det viser stor interesse for søer. Da flere af indgrebene i afgørelserne for § 3 enge ligner hinanden, er nogle af indgrebene i figur 4.2 samlede betegnelse for følgende indgreb.

Oprensning af sø: *Oprensning af sø, ændre søens brinkprofil*

Etablere sti/vej: *Etablering af cykelsti, sti, etablere markvej, etablere motorvej*

Etablere beplantning: *Etablere læhegn/krat, plante skov, beplantning, såning af græs, bevare juletræsplantning, udvide læhegn.*

Opdyrkning/omlægning: *Opdyrkning, omlægning, intensivere driften*

Opfyldning og sløjfning af eng: *Nedlæggelse/sløjfning af eng, opfyldning af jord, opføre jordvold*

Tekniske anlæg: *Etablering/reparering af ledning, plantelagune, opstille skilt/pæle/mast, etablering af regnvandsbassin, etablering af renseanlæg, etablering af nedsvinningsareal, restaurere vandløb*

Sænke vandstand: *Etablering af sænkninger/grøfter, oprense grøfter, etablere afløbskanal, uddybe afvandingskanal, dræning*

Hæve vandstand: *Nedlægge/sløjfe grøft, hæve vandstand*

Etablere vandløb: *Etablere vandløb, rørlægning ophæves, frilægning af rørlagt strækning*

Etablere bro/sprang: *Anlægge gangbro/spang, etablere vadested*

Etablere plads: *Etablere vendeplads for lastbiler, udvide eksisterende vendeplads, etablere p-plads*

Opstille/oprette publikumsfaciliteter: *Etablering af reaktionsbaner, opstille bord/bænke, opstille fugleskjul, etablere fodboldbane*

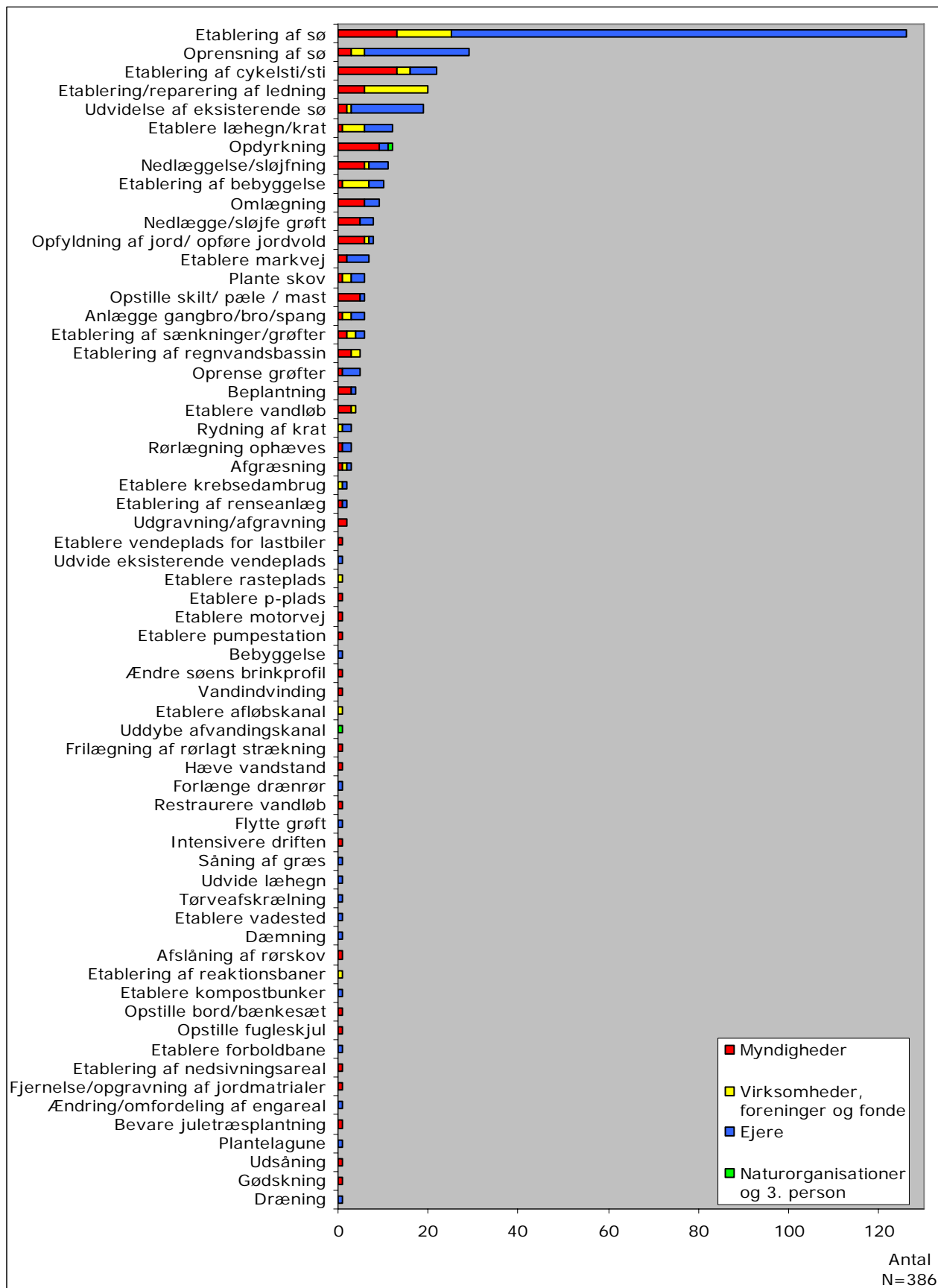
Fjerne beplantning: *Afslåning af rørskov, rydning af krat*

Etablere dæmning: *Etablere pumpestation, dæmning, vandindvinding*

Det fremgår af figur 4.2, at myndigheder, virksomheder, ejere og naturorganisationer er registeret som enten ansøgere eller sagsrejsere til de ansøgte indgreb eller tilsyn i afgørelserne. Det ses ud fra figuren, at enkelte indgreb og tilsyn er registeret med én aktørgruppe som ansøgere eller sagsrejsere, hvorimod andre indgreb er noteret for to, tre eller fire aktørgrupper som ansøgere eller sagsrejsere.

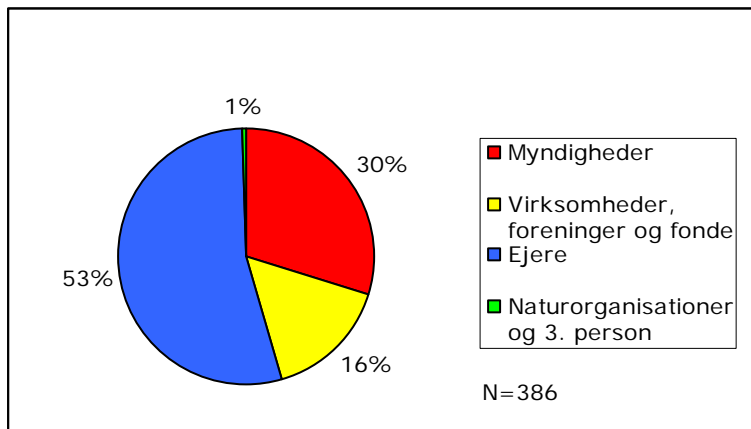
I næste figur vises fordelingen af ansøgere og sagsrejsere til samtlige indgreb og tilsyn i § 3 enge for 2006.

Figur 4.3 Samtlige ansøgte indgreb og tilsyn til § 3 enge i 2006

Figuren viser, at flere ansøgte indgreb og tilsyn til § 3 enge er registeret i få afgørelser eller kun én enkel gang i undersøgelsen. Fordelingen imellem myndigheder, virksomheder, ejere og naturorganisationer ændres ikke væsentligt fra figur 4.2. Hvor ofte de fire aktørgrupper er registeret som ansøgere eller sagsrejsere til indgreb og tilsyn i § 3 enge vises i følgende figur.

Figur 4.4 Ansøger/sagsrejsere til indgreb og tilsyn i § 3 enge

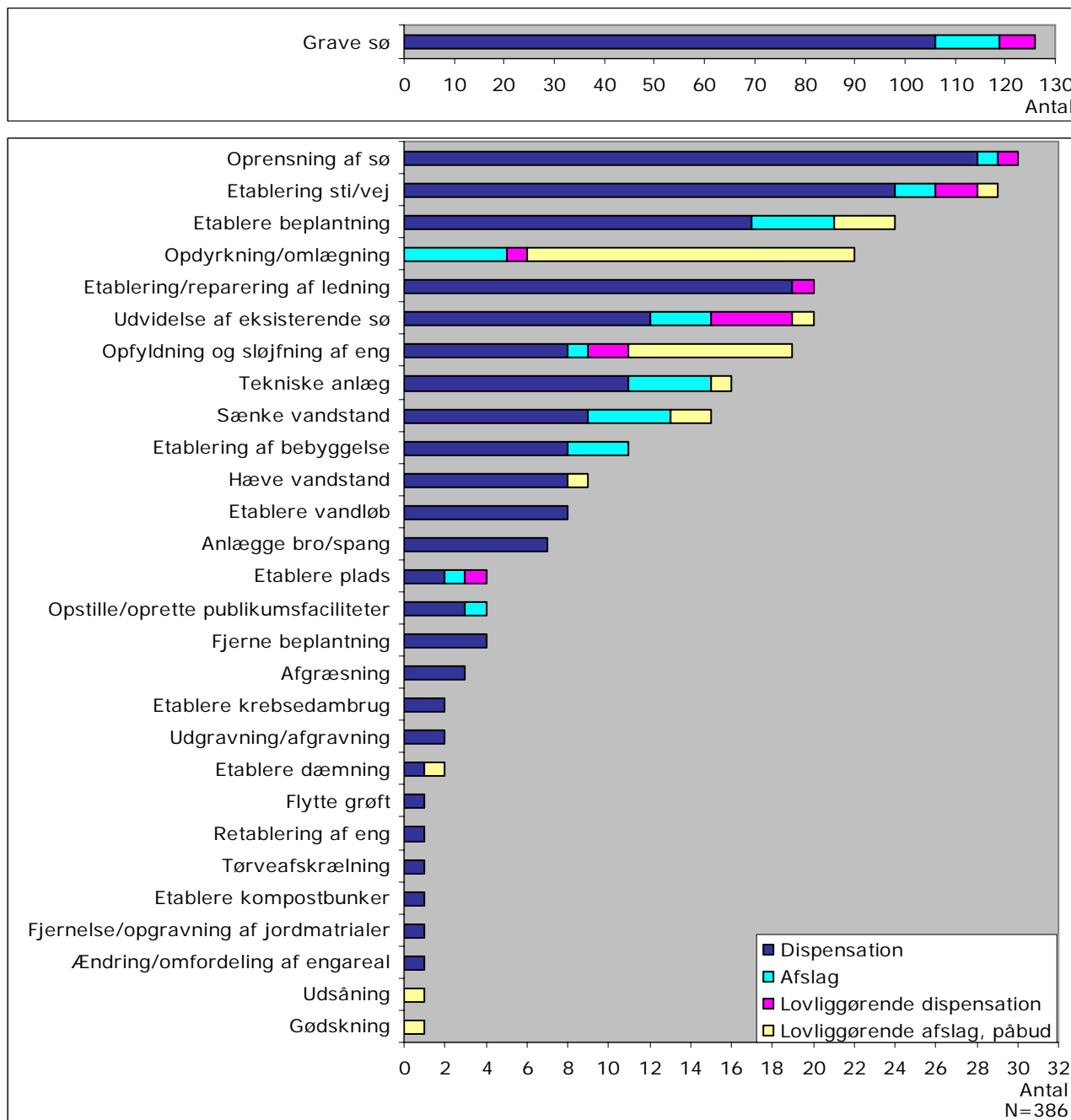

Figuren viser, at de fire aktørgrupper er registeret med forskellige hyppigheder. Ejere er noteret som ansøgere til ca. halvdelen af samtlige indgreb, myndigheder til omtrent 1/3, virksomheder til ca. 1/6 og naturorganisationer er registeret for ca. én procent.

Afgørelser til indgreb og tilsyn i 2006

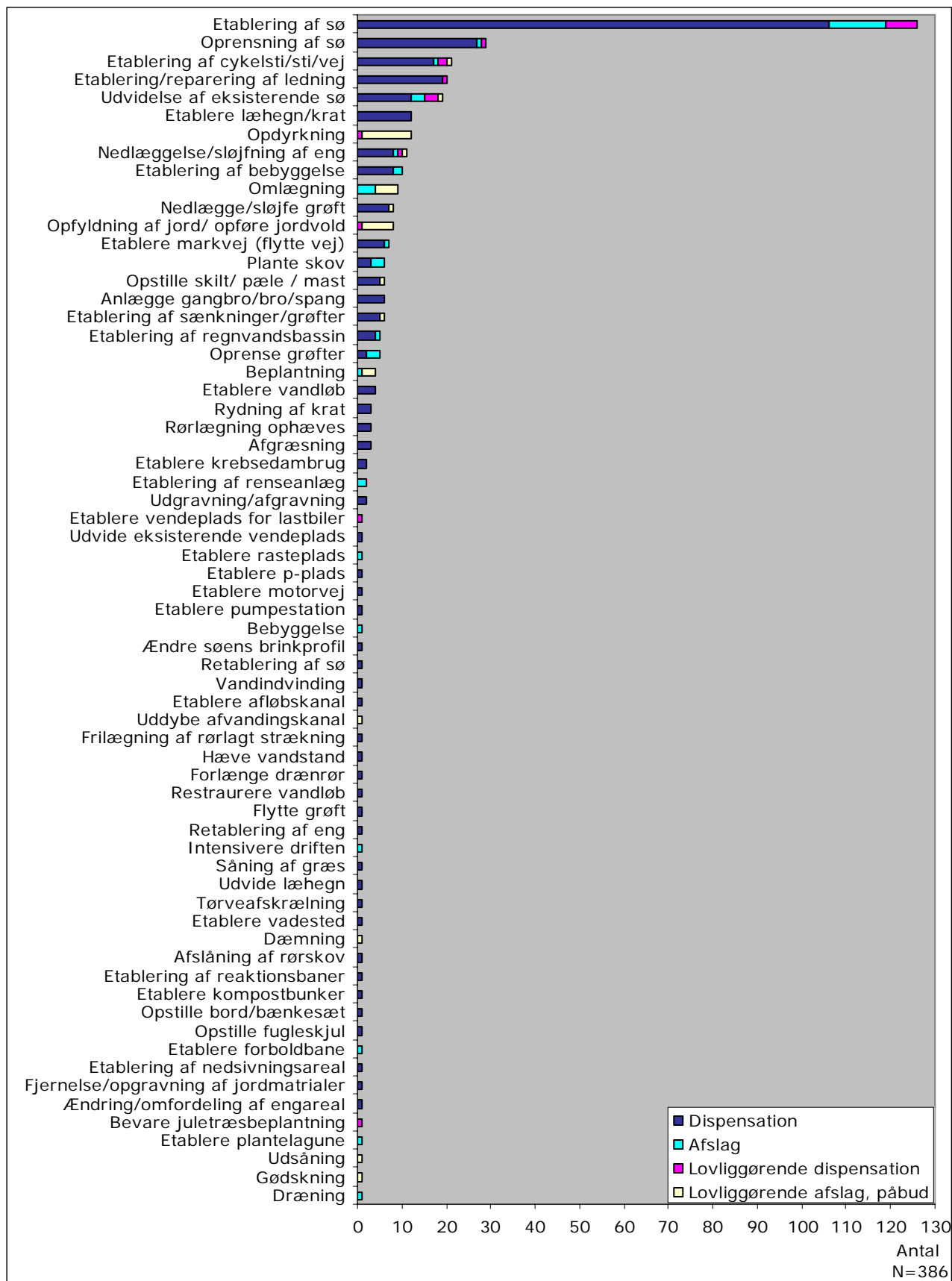
I det følgende præsenteres, hvorledes der er givet dispensation, afslag, lovliggørende dispensation og lovliggørende afslag til de ansøgte indgreb og tilsyn i afgørelserne for § 3 enge i 2006. Hvor mange af de oprindelige ansøgte indgreb, som er blevet ændret til naturforbedrende projekter under sagsbehandlingen, vides ikke. I næste figur vises afgørelserne for ansøgte indgreb og tilsyn, der blev præsenteret i figur 4.2.

Figur 4.5 Afgørelser til ansøgte indgreb og tilsyn i § 3 enge i 2006

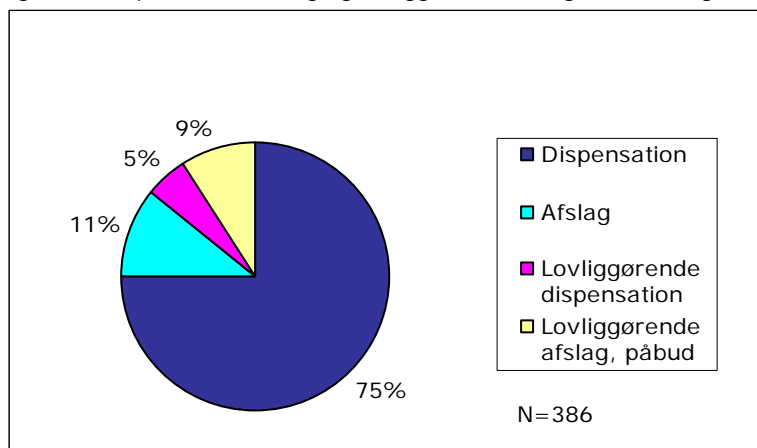
Det fremgår af figuren, at dispensation, afslag, lovliggørende dispensation og lovliggørende afslag alle er anvendt i afgørelserne for § 3 enge i 2006. For nogle indgreb og tilsyn er der registeret forskellig forvaltningspraksis i sagsbehandlingen. Grave sø, noteres eksempelvis for både dispensation, afslag og lovliggørende dispensation. Årsagerne til disse variationer kendes ikke, og vil kræve en nærmere analyse af de enkelte sager. I næste figur vises hvorledes dispensation, afslag og lovliggørelse er registeret for samtlige indgreb og tilsyn i § 3 enge

Figur 4.6 Afgørelser til samtlige ansøgte indgreb og tilsyn i § 3 enge i 2006

Det fremgår af figuren, at fordelingen af dispensation, afslag og lovliggørelse til de enkelte indgreb og tilsyn ikke ændres væsentligt i forhold til figur 4.5. I det følgende vises, hvor hyppigt dispensation, afslag og lovliggørende dispensation og lovliggørende afslag bliver givet til ansøgte indgreb og tilsyn i § 3 enge i 2006.

Figur 4.7 Dispensation, afslag og lovliggørelse af indgreb i § 3 enge

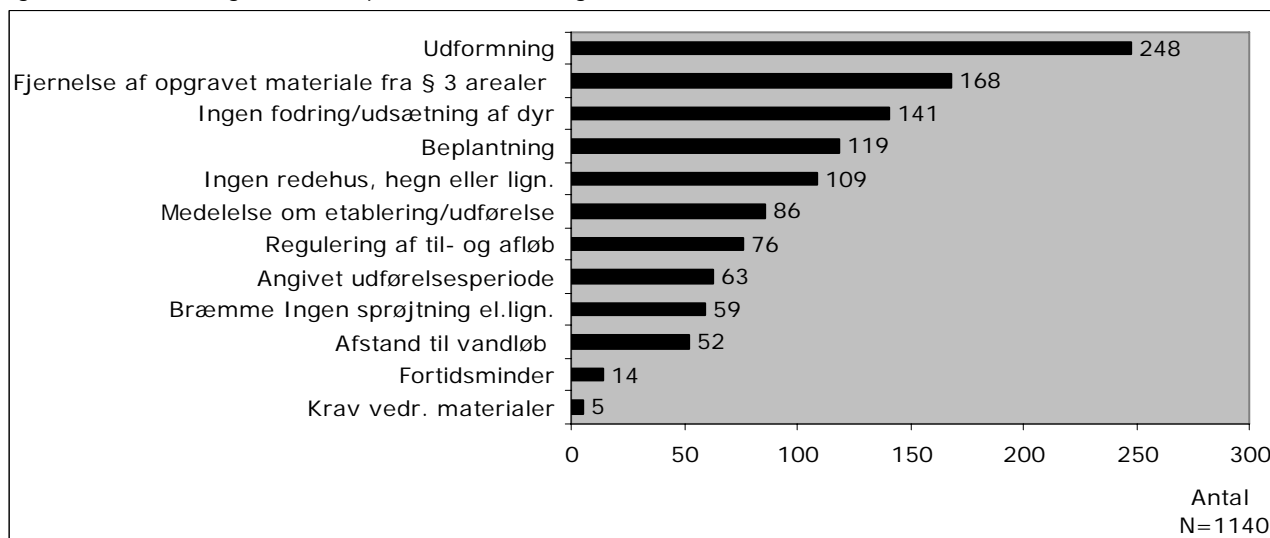

Det fremgår af figuren, at de fleste dispensationsansøgninger ender med en positiv afgørelse: Der gives tilladelse til indgreb i § 3 enge. Dispensation er således givet til ca. ¾ af alle ansøgte indgreb og tilsyn i § 3 enge. Dispensation og lovliggørende dispensation udgør tilsammen omtrent 4/5 af alle registrerede indgreb og tilsyn for § 3 enge i 2006. Stort set alle dispensationer og lovliggørende dispensationer er givet med en række vilkår, som præsenteres i det følgende.

Vilkår/betingelser for dispensation

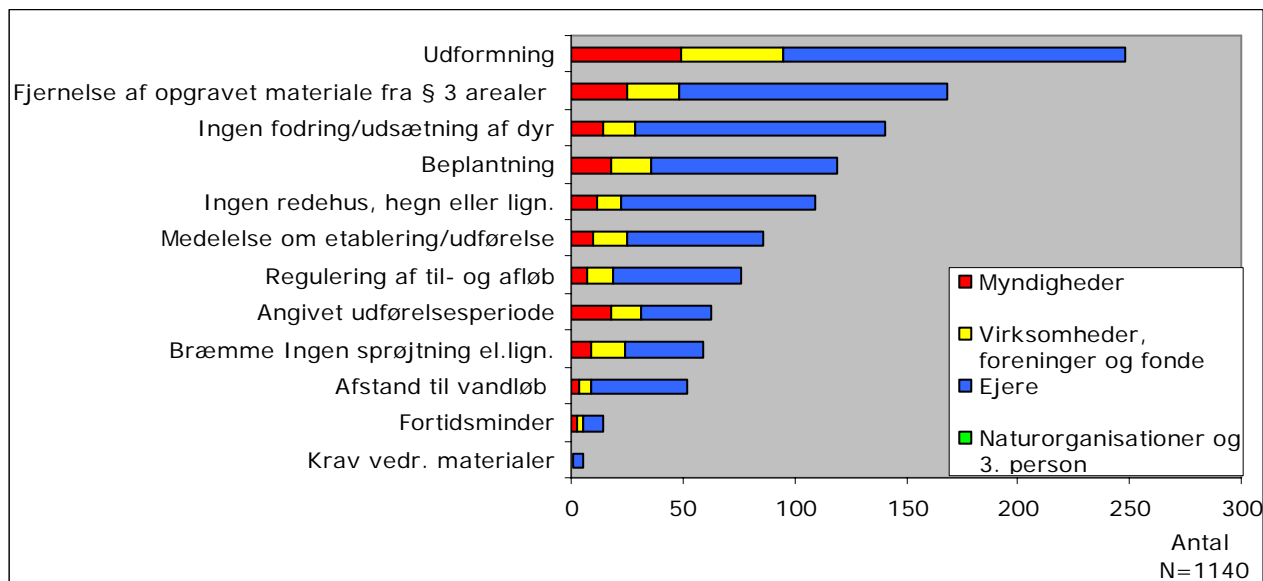
Dispensation kan gives på vilkår. I afgørelserne for § 3 enge er der ofte stillet nogle vilkår og betingelser for tilladelse til dispensation. Antallet af vilkår varierer. Der er registreret flest vilkår til indgreb vedr. søer i § 3 enge. Vilkårene er ofte forskellige og detaljerede. Vilkårene er derfor registreret under nogle samlede betegnelser. I nogle afgørelser kan der forekomme flere vilkår under samme betegnelse, her er kun ét vilkår angivet i undersøgelsen. Vilkårene vises i nedenstående figur.

Figur 4.8 Vilkår/betingelser for dispensation til § 3 enge i 2006

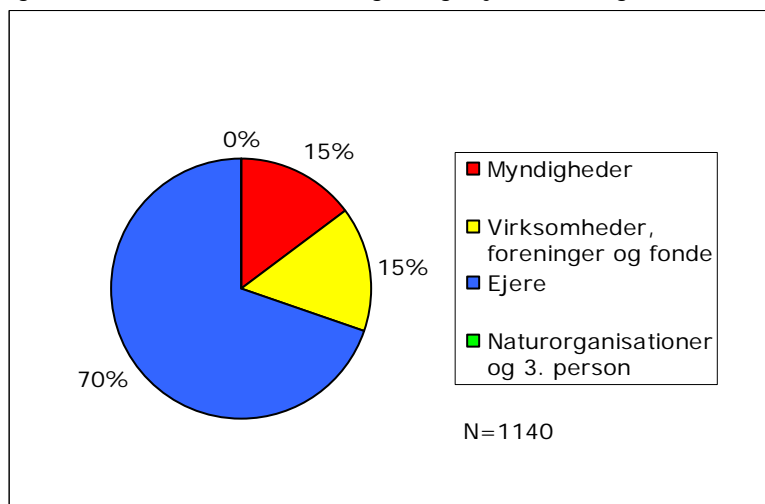
Der er i undersøgelsen noteret 1140 vilkår for § 3 enge. Det fremgår af figuren, at der ofte stilles vilkår for udførelse af indgreb samt, hvordan en fortsat arealanvendelse kan ske. I det følgende vises, hvorledes vilkårene er fordelt imellem ansøger og sagsrejsjer.

Figur 4.9 Vilkår/betingelser for dispensation til § 3 enge fordelt efter ansøger/sagsrejsjer

Det fremgår af figuren, at aktørgrupperne myndigheder, virksomheder og ejere har været ansøgere eller sagsrejsere til indgreb i § 3 enge, hvor der stilles vilkår som betingelse for dispensation. De enkelte vilkår i figuren er stort set stillet til alle tre aktørgrupper. Fordelingen af vilkår imellem de tre aktørgrupper vises i næste figur.

Figur 4.10 Vilkår fordelt efter ansøger/sagsrejsjer i § 3 enge i 2006

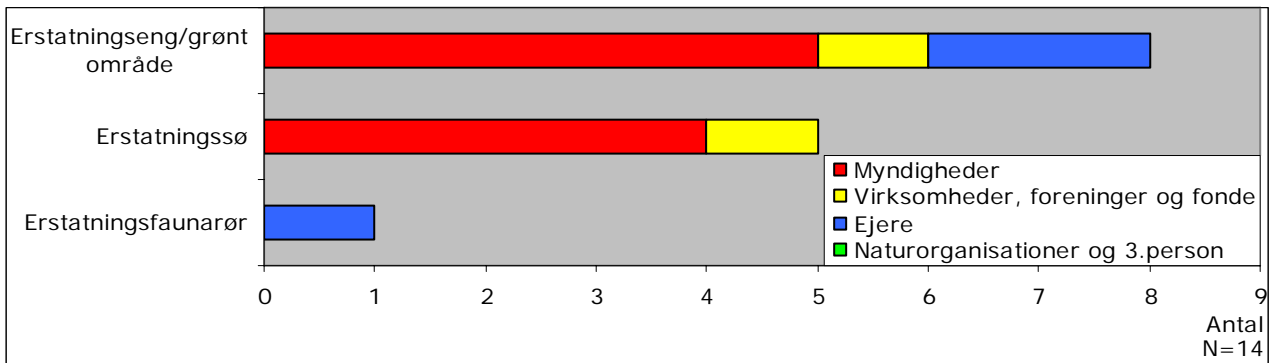

Det fremgår af figuren, at de tre aktørgrupper er registreret med forskellige hyppigheder. Ejere er tildelt flest vilkår. Det skyldes formentlig, at ejere oftest er ansøgere til indgreb vedrørende søer, hvor der stilles flest vilkår til dispensation. Ved sammenligning med figur 4.4 er ejere også hyppigst ansøgere til indgreb i § 3 enge i 2006.

Erstatningsbiotoper for dispensation

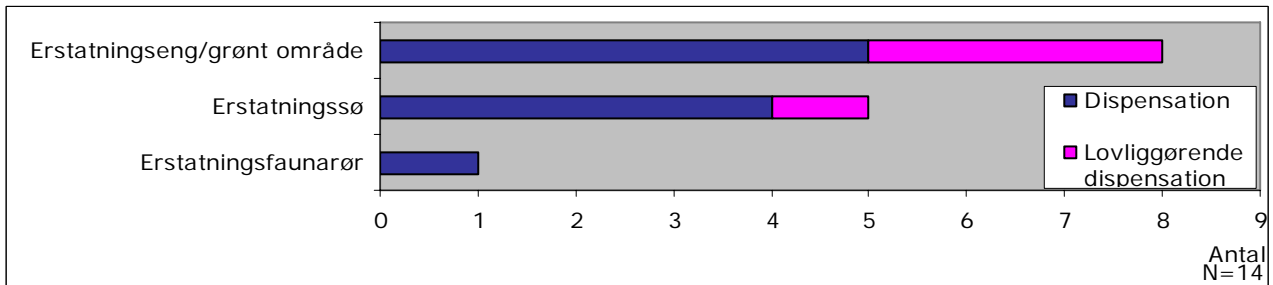
Dispensation kan gives på vilkår af erstatningsbiotoper (erstatning for de oprindelige naturtyper). Amterne har i nogle afgørelser for § 3 enge anvendt erstatningsbiotoper, som vilkår for dispensation og lovliggørende dispensation. Der er i undersøgelsen registreret 14 erstatningsbiotoper, som vilkår for dispensation og lovliggørende dispensation til § 3 enge i 2006. Erstatningsbiotoperne vises i følgende figur.

Figur 4.11 Erstatningsbiotoper for § 3 eng fordelt efter ansøger/sagsrejsjer

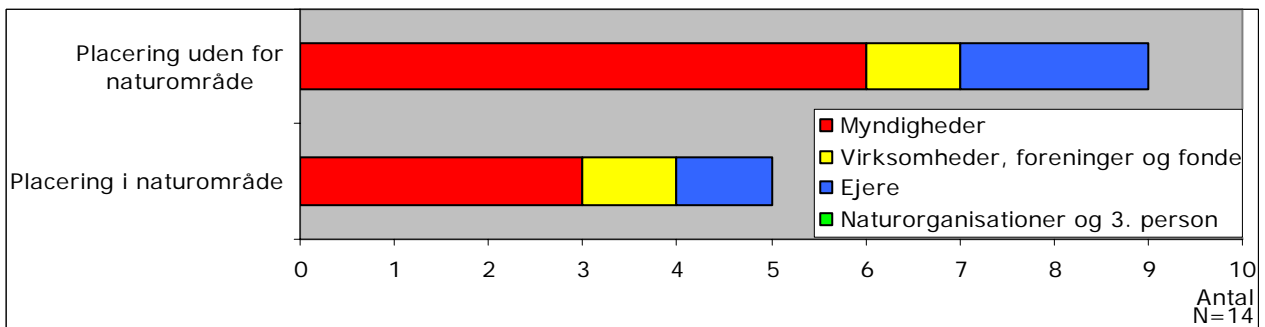
Der er noteret tre typer af erstatningsbiotoper, hvor etablering af ny eng eller grønt område oftest forekommer som erstatningsbiotop. Det fremgår af figuren, at myndigheder, virksomheder og ejere har været ansøgere eller sagsrejsere i afgørelserne, hvor der er stillet krav om erstatningsbiotoper som vilkår for dispensation. Hvorledes erstatningsbiotoperne er stillet på baggrund af dispensation eller lovliggørende dispensation vises i næste figur.

Figur 4.12 Erstatningsbiotoper som vilkår for dispensation/lovliggørende dispensation

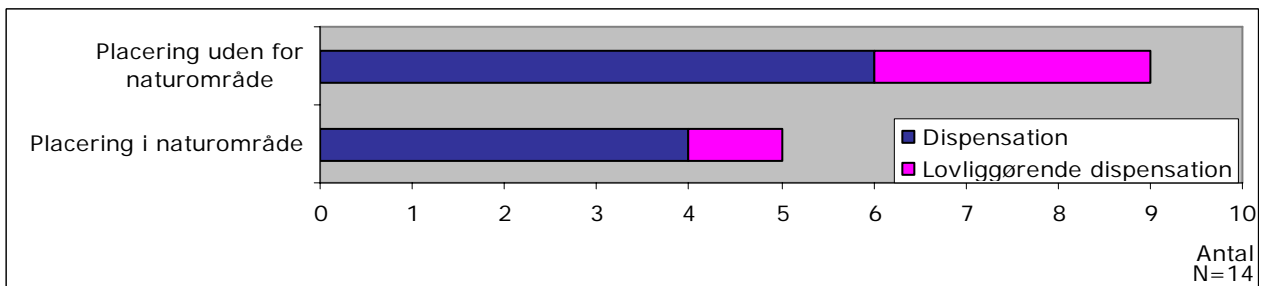
Figuren viser, at erstatningsbiotoper anvendes hyppigst, som vilkår for dispensation. Der er i undersøgelsen kun noteret fire erstatningsbiotoper, som følge af lovliggørende dispensation. Der er i nogle af afgørelser stillet krav om erstatningsbiotopers placering. Dette vises i næste figur.

Figur 4.13 Placering af erstatningsbiotoper i og uden for naturområder

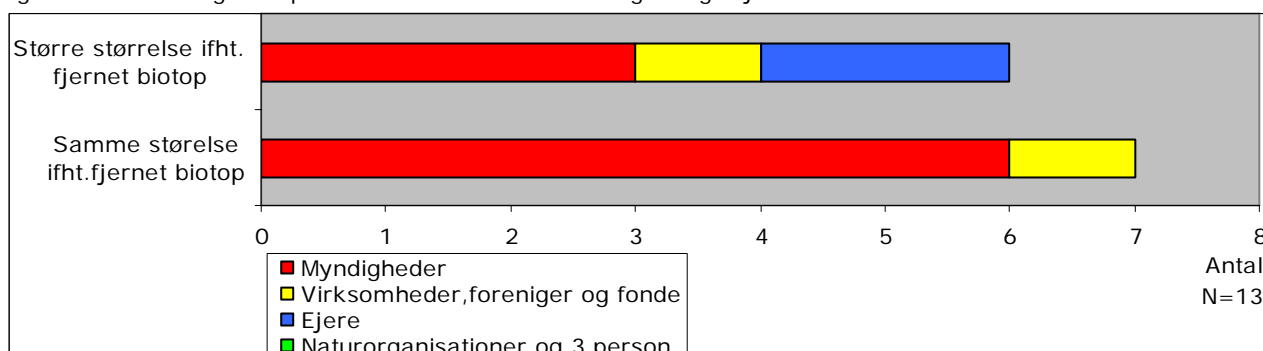
Figuren viser, at de fleste erstatningsbiotoper bliver placeret uden for naturområder, men som det fremgår af figuren inddrages også naturområder, når erstatningsbiotoper skal anlægges. Placeres erstatningsbiotop i naturområde har amterne vurderet arealet uden indhold af særlige biologiske værdier.

Figur 4.14 Placering af erstatningsbiotoper i og uden for naturområder fordelt efter dispensation/lovl. dispensation

Erstatningsbiotoper der er stillet som følge af dispensation og lovliggørende dispensation, er placeret i og uden for naturområder. Der er i nogle afgørelser stillet betingelser til størrelsen af erstatningsbiotoper.

Figur 4.15 Erstatningsbiotopers størrelse fordelt efter ansøger/sagsrejsjer

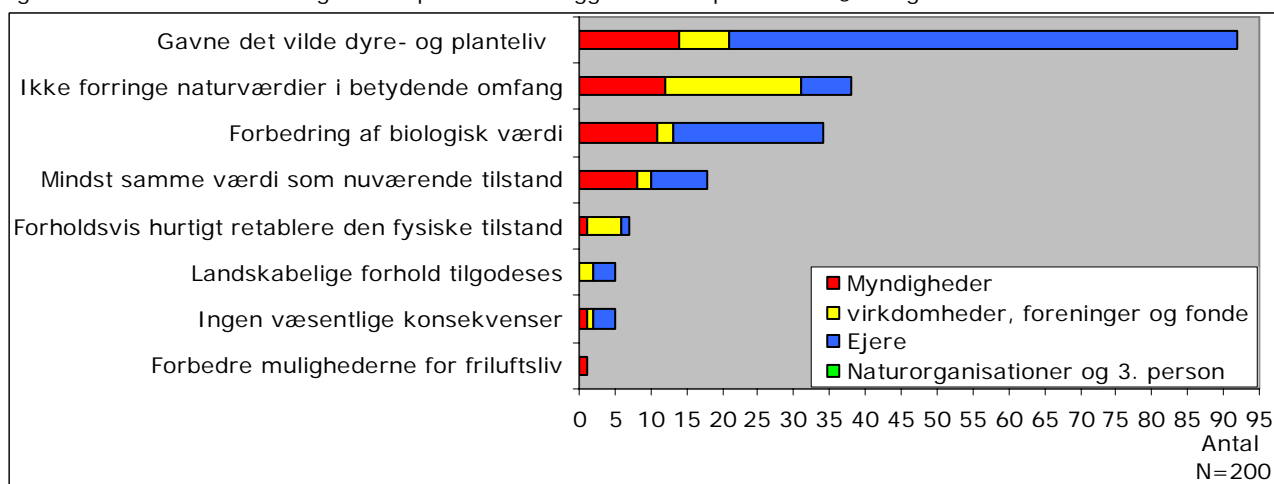

Det fremgår af figuren, at 13 afgørelser for § 3 enge er registeret med krav om størrelse til erstatningsbiotoperne. Der er således noteret to vilkår, som er næsten ligeligt fordelt imellem afgørelserne.

Vurdering af dispensation

Amterne har i stort set alle afgørelser for § 3 enge givet en vurdering og begrundelse for dispensation, afslag, lovliggørende dispensation og lovliggørende dispensation. Der er i undersøgelsen registeret, hvorledes amterne vurderer og begrundet dispensation og lovliggørende dispensation. Nedenstående figur viser, hvilke bemærkninger og vurderinger amterne har noteret i afgørelserne for § 3 enge.

Figur 4.16 Amternes vurderinger af dispensation/lovliggørende dispensation i § 3 enge

Der er registeret 200 afgørelser, hvor amterne har givet en vurdering af dispensation og lovliggørende dispensation til § 3 enge i 2006. Afgørelserne er fordelt imellem myndigheder, virksomheder og ejere som ansøgere eller sagsrejsere. Det fremgår af figuren, at vurderingerne til dispensation er forskellige. Det er naturligvis et skøn om dispensation kan gives, og om det vil medføre en naturforbedrende ændring af det pågældende naturområde. Størstedelen af dispensationerne er givet med et naturforbedrende sigte for § 3 enge i 2006.

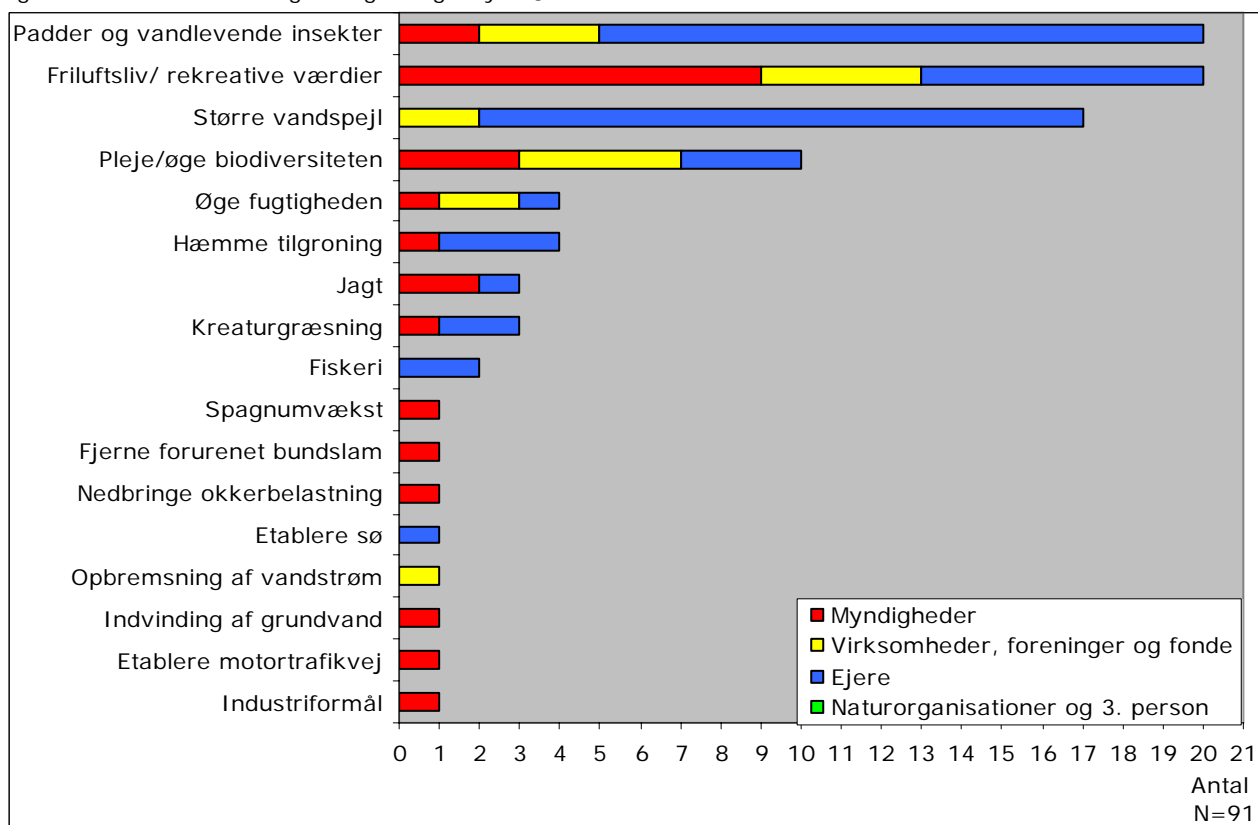
§ 3 moser

Skov- og Naturstyrelsen har i år 2006 registeret 1391 § 3 afgørelser fordelt imellem ti naturtyper. § 3 moser indgår i 269 afgørelser og udgør næsten 1/5 af samtlige § 3 afgørelser for 2006. Alle afgørelserne er læst igennem og følgende oplysninger er noteret: Formål med indgreb, indgrebets art, ansøger/sagsrejser til indgreb, afgørelser på indgreb, vilkår/betingelser for dispensation, erstatningsbiotop for dispensation og vurdering af dispensation.

Formål med indgreb i § 3 moser

Det er undersøgt hvilke årsager, interesser og formål der ligger til grund for ansøgninger og sager om dispensation fra § 3 i Naturbeskyttelsesloven. Dette er gjort på baggrund af de begrundelser, der er opgivet i § 3 afgørelser for 2006. Hvorvidt de forskellige formål er ansøgernes egne ønsker, eller et kompromis imellem ansøger og sagsbehandler, vides ikke. Det fremgår af § 3 afgørelserne for 2006, at sagsbehandlerne i amterne næsten altid besigtiger naturområdet, hvor ansøgers egne ideer med dispensationsansøgningen bliver fremlagt og diskuteret. Sagsbehandlerne spiller her en vigtig rolle som rådgiver og samarbejdspartner. I nedenstående figur vises de forskellige formål med indgreb i § 3 moser fordelt efter ansøger eller sagsrejser i afgørelserne.

Figur 5.1 Formål med ansøgte indgreb og tilsyn i § 3 moser for 2006

Der er i undersøgelsen noteret 91 afgørelser, hvor der er nævnt et formål med indgreb i § 3 moser. Det er således ca. 1/3 af alle afgørelserne for § 3 moser. Figuren viser, at formålene er forskellige og varierer i hyppighed. Der er flere formål med et naturforbedrende sigte. Der er bl.a. fokuseret på bedre forhold for padder. Det er et formål, som ofte nævnes i afgørelserne og som også er registeret for § 3 søer, § 3 enge og § 3 overdrev i undersøgelsen. Det fremgår ligeledes, at der er en interesse for at fremme mulighederne for friluftsliv og rekreative værdier. Det er en tendens, der også er registeret for naturtyperne: søer, enge, heder, overdrev og strandenge i undersøgelsen. Etablering af stier, er et af de ansøgte indgreb til at fremme mulighederne for friluftsliv og rekreative værdier, men også andre indgreb er nævnt i afgørelserne.

Myndigheder, virksomheder og ejere er de tre aktørgrupper, der er registeret som ansøgere eller sagsrejsere i afgørelserne, hvor der er angivet et formål med ansøgte indgreb og tilsyn. Ejere er oftest noteret som ansøgere eller sagsrejsere efterfulgt af myndigheder og virksomheder.

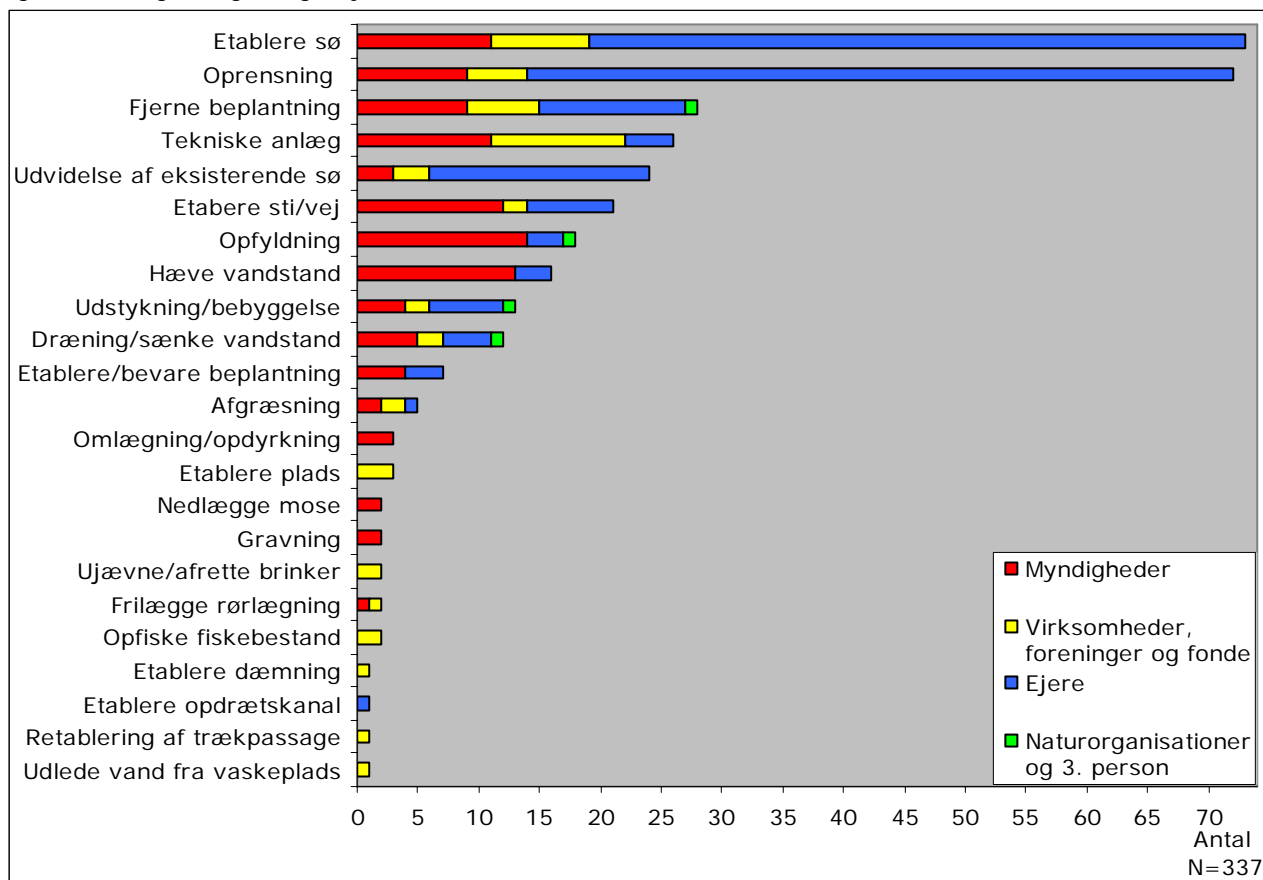
I det følgende præsenteres hvilke indgreb og tilsyn, der er ansøgt eller rejst i afgørelserne for § 3 moser i 2006.

Indgrebets art

Der er i undersøgelsen registeret 337 ansøgte indgreb og tilsyn til 269 afgørelser for § 3 moser. Der er således afgørelser, som er noteret for mere end et enkelt indgreb. Der er afgørelser, hvor et indgreb fx etablering af sø, er ansøgt til flere forskellige § 3 moser i den samme afgørelse. Her er indgrebet kun noteret én enkel gang for afgørelsen.

Hvor mange indgreb de oprindelige ansøgninger har indeholdt, vides ikke. Der kan være foregået en forhandling imellem ansøger og sagsbehandler, som har betydet, at den oprindelige ansøgning er blevet justeret. Følgende figur viser resultatet af de ansøgte indgreb og tilsyn i § 3 moser for 2006

Figur 5.2 Ansøgte indgreb og tilsyn i § 3 moser for 2006

Figuren viser, at der er ansøgt eller rejst tilsyn til forskellige indgreb i § 3 moser. De to hyppigste indgreb og tilsyn: Etablere sø og oprensning udgør tilsammen ca. 30 % af alle indgrebene. Det viser stor interesse for søer. Da flere af indgrebene for § 3 moser ligner hinanden, er nogle af indgrebene i figur 5.2 samlede betegnelser for følgende indgreb.

Oprensning: *Oprensning, oprensning af tørvegrav*

Fjerne beplantning: *Høslæt, rydning af træopvækst, fjerne sumpplanter, pleje moseareal*

Tekniske anlæg: *Etablere ledning, anlægge bro, regnvandsbassin, etablere sandfang, plantelagune, opstille pæle, vandboring, etablere rensebrønd*

Udvidelse af eksisterende sø: *Udvidelse af eksisterende sø, sammenlægning af søer, udvidelse*

Etablere sti/vej: *Anlægge sti/vej, etablere motorvejsetape*

Opfyldning: *Opfyldning, deponeret materiale/jord, delvis opfyldning af sø, terrænhævning med slam*

Hæve vandstand: *Rydning/lukning af grøfter, hæve vandstand, opstemme vandløb/grøft, etablere stemmeværker*

Dræning/sænke vandstand: *Dræne, dræning, reetablering af dræn, etablere grøft/kanal, oprensning af grøfter, grundvands-sænkning*

Etablere/bevare plantning: *Bevare beplantning, anlæg park, etablere skov, beplantning, etablere skov, opsætte hegn, vildtager*

Etablere plads: *Etablere kanoplads, etablere rastepads*

Gravning: *Opgravning, afgravning*

Ujævne/afrette brinker: *Ujævne brinker i sø, afrette bredder*

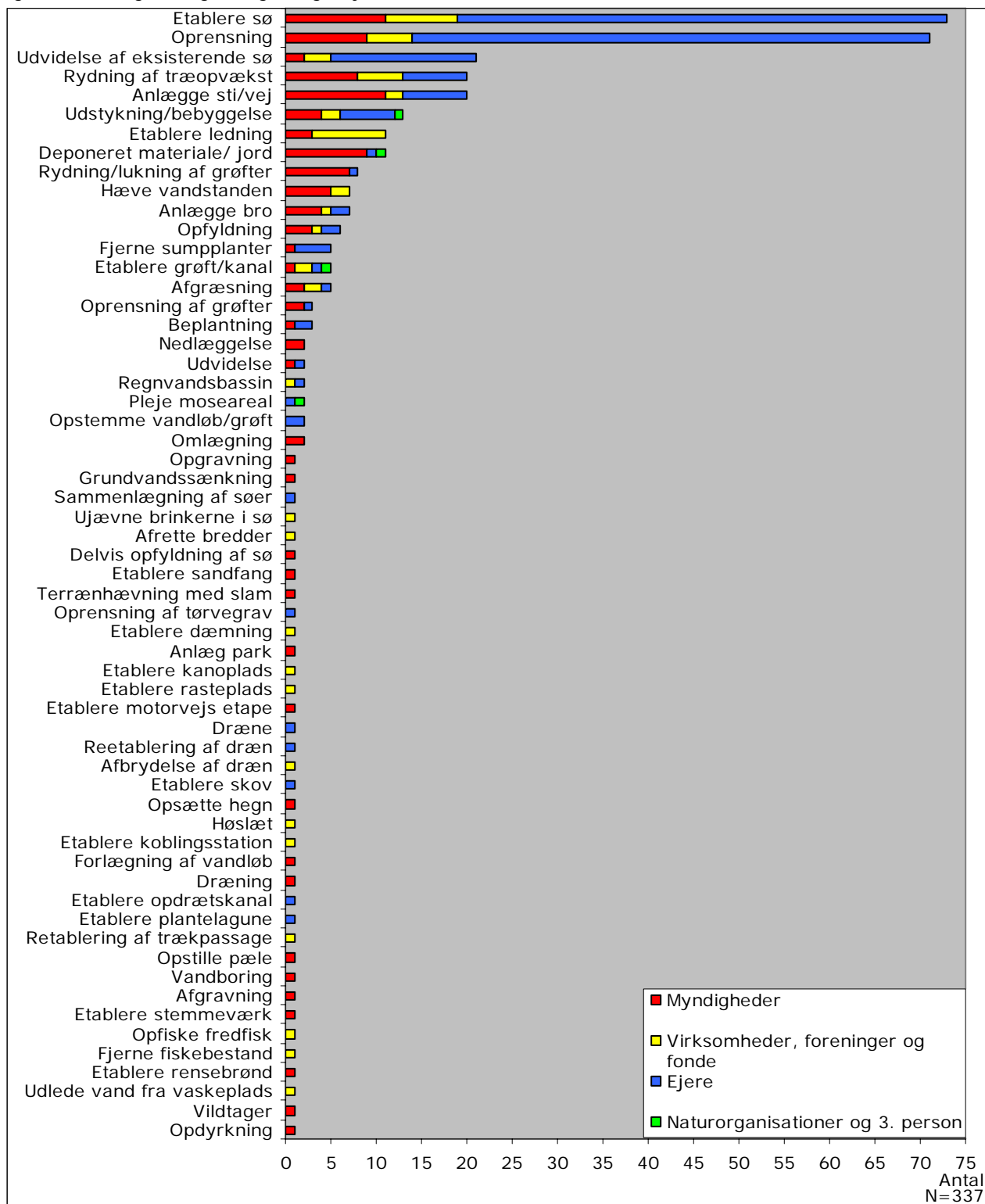
Frilægge rørlægning: *Afbrydelse af dræn, forlægning af vandløb*

Opfiske fiskebestand: *Opfiske fredfisk, fjerne fiskebestand*

Det ses ud fra figuren, at myndigheder, virksomheder, ejere og naturorganisationer er registreret som enten ansøgere eller sagsrejsere til de forskellige indgreb og tilsyn i § 3 moser for 2006. Det fremgår af figuren, at enkelte indgreb eller tilsyn er registreret med én aktørgruppe som ansøgere eller sagsrejsere, hvorimod flere af de hyppigste indgreb er noteret for to, tre eller fire aktørgrupper som ansøgere eller sagsrejsere.

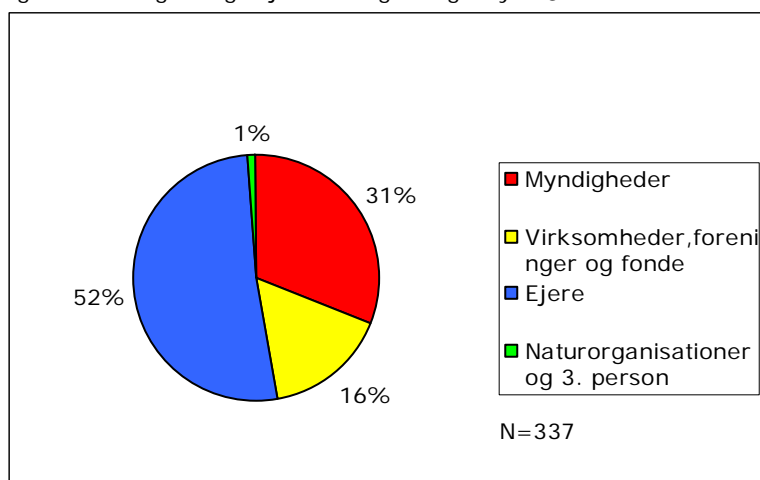
I det følgende vises fordelingen af samtlige 337 registrerede indgreb og tilsyn for § 3 moser i 2006

Figur 5.3 Samtlige ansøgte indgreb og tilsyn til § 3 moser i 2006

Det fremgår af figur 5.3, at flere indgreb eller tilsyn kun forekommer i få afgørelser, eller kun er registreret én enkel gang i undersøgelsen for § 3 moser i 2006. Fordelingen imellem myndigheder, virksomheder, ejere og naturorganisationer ændres ikke væsentligt fra figur 5.2. Hvor ofte de fire aktørgrupper er noteret som ansøgere eller sagsrejsere til indgreb og tilsyn i § 3 moser vises i næste figur.

Figur 5.4 Ansøger/sagsrejser til indgreb og tilsyn i § 3 moser

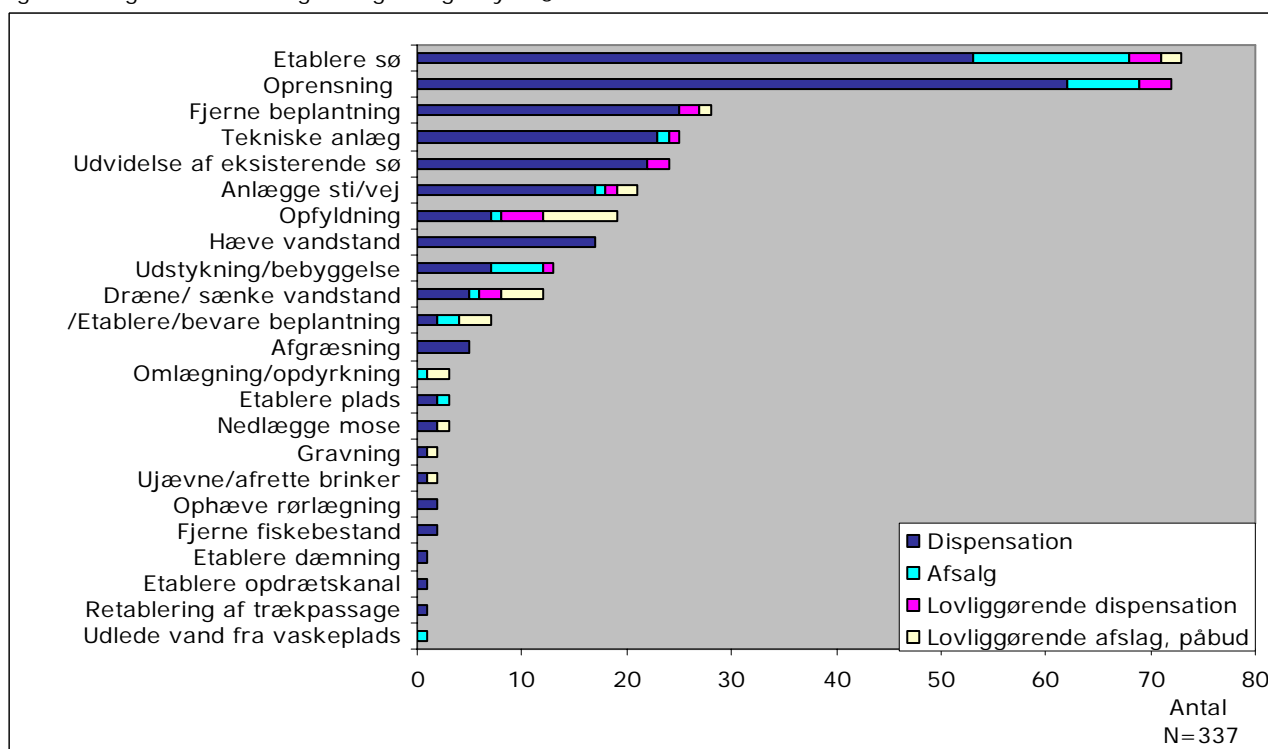

Figuren viser, at de fire aktørgrupper er registreret med forskellige hyppigheder. Ejere er noteret som ansøgere i ca. halvdelen af alle indgreb og tilsyn, herefter følge myndigheder med næsten 1/3, virksomheder med ca. 1/6 og naturorganisationer med 1 procent.

Afgørelser til indgreb og tilsyn i § 3 moser

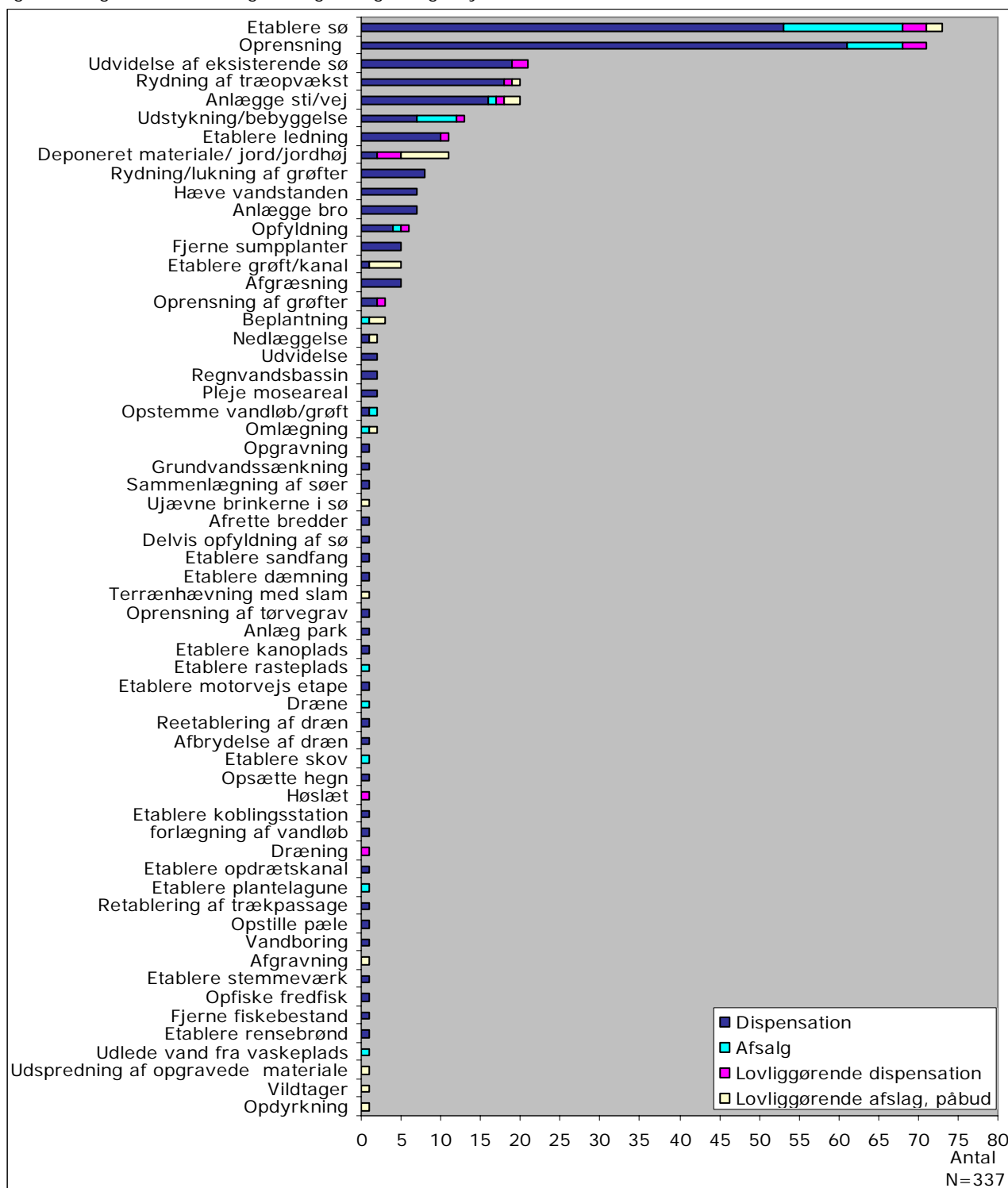
I det følgende præsenteres, hvorledes der er givet dispensation, afslag, lovliggørende dispensation og lovliggørende afslag i afgørelserne for § 3 moser i 2006. Hvor mange af de oprindelige ansøgte indgreb, som er blevet ændret til naturforbedrende projekter under sagsbehandlingen, vides ikke.

Figur 5.5 Afgørelser til ansøgte indgreb og tilsyn i § 3 moser for 2006

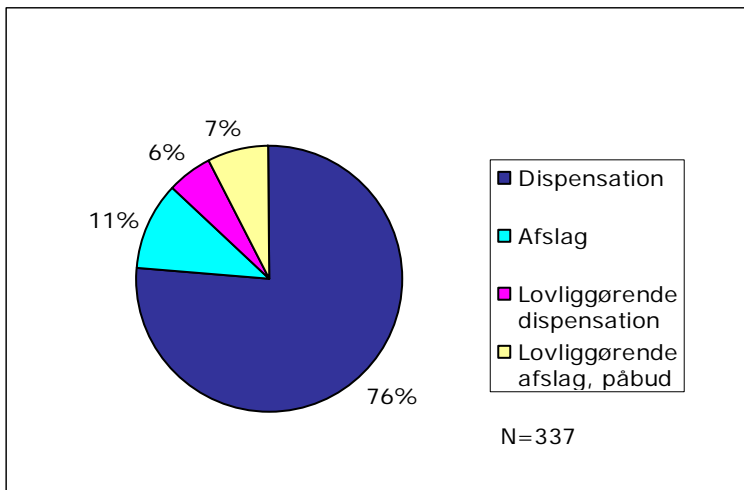
Figuren viser afgørelserne for de ansøgte indgreb og tilsyn, som blev præsenteret i figur 5.2. Det fremgår, at dispensation, afslag, lovliggørende dispensation og lovliggørende afslag alle er anvendt i afgørelserne for § 3 moser. For nogle af de ansøgte indgreb og tilsyn ses der forskellig forvaltningspraksis i sagsbehandlingen. Eksempelvis er der til indgrebet etablere sø givet både dispensation, afslag, lovliggørende dispensation og lovliggørende afslag i afgørelserne. Årsagerne til disse variationer kendes ikke, og vil kræve en nærmere analyse af de enkelte sager. I næste figur vises hvorledes dispensation, afslag, lovliggørende dispensation og lovliggørende afslag er registreret for samtlige indgreb og tilsyn i § 3 moser.

Figur 5.6 Afgørelser til samtlige ansøgte indgreb og tilsyn i § 3 moser i 2006

Det fremgår af figuren, at fordelingen af dispensation, afslag og lovliggørelse til de enkelte indgreb og tilsyn ikke ændres væsentligt i forhold til figur 5.5. I det følgende vises, hvor hyppigt dispensation, afslag, lovliggørende dispensation og lovliggørende afslag bliver givet til ansøgte indgreb og tilsyn i § 3 moser.

Figur 5.7 Fordeling af dispensation, afslag og lovliggørelse i § 3 moser

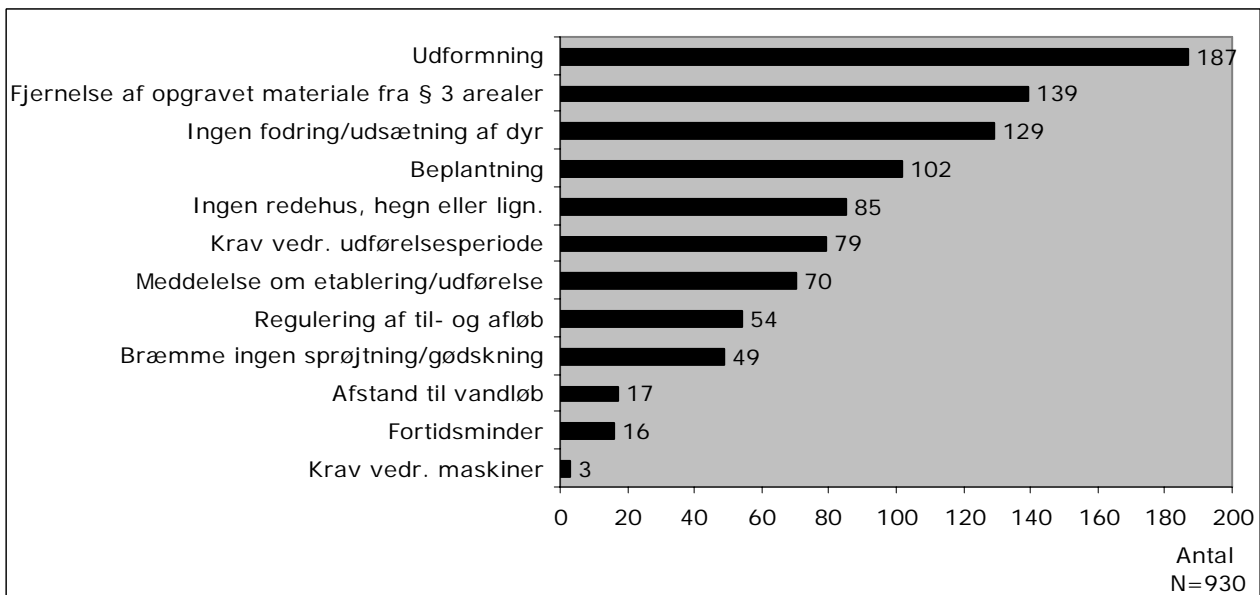

Det fremgår af figuren, at langt de fleste dispensationsansøgninger ender med en positiv afgørelse: Der gives tilladelse til indgreb i § 3 moser. Dispensation er givet til ca. ¾ af alle ansøgte indgreb og tilsyn i § 3 moser. Dispensation og lovliggørende dispensation udgør tilsammen omtrent 4/5 af de i alt 337 registrerede indgreb og tilsyn for 2006. Lignende tendens er registreret for § 3 heder i undersøgelsen. Stort set alle dispensationer og lovliggørende dispensationer er givet med en række vilkår, som præsenteres i det følgende.

Vilkår/betingelser for dispensation

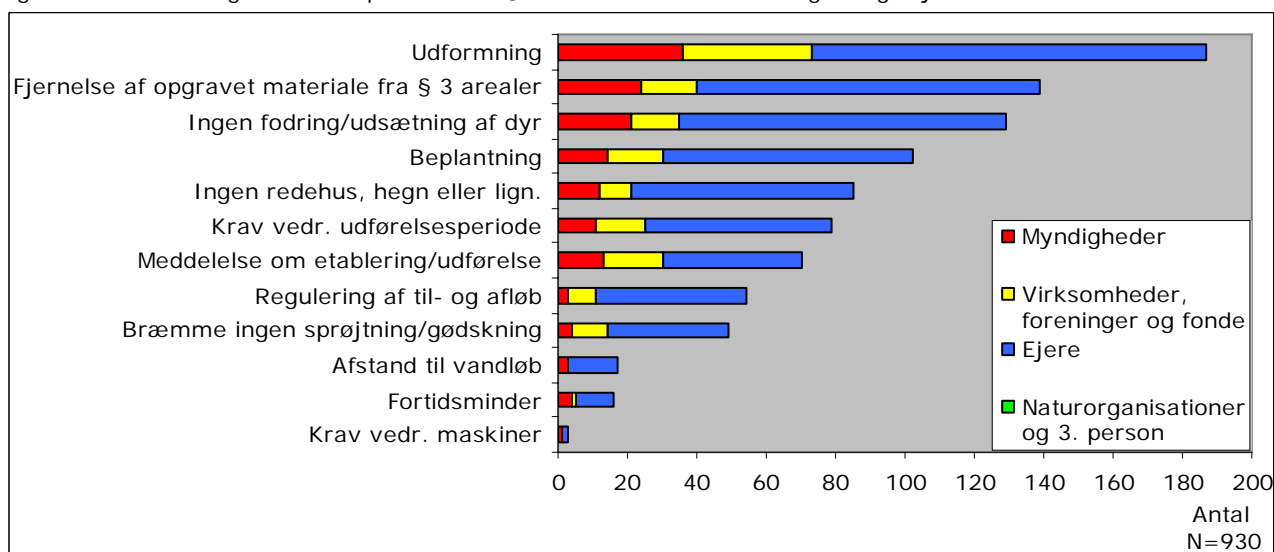
Dispensation kan gives på vilkår. I afgørelserne for § 3 moser er der ofte stillet nogle vilkår og betingelser for tilladelse til dispensation. Antallet af vilkår varierer. Der er registreret flest vilkår til indgreb vedr. søer i § 3 moser. Vilkårene er ofte forskellige og detaljerede. Vilkårene er derfor registrerede under nogle samlede betegnelser. I nogle afgørelser kan der forekommer flere vilkår under samme betegnelse, her er kun ét vilkår angivet i undersøgelsen. Vilkårene vises i nedenstående figur.

Figur 5.8 Vilkår/betingelser for dispensation til § 3 moser

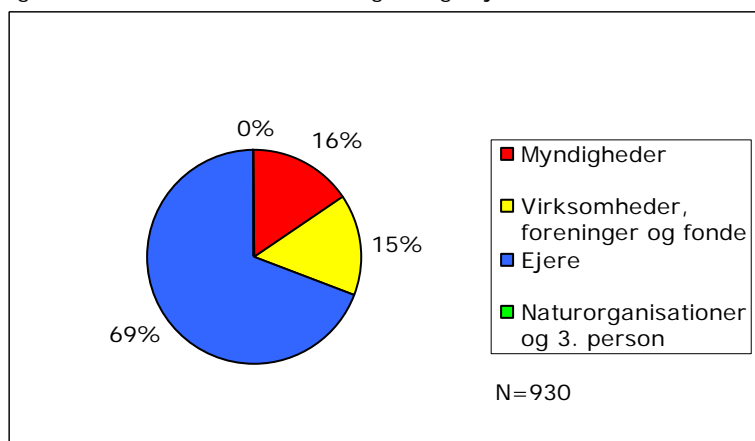
Der er i undersøgelsen noteret 930 vilkår. Det fremgår af figuren, at der ofte stilles vilkår for udførelse af indgreb samt, hvordan en fortsat arealanvendelse kan ske. I det følgende vises, hvorledes vilkårene er fordelt imellem ansøgere/sagsrejsere.

Figur 5.9 Vilkår/betingelser for dispensation til § 3 moser fordelt efter ansøger/sagsrejsjer

Det fremgår af figuren, at myndigheder, virksomheder og ejere har været ansøgere/sagsrejsere til indgreb i § 3 moser, hvor der er stillet vilkår som betingelse for dispensation. De enkelte vilkår i figuren er stort set stillet til alle tre aktørgrupper. Fordelingen af vilkår iblandt de tre aktørgrupper vises i næste figur.

Figur 5.10 Vilkår fordelt efter ansøger/sagsrejsjer i § 3 moser i 2006

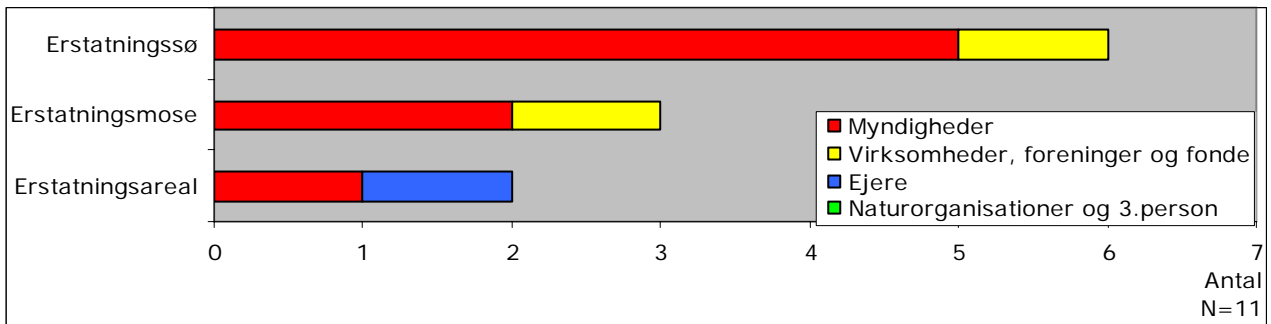

Figuren viser, at de tre aktørgrupper er noteret med forskellige hyppigheder. Ejere er tildelt omtrent 2/3 af alle vilkår. Myndigheder ca. 1/6 og virksomheder næsten 1/7. Ved sammenligning med figur 5.4 er procentsatserne ændret for de fire aktørgrupper, men fordelingen imellem myndigheder, virksomheder, ejere og naturorganisationer er fortsat den samme.

Erstatningsbiotoper for dispensation

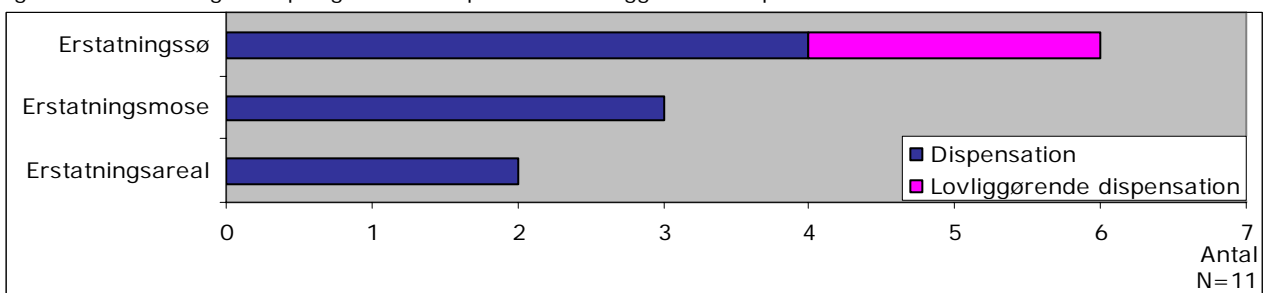
Dispensation kan gives på vilkår af erstatningsbiotoper (erstatning for de oprindelige naturtyper). Amterne har i nogle afgørelser for § 3 moser anvendt erstatningsbiotoper som vilkår for dispensation og lovliggørende dispensation. Der er i undersøgelsen registeret 11 erstatningsbiotoper som vilkår for dispensation og lovliggørende dispensation til § 3 moser i 2006. Erstatningsbiotoperne vises i følgende figur.

Figur 5.11 Erstatningsbiotoper for § 3 moser fordelt efter ansøger/sagsrejsjer

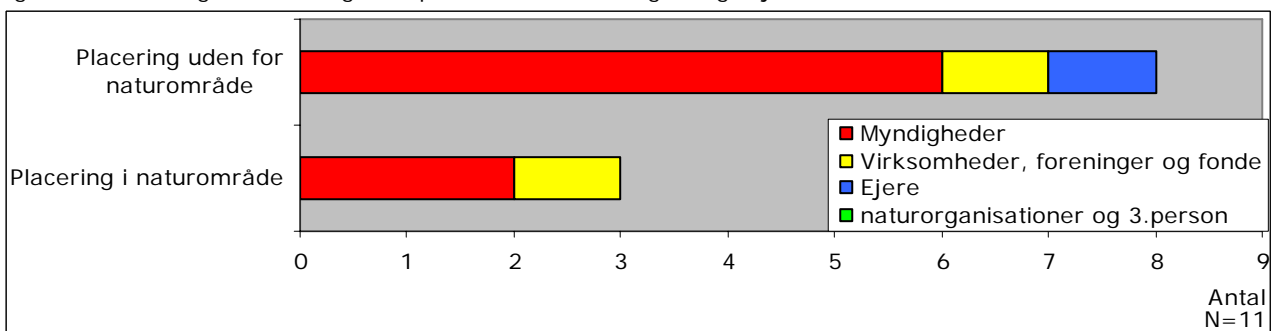
Der er noteret tre forskellige erstatningsbiotoper, hvor etablering af sø oftest forekommer som erstatningsbiotop for § 3 moser. Myndigheder er hyppigst ansøgere eller sagsrejsere i afgørelser, hvor der stilles krav om erstatningsbiotoper som vilkår for dispensation. Hvorledes erstatningsbiotoperne er stillet på baggrund af dispensation eller lovliggørende dispensation vises i næste figur.

Figur 5.12 Erstatningsbiotoper givet ved dispensation/lovliggørende dispensation

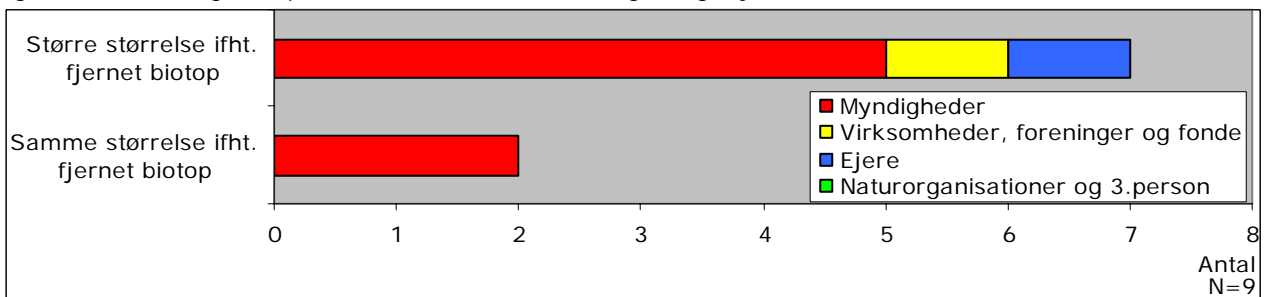
Figuren viser, at erstatningsbiotoper anvendes hyppigst som vilkår til dispensation i § 3 moser. Der er således kun noteret to erstatningsbiotoper, som følge af lovliggørende dispensation. Der er i nogle af afgørelser stillet vilkår til placering af erstatningsbiotoper.

Figur 5.13 Placering af erstatningsbiotoper fordelt efter ansøger/sagsrejsjer

Figuren viser, at de fleste erstatningsbiotoper bliver placeret uden for naturområder. Erstatningsbiotoperne, der er stillet som følge af lovliggørende dispensation er begge placeret uden for naturområder. Placeres erstatningsbiotop i naturområde, har amterne vurderet arealet uden indhold af særlige biologiske værdier. Der er i nogle afgørelser stillet vilkår til størrelsen af erstatningsbiotoper.

Figur 5.14 Erstatningsbiotopers størrelse fordelt efter ansøger/sagsrejsjer

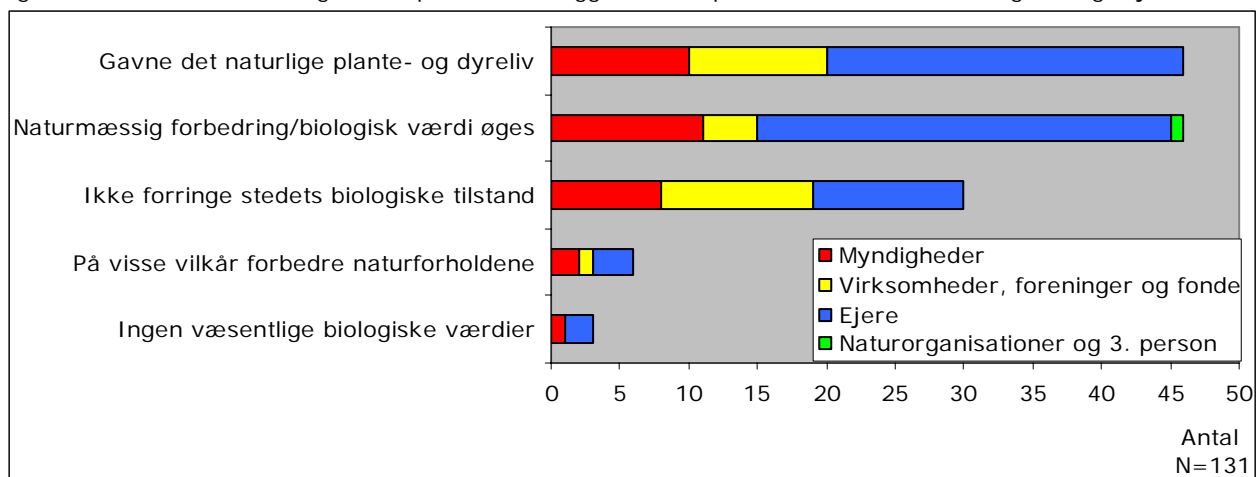

Det fremgår af figuren, at ni afgørelser for § 3 moser er registeret med krav om størrelse til erstatningsbiotoperne. Der er oftest stillet krav om, at erstatningsbiotoperne skal udgøre en større størrelse end den mistede biotop (§ 3 moser).

Vurdering af dispensation

Amterne har i stort set alle afgørelser for § 3 moser givet en vurdering og begrundelse for dispensation, afslag, lovliggørende dispensation og lovliggørende dispensation. Der er i undersøgelsen registeret, hvorledes amterne vurderer og begrundet dispensation og lovliggørende dispensation. Nedenstående figur viser hvilke bemærkninger amterne har noteret i afgørelserne for § 3 moser.

Figur 5.15 Amternes vurderinger af dispensation/lovliggørende dispensation fordelt efter ansøgere/sagsrejsere

Figuren viser, at der er registeret 131 afgørelser, hvor der er givet en vurdering af dispensation eller lovliggørende dispensation til § 3 moser. Afgørelserne er fordelt imellem myndigheder, virksomheder, ejere og naturorganisationer som ansøgere eller sagsrejsere. Det fremgår af figuren, at vurderingerne til dispensation er forskellige. Det er naturligvis et skøn, om dispensation kan gives, og om det vil medføre en naturforbedrende ændring af det pågældende naturområde. Størstedelen af dispensationer er givet med et naturforbedrende sigte for § 3 moser i 2006.

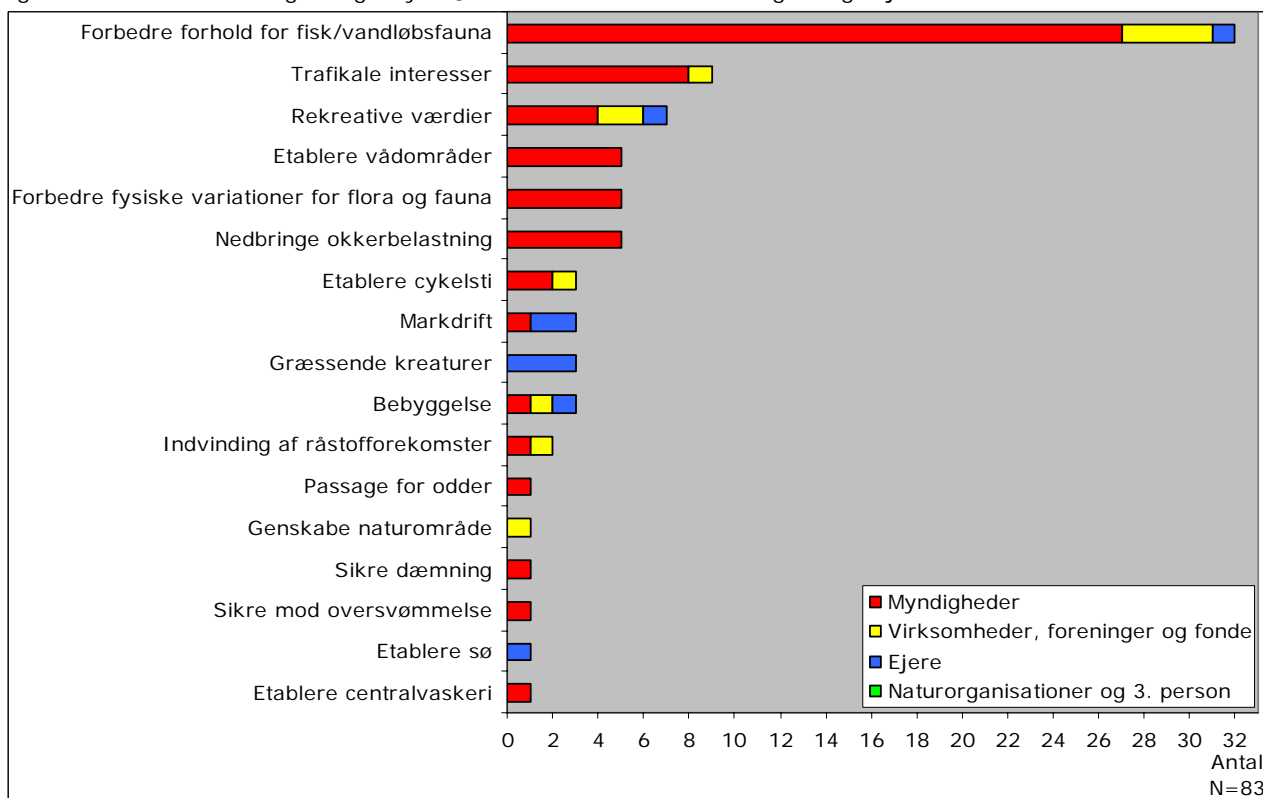
§ 3 vandløb

Skov- og Naturstyrelsen har i år 2006 registeret 1391 § 3 afgørelser fordelt imellem ti naturtyper. § 3 vandløb indgår i 147 afgørelser og udgør omtrent 1/10 af samtlige § 3 afgørelser for 2006. Alle afgørelserne er læst igennem og følgende oplysninger er noteret: Formål med indgreb, indgrebets art, ansøger/sagsrejser til indgreb, afgørelser til indgreb, vilkår/betingelser for dispensation, erstatningsbiotop for dispensation og vurdering af dispensation.

Formål med indgreb i § 3 vandløb

Det er undersøgt hvilke årsager, interesser og formål der ligger til grund for ansøgninger og sager om dispensation fra § 3 i Naturbeskyttelsesloven. Dette er gjort på baggrund af de begrundelser, der er opgivet i § 3 afgørelser for 2006. Hvorvidt de forskellige formål er ansøgernes egne ønsker, eller et kompromis imellem ansøger og sagsbehandler, vides ikke. Det fremgår af § 3 afgørelserne for 2006, at sagsbehandlerne i amterne næsten altid besigtiger naturområdet, hvor ansøgers egne ideer med dispensationsansøgningen bliver fremlagt og diskuteret. Sagsbehandlerne spiller her en vigtig rolle som rådgiver og samarbejdspartner. I nedenstående figur vises de forskellige formål med indgreb og tilsyn i § 3 vandløb.

Figur 16.1 Formål med indgreb og tilsyn i § 3 vandløb fordelt efter ansøger/sagsrejser i 2006

Der er i undersøgelsen noteret 83 afgørelser, hvor der er nævnt et formål med ansøgte indgreb eller tilsyn i § 3 vandløb. Det er således lidt over halvdelen af alle afgørelser for § 3 vandløb. Det ses ud fra figuren, at formålene er forskellige og varierer i hyppighed. Der er flere formål med et naturforbedrende sigte. Der er bl.a. fokuseret på bedre forhold for fiskearterne ørreder og laks.

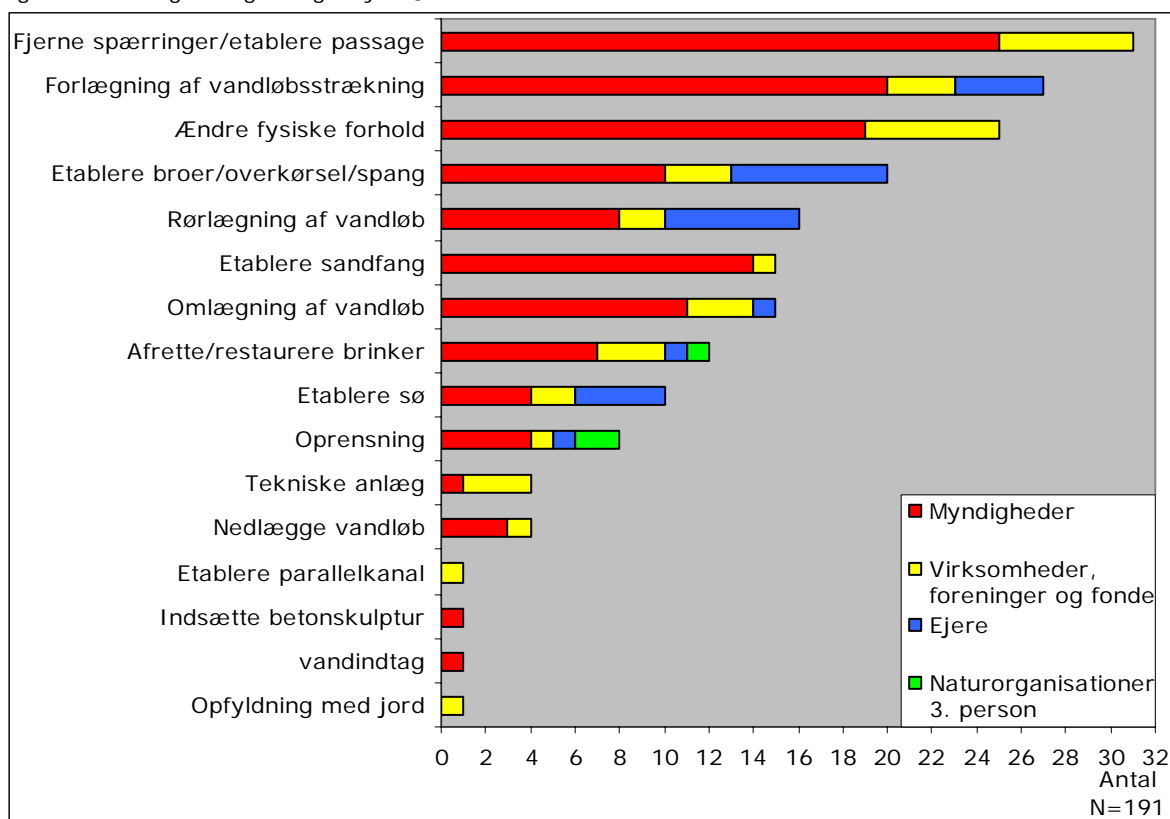
Det fremgår af figuren, at myndigheder, virksomheder og ejere er registeret, som enten ansøgere eller sagsrejsere i afgørelserne, hvor der er angivet et formål med indgreb eller tilsyn i § 3 vandløb. Myndigheder er oftest registeret og indgår i ca. ¾ af afgørelserne. Derefter følger virksomheder og ejere.

I det følgende præsenteres, hvilke konkrete indgreb og tilsyn der er ansøgt eller rejst i afgørelserne for § 3 vandløb i 2006

Indgrebets art

Der er i undersøgelsen registeret 191 ansøgte indgreb og tilsyn til 147 afgørelser for § 3 vandløb. Der er således afgørelser, som er noteret for mere end ét enkelt indgreb. Hvor mange indgreb de oprindelige ansøgninger har indeholdt, vides ikke. Der kan være foregået en forhandling imellem ansøger og sagsbehandler, som har betydet, at den oprindelige ansøgning er blevet justeret. Følgende figur viser resultatet af de ansøgte indgreb og tilsyn i § 3 vandløb for 2006

Figur 16.2 Ansøgte indgreb og tilsyn i § 3 vandløb i 2006

Det fremgår af figuren, at det hyppigst ansøgte indgreb eller tilsyn vedrører fjernelse af spærringer og etablering af passage. Der er således flere af indgrebene har et naturforbedrende sigte. Der er i nogle af afgørelserne vedlagt en projektbeskrivelse med forslag til forbedringer for det enkelte vandløb.

Da flere af indgrebene i afgørelserne for § 3 vandløb ligner hinanden, er nogle af indgrebene i figur 16.2 samlede betegnelser for følgende indgreb.

Etablere broer/overkørsel/spang: *Etablere broer/overkørsel/spang, etablere vadested, etablere vejoverførelser.*

Afrette/restaurere brinker: *Genetablere/restaurere brinker, afrette brinker, afstivning af vandløbsbrink, udjævne åbrinker, flytte brinker.*

Forlægning af vandløbsstrækning: *Forlægning af vandløbsstrækning, genåbne/frilægge rørlagt strækning, nedlægge rørlægning.*

Rørlægning af vandløb: *Rørlægning af vandløb, forlænge tunnelen/rørlagte strækning, forlænge rørlægning, ændre udløb/forlænge.*

Omlægning af vandløb: *Genslyngning, ny åslyng, omlægning af vandløb, flytte vandløb.*

Fjerne spærringer/etablere passage: *Etablere faunapassage/gydebanker/stryg, fjerne spærringer, nedlægge stemmeværker, fjerne faunapassage, etablere fiskepassage, udvide eksisterende omløbsstryg.*

Ændre fysiske forhold: *Stenbanketter/udlægning af sten, ændre/forbedre fysiske forhold, hæve vandløbsbund, flytte sten.*

Etablere sandfang: *Etablere sandfang, udvide eksisterende sandfang.*

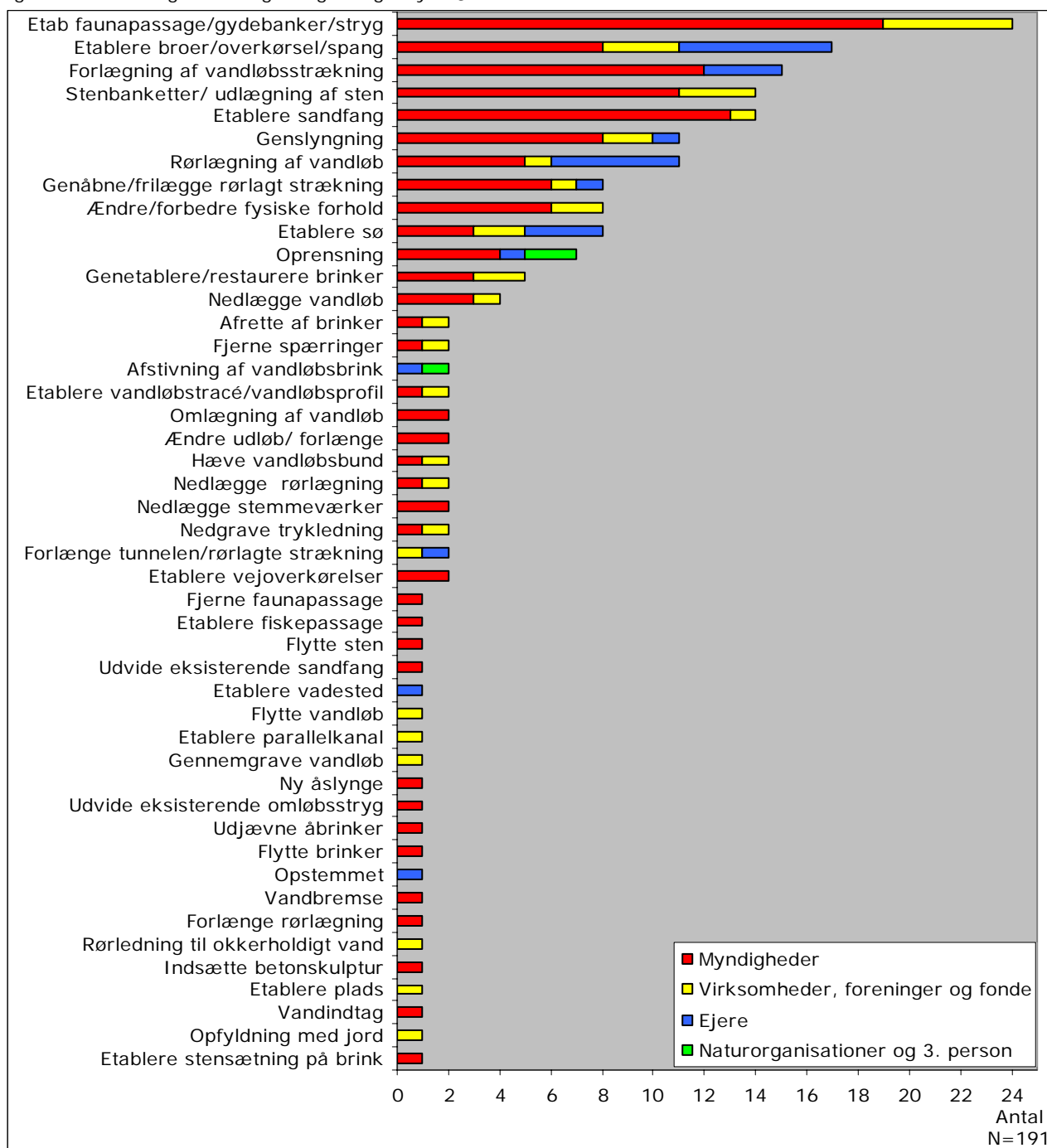
Etablere sø: *Etablere sø, vandbremse, opstemmet.*

Tekniske anlæg: *Etablere trykledning, anvende rørledning til okkerholdigt vand, etablere plads.*

Det fremgår af figur 16.2, at alle fire aktørgrupper er registreret som enten ansøgere eller sagsrejsere til de forskellige indgreb og tilsyn i § 3 vandløb i 2006. Det ses ud fra figuren, at enkelte indgreb eller tilsyn er registreret med én aktørgruppe som ansøgere eller sagsrejsere, hvorimod flere af de hyppigste indgreb er noteret for to, tre eller fire aktørgrupper som ansøgere eller sagsrejsere.

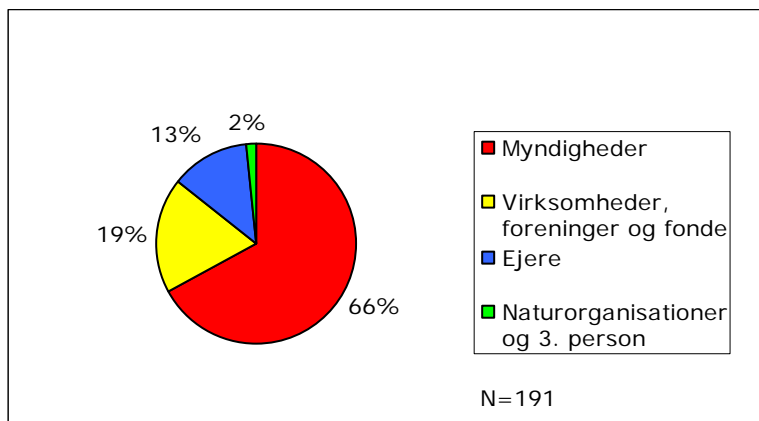
I næste figur præsenteres samtlige 191 indgreb og tilsyn til § 3 vandløb i 2006.

Figur 16.3 Fordeling af samtlige indgreb og tilsyn i § 3 vandløb i 2006

Figuren viser, at flere ansøgte indgreb og tilsyn til § 3 vandløb er registeret i få afgørelser eller kun én enkel gang i undersøgelsen. Fordelingen imellem myndigheder, virksomheder, ejere og naturorganisationer ændres ikke væsentligt fra figur 16.2. Hvor ofte de fire aktørgrupper er noteret som ansøgere eller sagsrejsere til indgreb eller tilsyn i § 3 vandløb vises i næste figur.

Figur 16.4 Ansøger/sagsrejser til indgreb og tilsyn i § 3 vandløb.

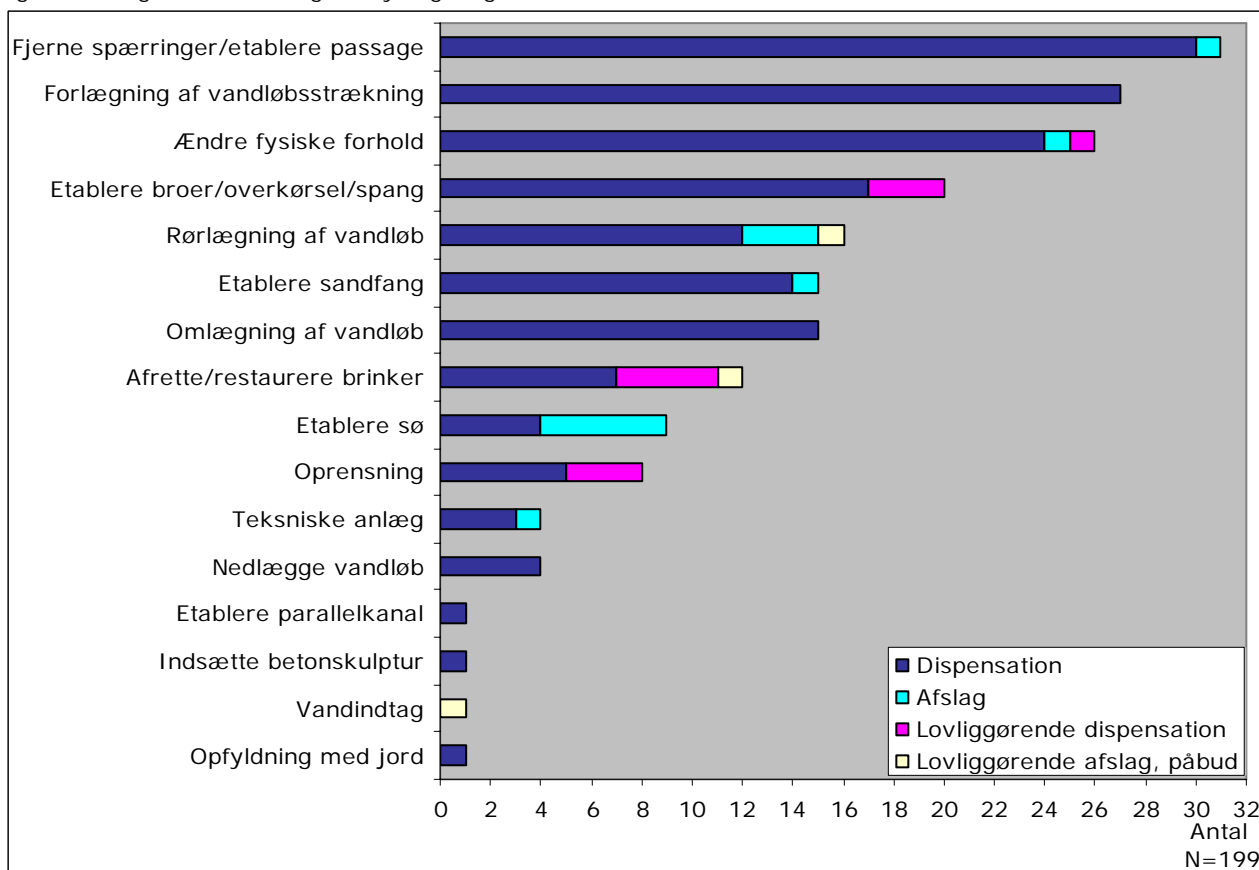

Figuren viser, at de fire aktørgrupper er registreret med forskellige hyppigheder. Myndigheder er noteret for ca. 2/3 af samtlige indgreb og tilsyn i § 3 vandløb. Herefter følger virksomheder med ca. 1/5, ejere med omtrent 1/8 og naturorganisationer er registreret for ca. to procent.

Afgørelser til indgreb og tilsyn i § 3 vandløb

I det følgende præsenteres, hvorledes der er givet dispensation, afslag lovliggørende dispensation og lovliggørende afslag til de ansøgte indgreb og tilsyn i afgørelserne for § 3 vandløb i 2006. Hvor mange af de oprindelige ansøgte indgreb, som er blevet ændret til naturforbedrende projekter under sagsbehandlingen, vides ikke.

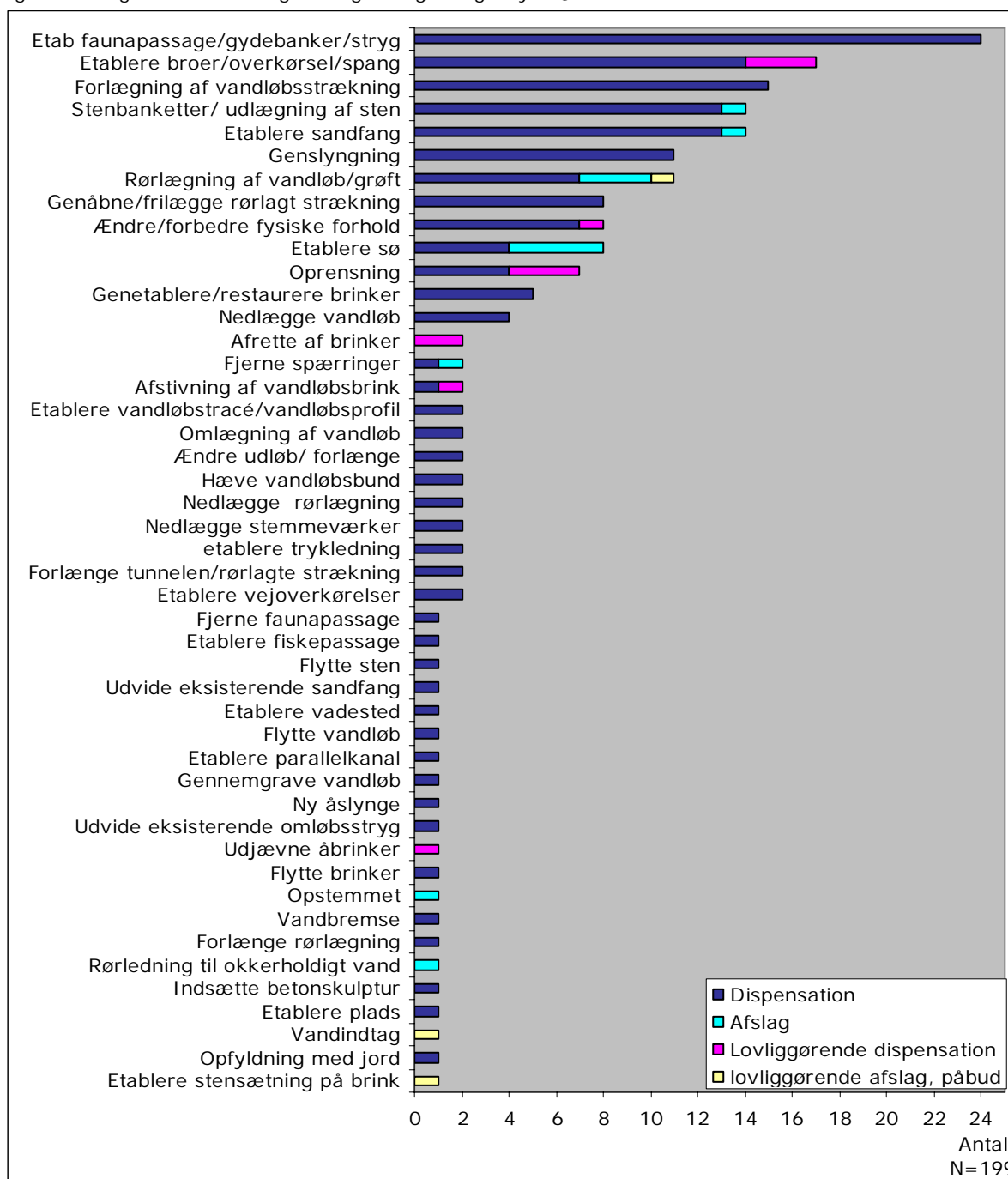
Figur 16.5 Afgørelser til ansøgte tilsyn og indgreb i § 3 vandløb i 2006

Figuren viser afgørelserne for de ansøgte indgreb og tilsyn, som blev præsenteret i figur 16.2. Det fremgår af figuren, at dispensation, afslag, lovliggørende dispensation og lovliggørende afslag alle er anvendt i afgørelserne for § 3 vandløb. For enkelte indgreb og tilsyn er der registreret forskellig forvaltningspraksis i sagsbehandlingen. Rørlægning af vandløb, noteres eksempelvis for både dispensation, afslag og lovliggørende afslag i afgørelserne. Årsagerne til disse variationer kendes ikke, og vil kræve en nærmere analyse af de enkelte sager.

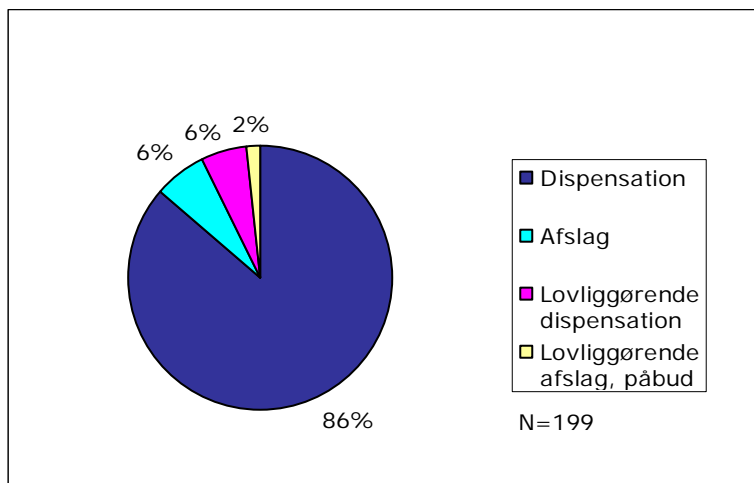
I næste figur vises afgørelserne for samtlige indgreb og tilsyn i § 3 vandløb for 2006.

Figur 16.6 Afgørelser til samtlige ansøgte indgreb og tilsyn i § 3 vandløb i 2006

Det fremgår af figuren, at fordelingen af dispensation, afslag og lovliggørelse til de enkelte indgreb og tilsyn ikke ændres væsentligt i forhold til figur 16.5 I det følgende vises, hvor ofte dispensation, afslag, lovliggørende dispensation og lovliggørende afslag er givet til ansøgte indgreb og tilsyn i § 3 vandløb.

Figur 16.7 Fordeling af dispensation, afslag og lovliggørelse

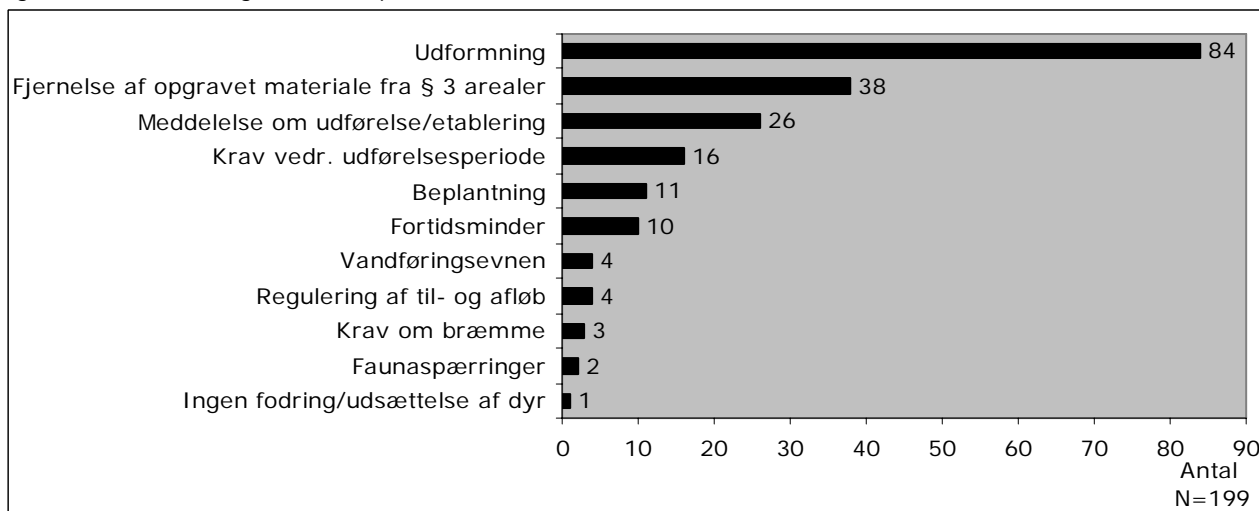

Det fremgår af figuren, at langt de fleste dispensationsansøgninger ender med en positiv afgørelse: Der gives tilladelse til indgreb i § 3 vandløb. Dispensation og lovliggørende dispensation udgør tilsammen omtrent 9/10 af samtlige 199 registrerede indgreb og tilsyn i 2006. Stort set alle dispensationer og lovliggørende dispensationer er givet med en række vilkår som præsenteres i det følgende.

Vilkår/betingelser for dispensation

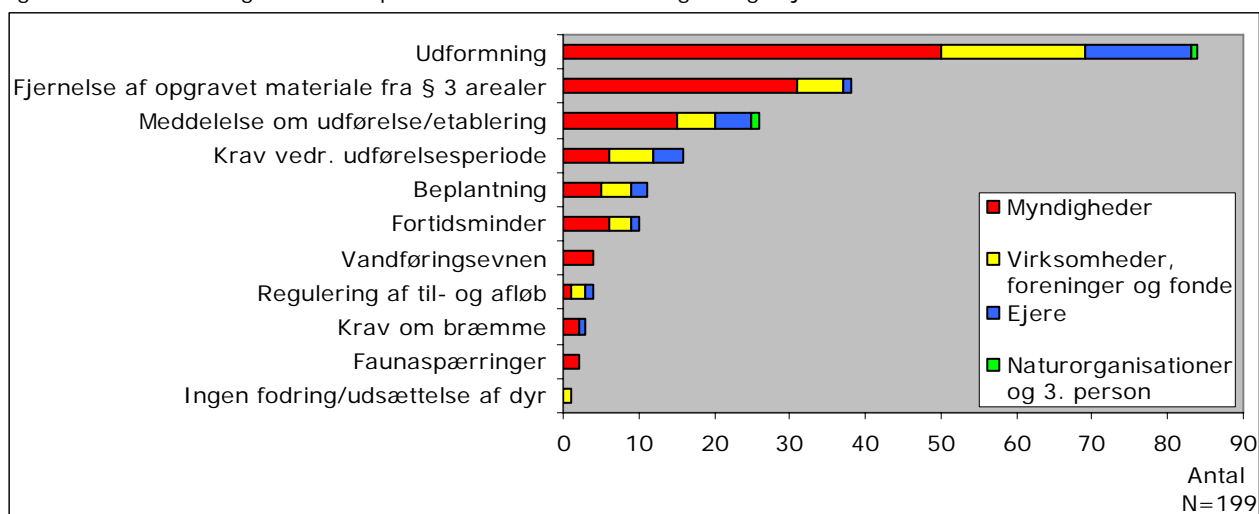
Dispensation kan gives på vilkår. I afgørelserne for § 3 vandløb er der ofte stillet nogle vilkår og betingelser for tilladelse til dispensation. Antallet af vilkår varierer. Vilkårene er ofte forskellige og detaljerede. Vilkårene er derfor registrerede under nogle samlede betegnelser. I nogle afgørelser kan der forekommer flere vilkår under samme betegnelse, her er kun ét vilkår angivet for den enkelte afgørelse. Vilkårene vises i nedenstående figur.

Figur 16.8 Vilkår/betingelser for dispensation til § 3 vandløb

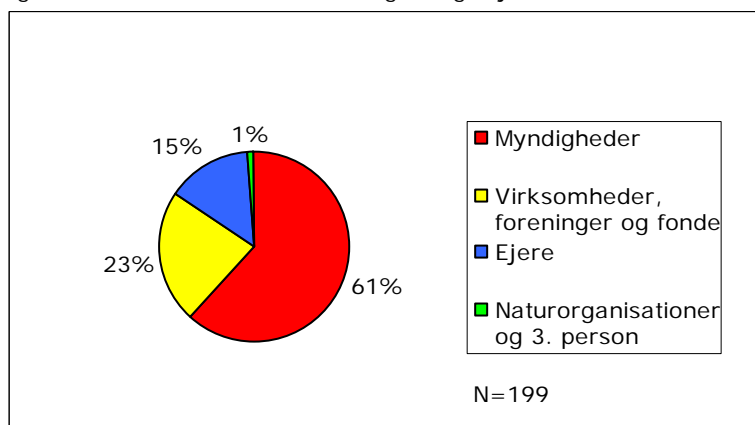
Der er i undersøgelsen noteret 199 vilkår for § 3 vandløb. Det fremgår af figuren, at der ofte stilles vilkår for udførelse af indgreb samt, hvordan en fortsat arealanvendelse kan ske. I det følgende vises, hvorledes vilkårene er fordelt imellem ansøgere/sagsrejsere

Figur 16.9 Vilkår/betingelser for dispensation fordelt efter ansøger/sagsrejsjer

Det fremgår af figuren, at alle fire aktørgrupper har været ansøgere eller sagsrejsere i afgørelser, hvor der er stillet krav om vilkår for dispensation eller lovliggørende dispensation. De enkelte vilkår i figuren er ofte stillet til flere aktørgrupper. Fordelingen af vilkår blandt de fire aktørgrupper vises i næste figur.

Figur 16.10 Vilkår fordelt efter ansøger/sagsrejsjer i § 3 vandløb i 2006

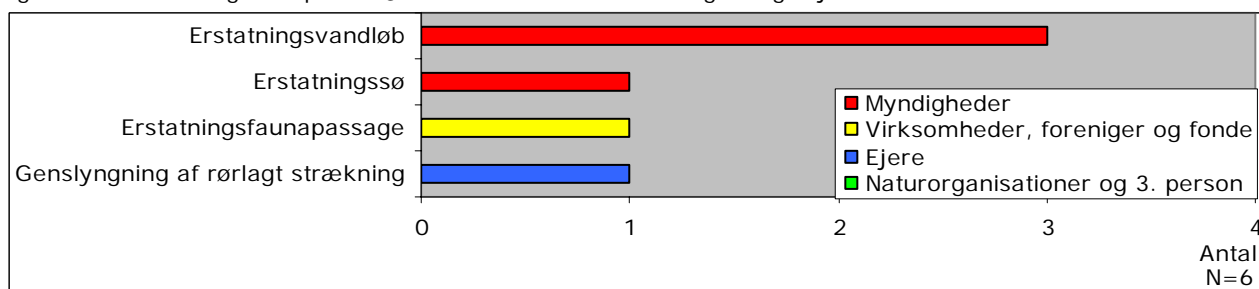

Fordeling af vilkår er forskellig for de fire aktørgrupper. Myndigheder har fået tildelt flest vilkår efterfulgt af virksomheder, ejere og naturorganisationer. Fordelingen imellem de fire aktørgrupper ligner fordelingen i figur 16.4, hvor ansøgte indgreb og tilsyn blev fordelt imellem myndigheder, virksomheder, ejere og Naturorganisationer.

Erstatningsbiotoper for dispensation

Dispensation kan gives på vilkår af erstatningsbiotoper (erstatning for de oprindelige naturtyper). Amterne har i nogle afgørelser for § 3 vandløb anvendt erstatningsbiotoper som vilkår for dispensation og lovliggørende dispensation. Der er ikke registreret erstatningsbiotoper, som vilkår for lovliggørende dispensation for § 3 vandløb. Der er i undersøgelsen registreret seks erstatningsbiotoper, som vilkår for dispensation til § 3 vandløb i 2006. Erstatningsbiotoperne vises i følgende figur.

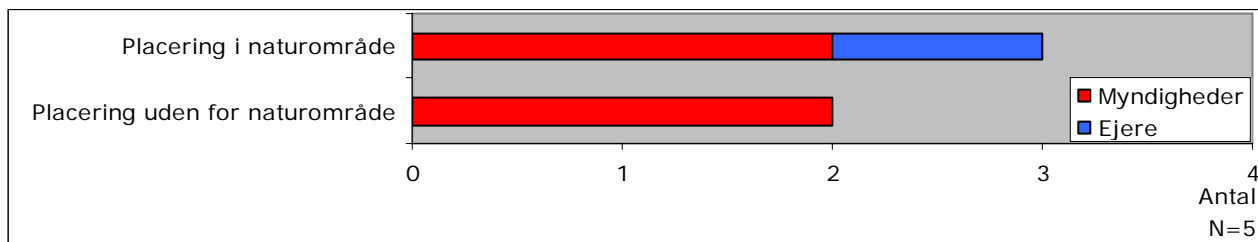
Figur 16.11 Erstatningsbiotoper for § 3 vandløb fordelt efter ansøger/sagsrejsjer

Det fremgår af figuren, at fire forskellige erstatningsbiotoper er registreret som vilkår for tilladelse til indgreb i § 3 vandløb. Erstatningsvandløb forekommer oftest som erstatningsbiotop. Myndigheder, virksomheder og ejere er nævnt

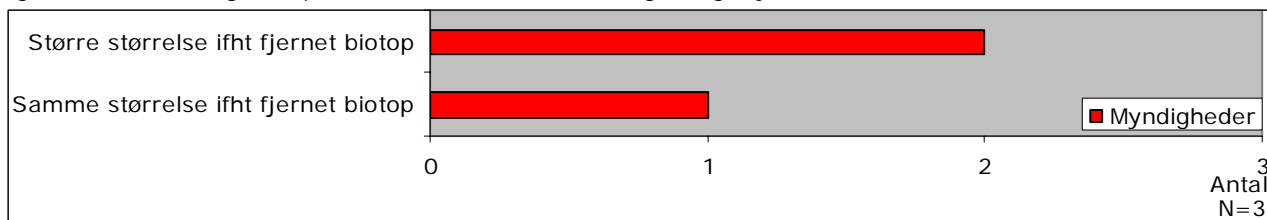
som ansøgere eller sagsrejsere i afgørelserne. Der er i nogle afgørelser stillet vilkår til placeringen af erstatningsbiotoper.

Figur 16.12 Placering af erstatningsbiotoper fordelt efter ansøger/sagsrejsjer

Figuren viser, at fem afgørelser for § 3 vandløb har indeholdt oplysninger om placering af erstatningsbiotoper. Placeres erstatningsbiotop i naturområde har amterne vurderet arealet uden indhold af særlige biologiske værdier. Det er ofte engarealer, som anvendes til placering af erstatningsbiotoper i naturområder. Det fremgår af figuren, at erstatningsbiotoper for § 3 vandløb oftest placeres i naturområder. Myndigheder og ejere er registeret som ansøgere eller sagsrejsere i afgørelserne.

Figur 16.13 Erstatningsbiotopers størrelse fordelt efter ansøger/sagsrejsjer

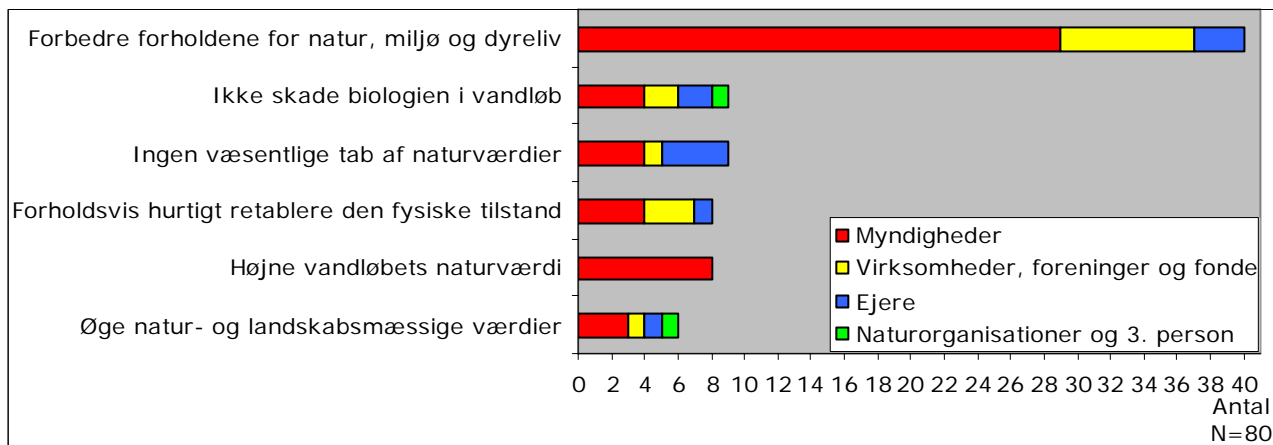

Det fremgår af figuren, at tre afgørelser for § 3 vandløb er registeret med krav om størrelse til erstatningsbiotoperne. Der er således noteret to forskellige vilkår, hvor krav om større størrelse i forholdt til fjernet biotop oftest anvendes.

Vurdering af dispensation

Amterne har i stort set alle afgørelser for § 3 vandløb givet en vurdering og begrundelse for dispensation, afslag, lovliggørende dispensation og lovliggørende dispensation. Der er i undersøgelsen registeret, hvorledes amterne vurderer og begrundes dispensation og lovliggørende dispensation. Følgende figur viser, hvilke bemærkninger og vurderinger amterne har noteret i afgørelserne for § 3 vandløb.

Figur 16.14 Vurdering af dispensation og lovliggørende dispensation for § 3 vandløb i 2006

Der er i undersøgelsen registeret 80 afgørelser, hvor der er angivet en vurdering af dispensation og lovliggørende dispensation til § 3 vandløb. Afgørelserne er fordelt imellem alle fire aktørgrupper. Det fremgår af figuren, at vurderingerne til dispensation er forskellige. Det er naturligvis et skøn, om dispensation kan gives, og om det vil medføre en naturforbedrende ændring af det pågældende naturområde. Der er ca. 2/3 af dispensationerne, som er givet med et naturforbedrende sigte for § 3 vandløb i 2006.

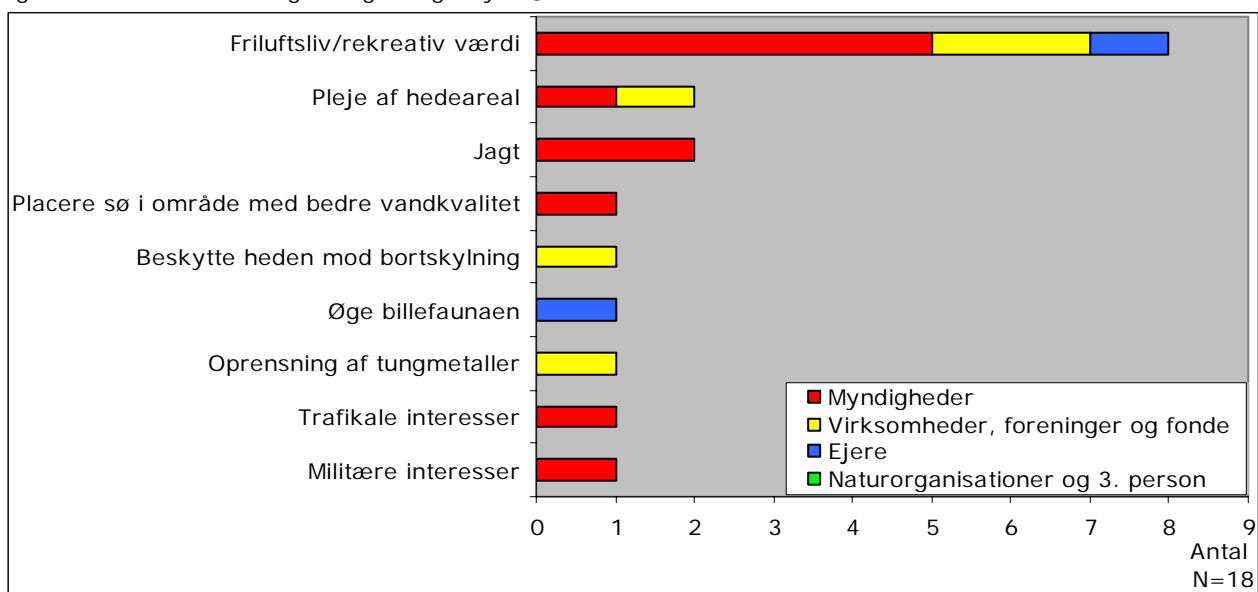
§ 3 heder

Skov- og Naturstyrelsen har i år 2006 registeret 1391 § 3 afgørelser fordelt imellem ti naturtyper. § 3 heder indgår i 68 afgørelser og udgør ca. fem procent af samtlige § 3 afgørelser for 2006. Alle afgørelserne er læst igennem og følgende oplysninger er registeret: Formål med indgreb, indgrebets art, ansøger/sagsrejsere til indgreb, afgørelser på indgreb, vilkår/betingelser for dispensation, erstatningsbiotop for dispensation og vurdering af dispensation.

Formål med indgreb i § 3 heder

Det er undersøgt hvilke årsager, interesser og formål der ligger til grund for ansøgninger og sager om dispensation fra § 3 i Naturbeskyttelsesloven. Dette er gjort på baggrund af de begrundelser, der er opgivet i § 3 afgørelser for 2006. Hvorvidt de forskellige formål er ansøgernes egne ønsker, eller et kompromis imellem ansøger og sagsbehandler, vides ikke. Det fremgår af § 3 afgørelserne for 2006, at sagsbehandlerne i amterne næsten altid besigtiger naturområdet, hvor ansøgers egne ideer med dispensationsansøgningen bliver fremlagt og diskuteret. Sagsbehandlerne spiller her en vigtig rolle som rådgiver og samarbejdspartner. I nedenstående figur vises de forskellige registrerede formål med ansøgte indgreb og tilsyn i § 3 heder.

Figur 7.1 Formål med ansøgte indgreb og tilsyn i § 3 heder for 2006

Der er i undersøgelsen noteret 18 afgørelser, hvor der er nævnt et formål med ansøgte indgreb eller tilsyn i § 3 heder. Det er ca. 1/5 af alle afgørelserne for § 3 heder. Figuren viser, at formålene er forskellige og varierer i hyppighed. Det fremgår, at der er interesse for at fremme mulighederne for friluftsliv og rekreative værdier. Det er en tendens, der også er registeret for naturtyperne: søer, enge, moser, overdrev og strandenge i undersøgelsen. Etablering af stier, er et af de ansøgte indgreb til at fremme mulighederne for friluftsliv og rekreative værdier, men også andre indgreb er nævnt i afgørelserne. De øvrige formål i figuren er ikke så ofte repræsenteret og forekommer i færre afgørelser for § 3 heder.

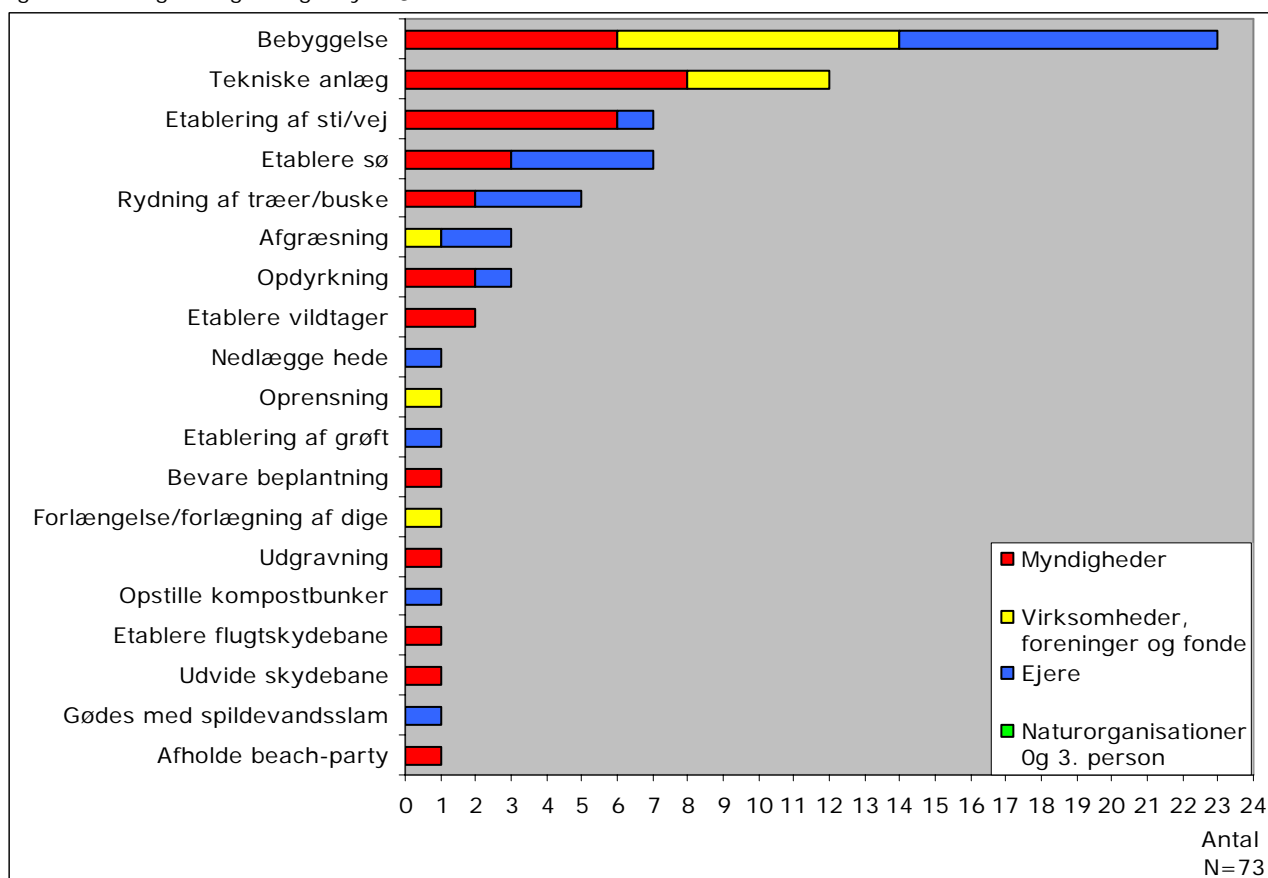
Myndigheder, virksomheder og ejere er de tre aktørgrupper, der er registeret som ansøgere eller sagsrejsere i afgørelserne, hvor der er angivet et formål med ansøgte indgreb og tilsyn. Myndigheder er oftest registeret som ansøgere/ sagsrejsere, efterfulgt af virksomheder og ejere. Naturorganisationer er ikke registeret som ansøgere eller sagsrejsere i afgørelser for § 3 heder i 2006, men er noteret i andre naturtyper i undersøgelsen.

I det følgende præsenteres hvilke konkrete indgreb og tilsyn, der er ansøgt eller rejst i afgørelserne for § 3 heder i 2006.

Indgrebets art

Der er i undersøgelsen registeret 73 ansøgte indgreb og tilsyn til 68 afgørelser for § 3 heder. Der er således nogle få afgørelser, som er noteret for mere end ét enkelt indgreb. Der er enkelte afgørelser, hvor et indgreb fx etablere sø, er ansøgt til flere forskellige § 3 heder i samme afgørelse. Her er indgrebet kun noteret én enkel gang for afgørelsen. Hvor mange indgreb de oprindelige ansøgninger har indeholdt, vides ikke. Der kan være foregået en forhandling imellem ansøger og sagsbehandler, som har betydet, at den oprindelige ansøgning er blevet justeret. Følgende figur viser de ansøgte indgreb og tilsyn i § 3 heder for 2006

Figur 7.2 Ansøgte indgreb og tilsyn i § 3 heder i 2006

Figuren viser, at det hyppigste ansøgte indgreb eller tilsyn vedrører bebyggelse på § 3 heder. Bebyggelse udgør ca. 1/3 af alle registrerede indgreb og tilsyn. Bebyggelsen er oftest opførelse af sommerhuse, tilbygning til sommerhuse eller opførelse af spejderhytter. Indgreb vedrørende tekniske anlæg, etablering af sti/vej og etablering af sø er alle indgreb eller tilsyn som forekommer ofte i afgørelser for § 3 heder. De nævnte indgreb og tilsyn er ligeledes registreret for flere af de øvrige naturtyper i undersøgelsen.

Da flere af indgrebene i afgørelserne for § 3 heder ligner hinanden, er nogle af indgrebene i figur 7.2 samlede betegnelser for følgende indgreb.

Tekniske anlæg: *Nedgrave ledning, anlægge plads, indvinding af sand, etablering af støjvold, opstille mast, etablere støjdæmpende foranstaltninger, anlæggelse af rundkørsel, rydde militære effekter*

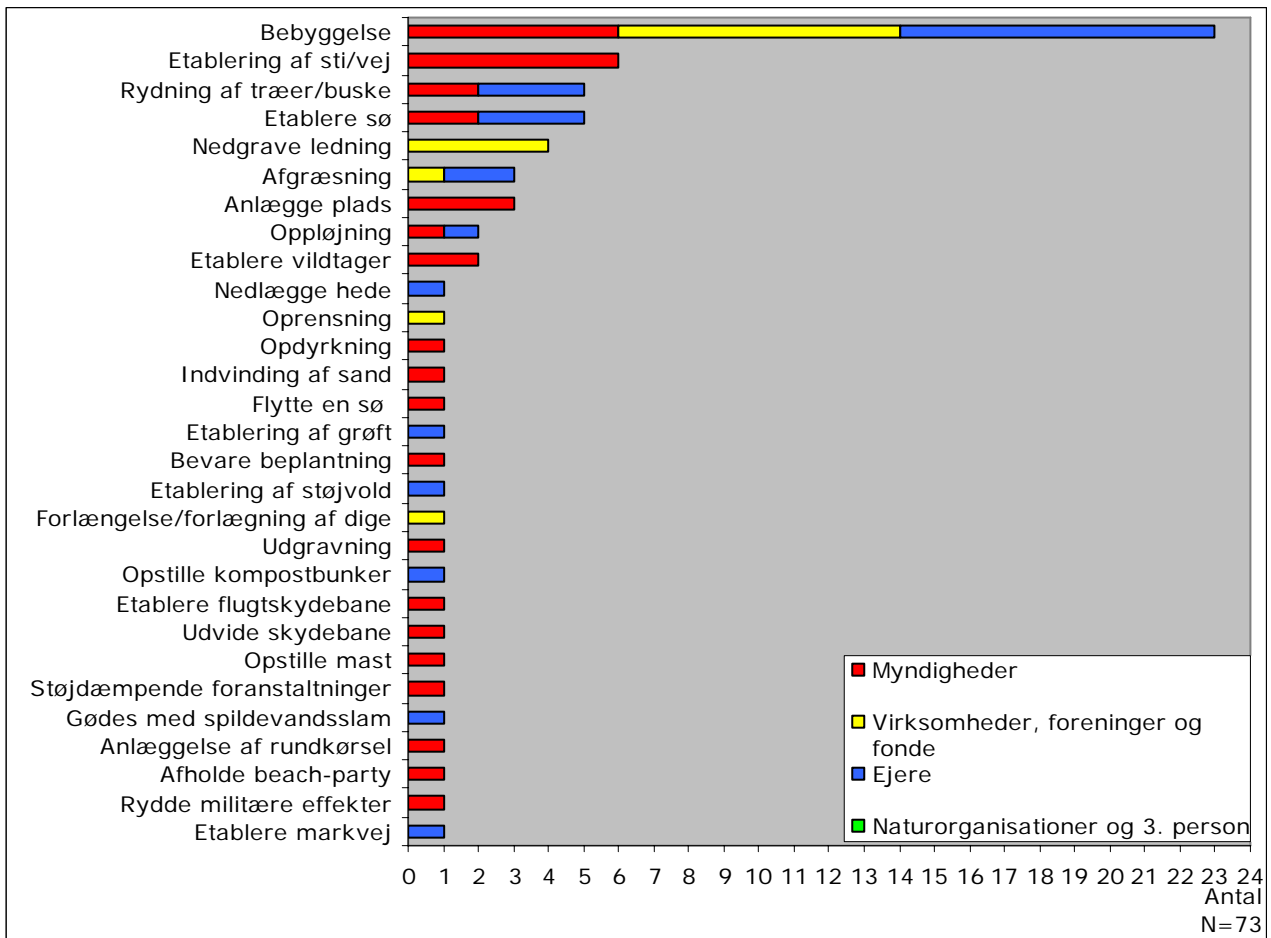
Etablere sø: *Etablere sø, flytte sø i forhold til ansøgte sted*

Opdyrkning: *Oppløjning, opdyrkning*

Det fremgår af figur 7.2, at myndigheder, virksomheder og ejere er registreret som ansøgere eller sagsrejsere til de forskellige indgreb og tilsyn i § 3 heder for 2006. Det ses ud fra figuren, at enkelte indgreb eller tilsyn er registreret med én aktørgruppe som ansøgere eller sagsrejsere, hvorimod flere af de hyppigste indgreb er noteret for to eller tre aktørgrupper som ansøgere eller sagsrejsere.

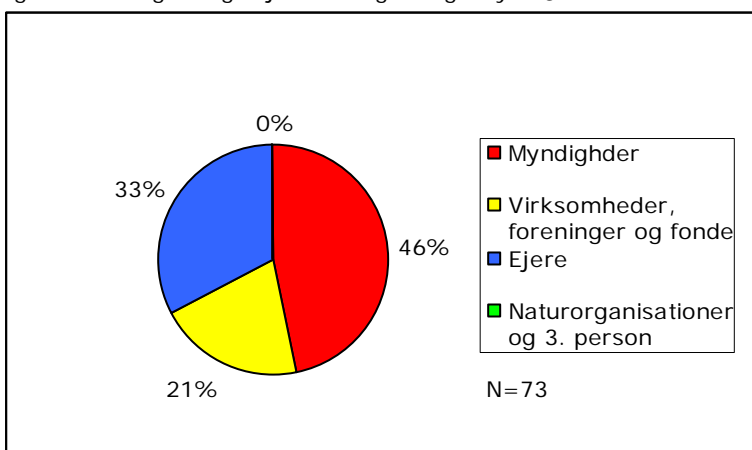
I det følgende vises fordelingen af samtlige 73 registrerede indgreb og tilsyn for § 3 heder i 2006

Figur 7.3 Fordeling af samtlige indgreb og tilsyn i § 3 heder for 2006

Figuren viser, at flere ansøgte indgreb eller tilsyn til § 3 heder er registeret i få afgørelser eller kun én enkel gang i undersøgelsen. Fordelingen imellem myndigheder, virksomheder og ejere ændres ikke væsentligt fra figur 7.3. Hvor ofte de tre aktørgrupper er noteret som ansøgere eller sagsrejsere til indgreb eller tilsyn i § 3 heder vises i følgende figur.

Figur 7.4 Ansøger/sagsrejsere til indgreb og tilsyn i § 3 heder

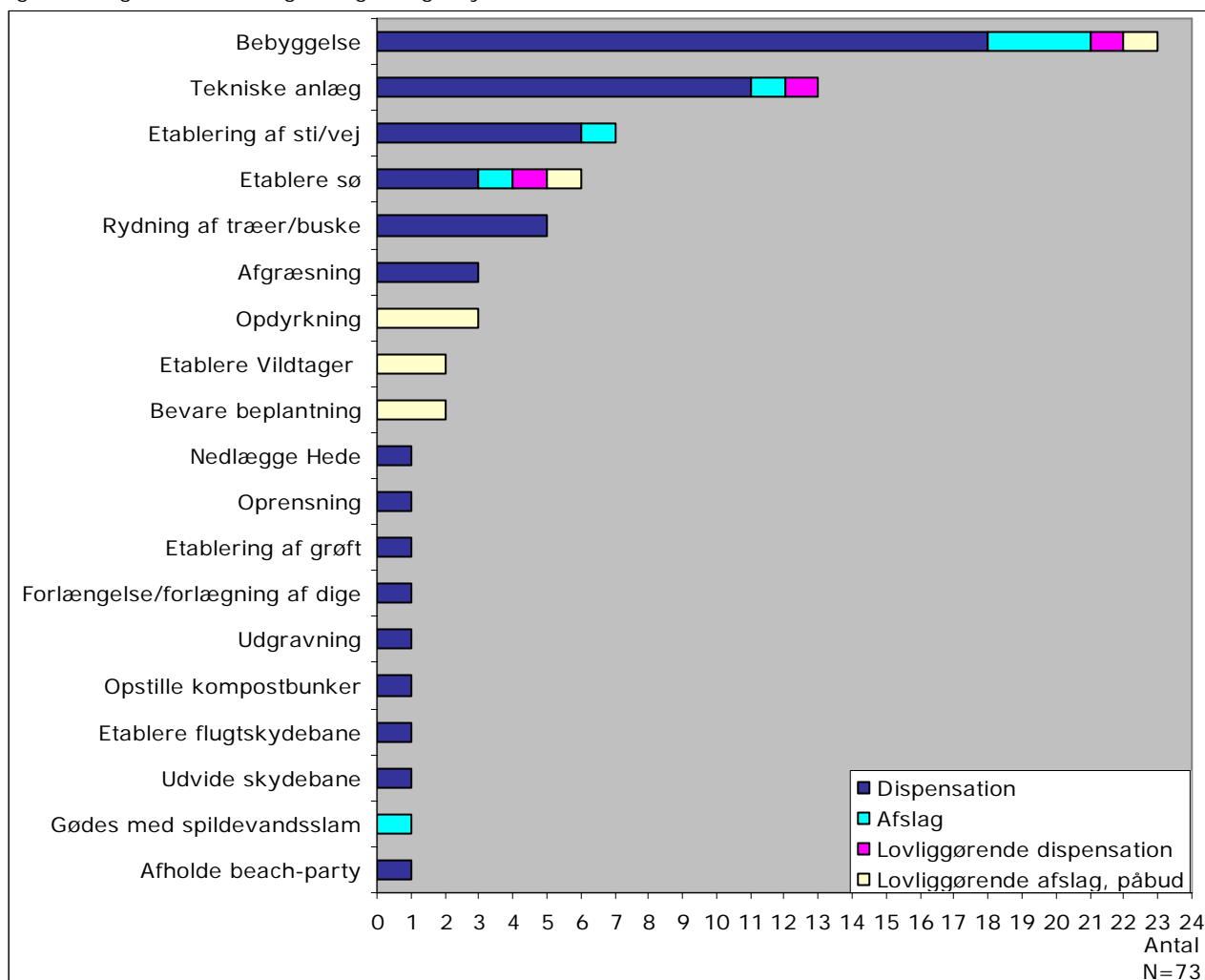

Figuren viser, at de tre aktørgrupper er registeret med forskellige hyppigheder. Myndigheder er noteret som ansøgere eller sagsrejsere i næsten halvdelen af alle ansøgte indgreb eller tilsyn, ejere i ca. 1/3 og virksomheder i omtrent 1/5.

Afgørelser til indgreb og tilsyn i § 3 heder

I det følgende præsenteres, hvorledes der er givet dispensation, afslag, lovliggørende dispensation og lovliggørende afslag til de ansøgte indgreb og tilsyn i afgørelserne for § 3 heder i 2006. Hvor mange af de oprindelige ansøgte indgreb, som er blevet ændret til naturforbedrende projekter under sagsbehandlingen, vides ikke

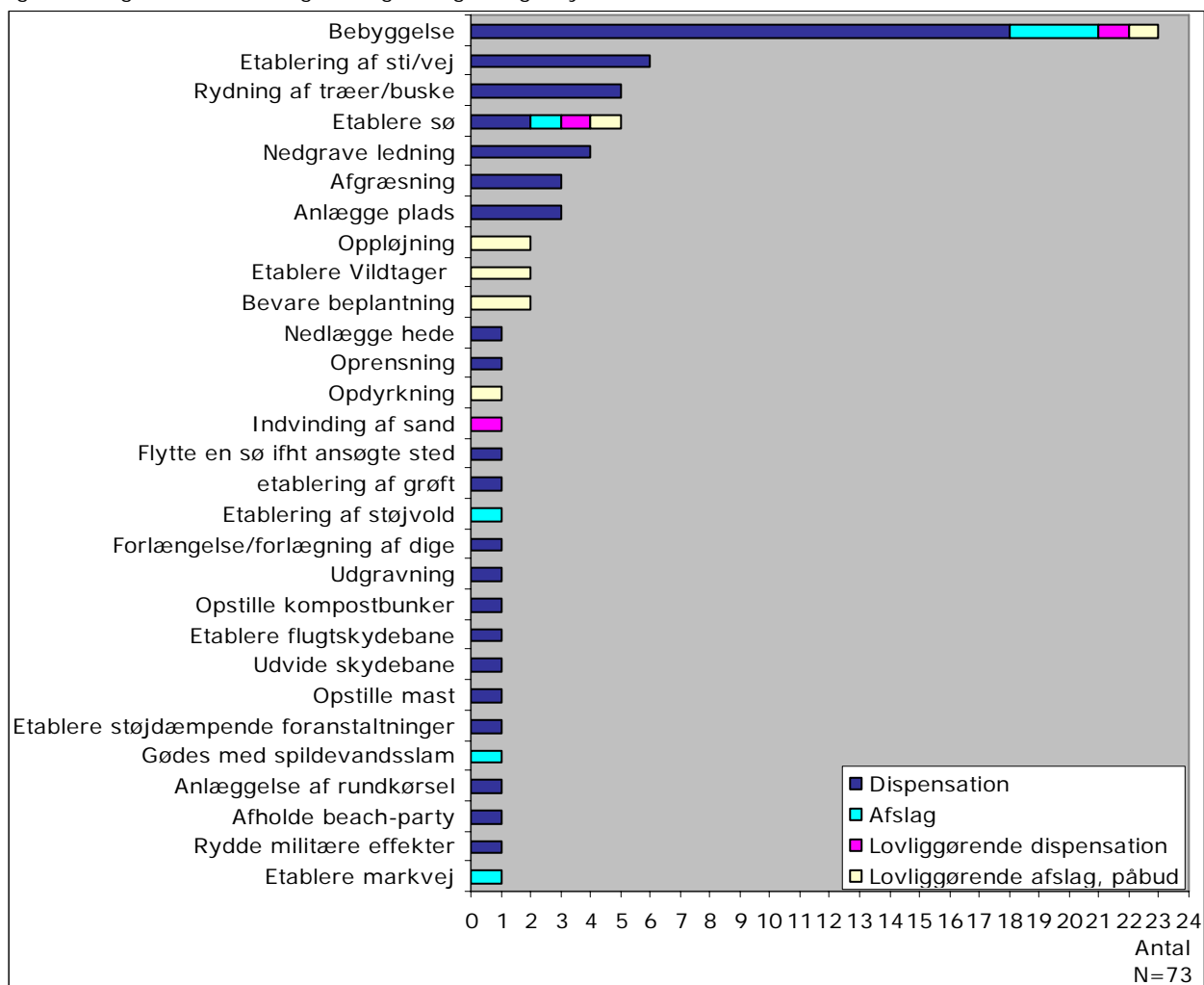
Figur 7.5 Afgørelser til ansøgte indgreb og tilsyn i § 3 heder for 2006

Figuren viser afgørelserne for de ansøgte indgreb og tilsyn, der blev præsenteret i figur 7.2. Det fremgår, at dispensation, afslag, lovliggørende dispensation og lovliggørende afslag alle er anvendt i afgørelserne for de enkelte ansøgte indgreb og tilsyn i § 3 heder. For de fire hyppigste indgreb og tilsyn: Bebyggelse, tekniske anlæg, etablering af sti, vej og etablering af sø, ses der forskelle i forvaltningspraksisen, da der er givet både dispensation, afslag, lovliggørende dispensation eller lovliggørende afslag til hvert enkelt indgreb. Årsagerne til disse variationer kendes ikke, og vil kræve en nærmere analyse af de enkelte sager.

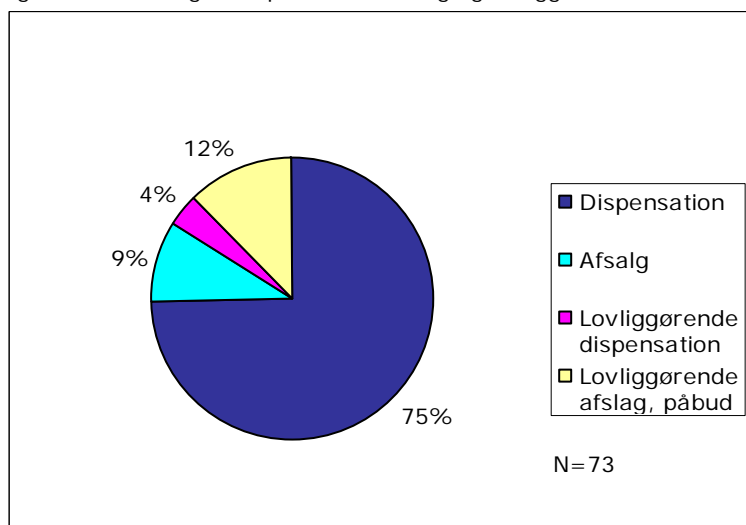
I næste figur vises hvorledes dispensation, afslag, lovliggørende dispensation og lovliggørende afslag er registeret for samtlige indgreb og tilsyn i § 3 heder.

Figur 7.6 Afgørelser til samtlige ansøgte indgreb og tilsyn i § 3 heder for 2006

Det fremgår af figuren, at fordelingen af dispensation, afslag og lovliggørelse til de enkelte indgreb og tilsyn ikke ændres væsentligt i forhold til figur 7.5. I det følgende vises, hvor hyppigt dispensation, afslag, lovliggørende dispensation og lovliggørende afslag bliver givet til ansøgte indgreb og tilsyn i § 3 heder.

Figur 7.7 Fordeling af dispensation, afslag og lovliggørelse for § 3 heder

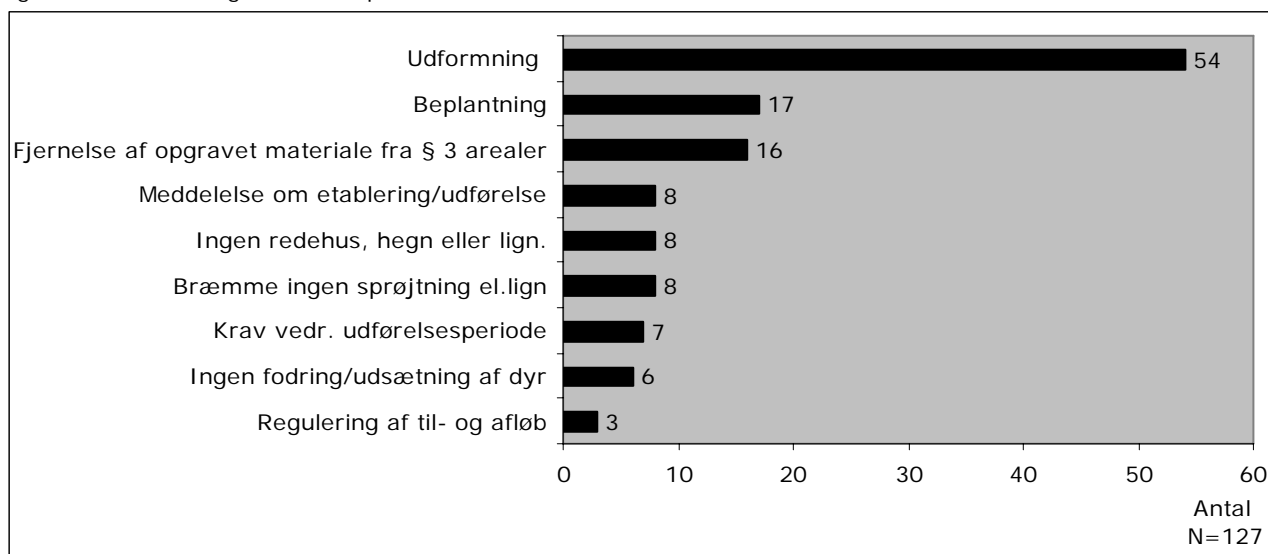

Det fremgår af figuren, at langt de fleste dispensationsansøgninger ender med en positiv afgørelse: Der gives tilladelse til indgreb i § 3 heder. Dispensation udgør således ca. 3/4, afslag omtrent 1/10 og lovliggørelse ca. 1/6 af samtlige ansøgte indgreb og tilsyn til § 3 heder. Det er en tendens, der også er noteret for § 3 moser i undersøgelsen. Dispensation og lovliggørende dispensation udgør tilsammen omtrent 4/5 af alle registrerede indgreb og tilsyn for § 3 heder i 2006. Stort set alle dispensationer og lovliggørende dispensationer er givet med en række vilkår, som præsenteres i det følgende.

Vilkår/betingelser for dispensation

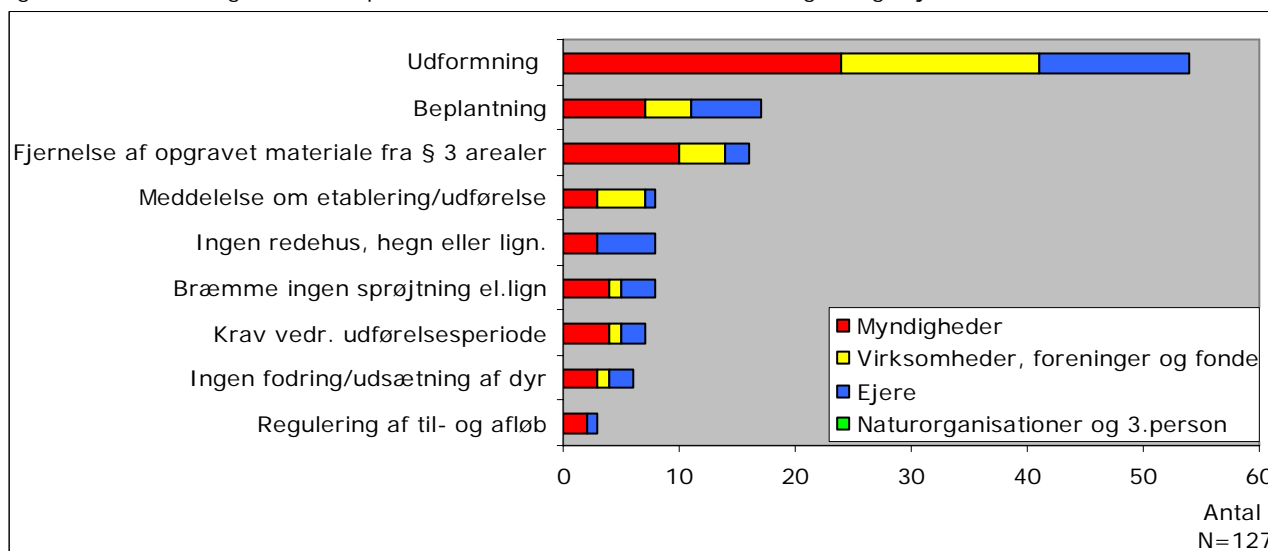
Dispensation kan gives på vilkår. I afgørelserne for § 3 heder er der ofte stillet nogle vilkår og betingelser for tilladelse til dispensation. Antallet af vilkår varierer. Der er registreret flest vilkår til indgreb vedr. søer i § 3 heder. Vilkårene er ofte forskellige og detaljerede. Vilkårene er derfor registreret under nogle samlede betegnelser. I nogle afgørelser kan der forekomme flere vilkår under samme betegnelse, her er kun ét vilkår angivet i undersøgelsen. Vilkårene vises i nedenstående figur.

Figur 7.8 Vilkår/betingelser for dispensation til § 3 heder

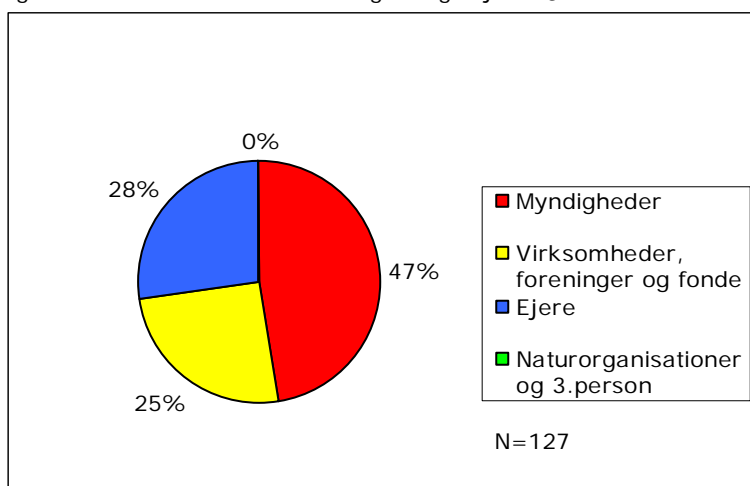
Der er i undersøgelsen registreret 127 vilkår. Det fremgår af figuren, at der ofte stilles vilkår for udførelse af indgreb samt, hvordan en fortsat arealanvendelse kan ske. Krav til udformning af indgreb er hyppigst registreret i afgørelserne for § 3 heder. Lignende tendens er noteret for de øvrige naturtyper i undersøgelsen. I det følgende vises, hvorledes vilkårene er fordelt imellem ansøgere og sagsrejsere.

Figur 7.9 Vilkår/betingelser for dispensation til § 3 heder fordelt efter ansøger/sagsrejsere

Det fremgår af figuren, at aktørgrupperne myndigheder, virksomheder og ejere har været ansøgere eller sagsrejsere til indgreb i § 3 heder, hvor der stilles vilkår som betingelse for dispensation. De enkelte vilkår i figuren er stort set stillet til alle tre aktørgrupper. Fordelingen af vilkår imellem de tre aktørgrupper vises i næste figur.

Figur 7.10 Vilkår fordelt efter ansøger/sagsrejser i § 3 heder i 2006

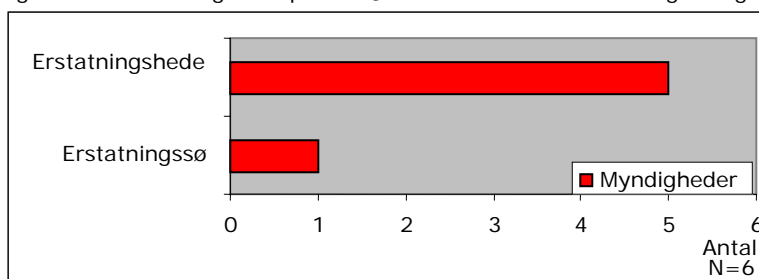

Figuren viser, at de tre aktørgrupper er registreret med forskellige hyppigheder for fordeling af vilkår. Myndigheder er tildelt næsten halvdelen, virksomheder ca. ¼ og ejere omtrent ¼ af samtlige 127 vilkår. Ved sammenligning med figur 7.4 er procentsatserne ændret en smule, men fordelingen imellem de tre aktørgrupper er overordnet den samme.

Erstatningsbiotop for dispensation

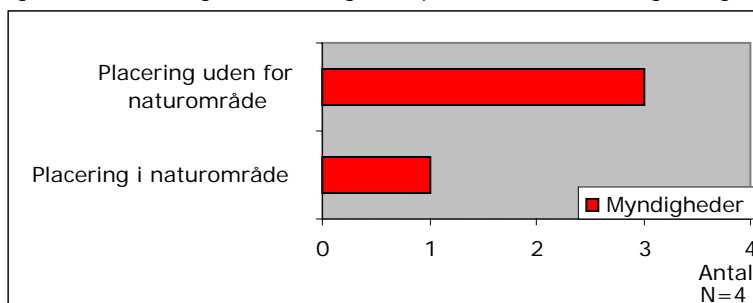
Dispensation kan gives på vilkår af erstatningsbiotoper (erstatning for de oprindelige naturtyper). Amterne har i nogle afgørelser for § 3 heder anvendt erstatningsbiotoper, som vilkår for dispensation. Der er ikke registreret erstatningsbiotop, som vilkår for lovliggørende dispensation for § 3 heder. Der er i undersøgelsen registreret seks erstatningsbiotoper, som vilkår for dispensation til § 3 heder i 2006. Det er således sjældent, at amterne gør brug af erstatningsbiotop, som vilkår for dispensation. Erstatningsbiotoperne vises i følgende figur.

Figur 7.11 Erstatningsbiotoper for § 3 heder fordelt efter ansøger/sagsrejser

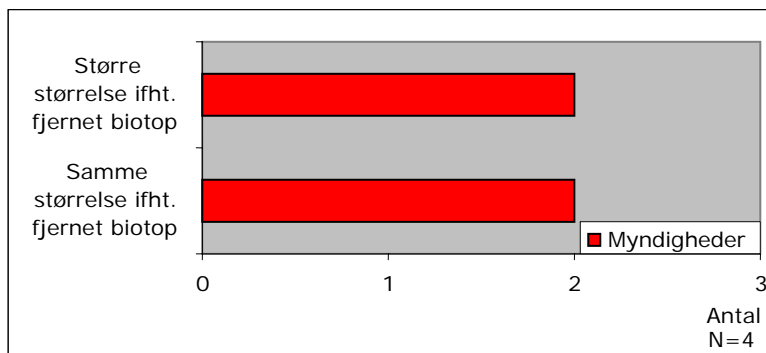
Det frem går af figuren, at to forskellige erstatningsbiotoper er registreret for § 3 heder: Erstatningsshede og erstatningssø. Erstatningsshede forekommer oftest som erstatningsbiotop. Myndigheder har været ansøgere eller sagsrejsere i alle afgørelserne, hvor der er stillet krav om erstatningsbiotoper som vilkår for dispensation. Der er i nogle afgørelser stillet vilkår til placeringen af erstatningsbiotoper.

Figur 7.12 Placering af erstatningsbiotoper fordelt efter ansøger/sagsrejser

Figuren viser, at fire afgørelser for § 3 heder har indeholdt oplysninger om placering af erstatningsbiotoper. De fleste er placeret uden for naturområder. Placeres erstatningsbiotop i naturområde, har amterne vurderet arealet uden indhold af særlige biologiske værdier. Der er i nogle afgørelser stillet vilkår til størrelsen af erstatningsbiotoper.

Figur 7.13 Erstatningsbiotopers størrelse fordelt efter ansøger/sagsrejsjer

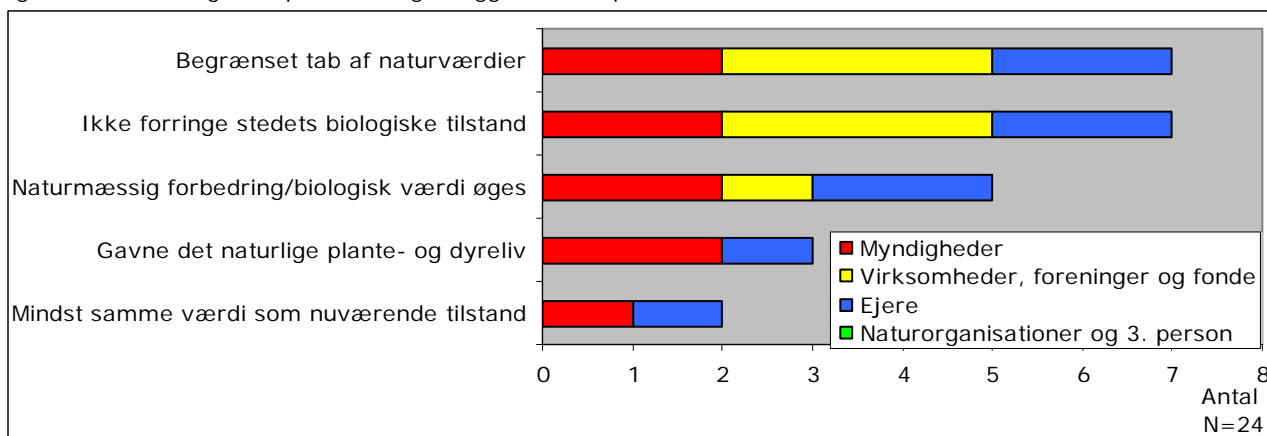

Det fremgår af figuren, at fire afgørelser for § 3 heder er registeret med krav om størrelse til erstatningsbiotoperne. Der er således noteret to forskellige vilkår, som er ligeligt fordelt imellem de fire afgørelser.

Vurdering af dispensation

Amterne har i stort set alle afgørelser for § 3 heder givet en vurdering og begrundelse for dispensation, afslag, lovliggørende dispensation og lovliggørende afslag. Der er i undersøgelsen registeret, hvorledes amterne vurderer og begrundes dispensation og lovliggørende dispensation. Nedenstående figur viser hvilke bemærkninger og vurderinger amterne har noteret i afgørelserne for § 3 heder.

Figur 7.14 Vurdering af dispensation og lovliggørende dispensation

Der er i undersøgelsen registeret 24 afgørelser, hvor der er givet en vurdering af dispensation eller lovliggørende dispensation til § 3 heder. Afgørelserne er fordelt imellem myndigheder, virksomheder og ejere som ansøgere eller sagsrejsere. Det fremgår af figuren, at vurderingerne til dispensation er forskellige. Det er naturligvis et skøn, om dispensation kan gives, og om det vil medføre en naturforbedrende ændring af det pågældende naturområde. Der er ca. 1/3 af dispensationerne, som er givet med et naturforbedrende sigte for § 3 heder i 2006.

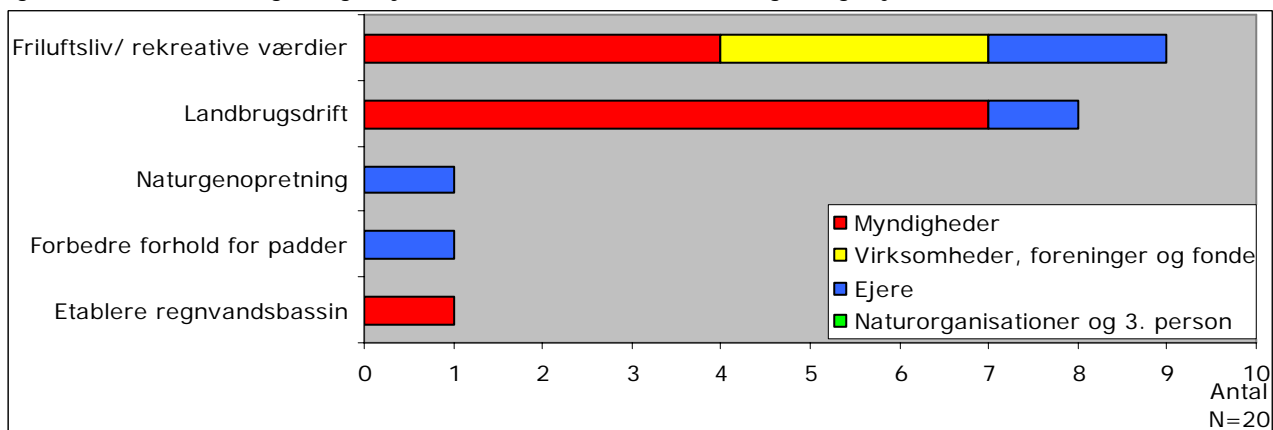
§ 3 overdrev

Skov- og Naturstyrelsen har i år 2006 registeret 1391 § 3 afgørelser fordelt imellem ti naturtyper. § 3 overdrev er noteret i 61 afgørelser og udgør ca. fire procent af samtlige § 3 afgørelser for 2006. Alle afgørelserne er læst igennem og følgende oplysninger er registeret: Formål med indgreb, indgrebets art, ansøger/sagsrejsere til indgreb, afgørelser på indgreb, vilkår/betingelser for dispensation, erstatningsbiotop for dispensation og vurdering af dispensation.

Formål med indgreb i § 3 overdrev

Det er undersøgt hvilke årsager, interesser og formål der ligger til grund for ansøgninger og sager om dispensation fra § 3 i Naturbeskyttelsesloven. Dette er gjort på baggrund af de begrundelser, der er opgivet i § 3 afgørelser for 2006. Hvorvidt de forskellige formål er ansøgernes egne ønsker eller et kompromis imellem ansøger og sagsbehandler, vides ikke. Det fremgår af § 3 afgørelserne for 2006, at sagsbehandlerne i amterne næsten altid besigtiger naturområdet, hvor ansøgers egne ideer med dispensationsansøgningen bliver fremlagt og diskuteret. Sagsbehandlerne spiller her en vigtig rolle som rådgiver og samarbejdspartner. I nedenstående figur vises de forskellige formål med indgreb i § 3 overdrev fordelt efter ansøger eller sagsrejsere i afgørelserne.

Figur 8.1 Formål med indgreb og tilsyn i § 3 overdrev fordelt efter ansøger/sagsrejsere i 2006

Der er i undersøgelsen registeret 20 afgørelser, hvor der er nævnt et formål med indgreb i § 3 overdrev. Det er således ca. 1/4 af alle afgørelserne for § 3 overdrev. Figuren viser, at formålene er forskellige og varierer i hyppighed. Det fremgår, at der er interesse for at fremme mulighederne for friluftsliv og rekreative værdier. Det er en tendens, der også er registeret for naturtyperne: Søer, enge, moser, heder og strandenge i undersøgelsen. Etablering af stier, er et af de ansøgte indgreb til at fremme mulighederne for friluftsliv og rekreative værdier, men også andre indgreb er nævnt i afgørelserne. Et andet formål, som ofte nævnes i afgørelserne for § 3 overdrev er landbrugsdrift. De øvrige formål er ikke så ofte repræsenteret og forekommer i færre afgørelser for § 3 overdrev.

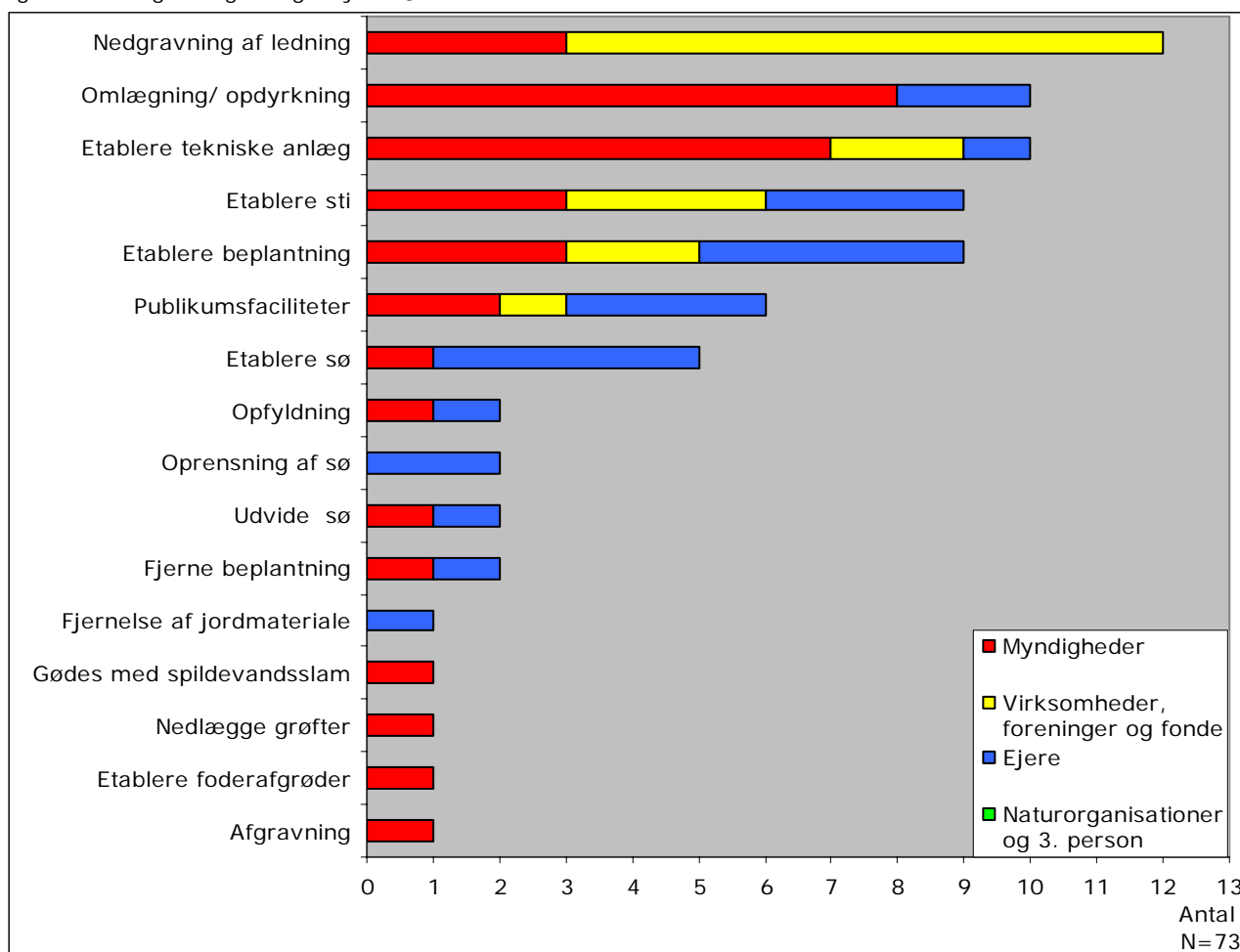
Myndigheder, virksomheder og ejere er de tre aktørgrupper, der er registeret som ansøgere eller sagsrejsere i afgørelser, hvor der er angivet et formål med ansøgte indgreb og tilsyn. Myndigheder er oftest registeret som ansøgere eller sagsrejsere, efterfulgt af ejere og virksomheder. Naturorganisationer er ikke registeret som ansøgere eller sagsrejsere i afgørelser for § 3 overdrev i 2006, men er noteret i andre naturtyper i undersøgelsen.

I det følgende præsenteres, hvilke indgreb og tilsyn der er ansøgt eller rejst i afgørelserne for § 3 overdrev i 2006.

Indgrebets art

Der er i undersøgelsen registeret 73 ansøgte indgreb og tilsyn til 61 afgørelser for § 3 overdrev. Der er således afgørelser, som er noteret for mere end et enkelt indgreb. Der er enkelte afgørelser, hvor et indgreb fx etablere sø, er ansøgt til flere forskellige § 3 overdrev i samme afgørelse. Her er indgrebet kun noteret én enkel gang for afgørelsen. Hvor mange indgreb de oprindelige ansøgninger har indeholdt, vides ikke. Der kan være foregået en forhandling imellem ansøger og sagsbehandler, som har betydet, at den oprindelige ansøgning er blevet justeret. Følgende figur viser resultatet af de ansøgte indgreb og tilsyn i § 3 overdrev for 2006.

Figur 8.2 Ansøgte indgreb og tilsyn til § 3 overdrev i 2006

Det fremgår af figuren, at de ansøgte indgreb og tilsyn til § 3 overdrev i 2006 er forskellige. Nedgravning af ledninger og kabler er det hyppigste registrerede indgreb i afgørelserne for § 3 overdrev. Det er et indgreb, der også er noteret for flere af de øvrige naturtyper i undersøgelsen. Da flere af indgrebene i afgørelserne for § 3 overdrev ligner hinanden er nogle af indgrebene i figur 8.2 samlede betegelse for følgende indgreb.

Etablere beplantning: *Tilplantning med juletræer, plantning af læhegn*

Etablere tekniske anlæg: *Nedgravning af ledning, etablere jordvold, etablere vendeplads, etablere foderalade, etablere bro, etablere trappe, regnvandsbassin, isæt pæle*

Publikumsfaciliteter: *Etablere sti, etablere trampesti, anlægge golfbane, udbygning af fugleskjul, etablere læskur*

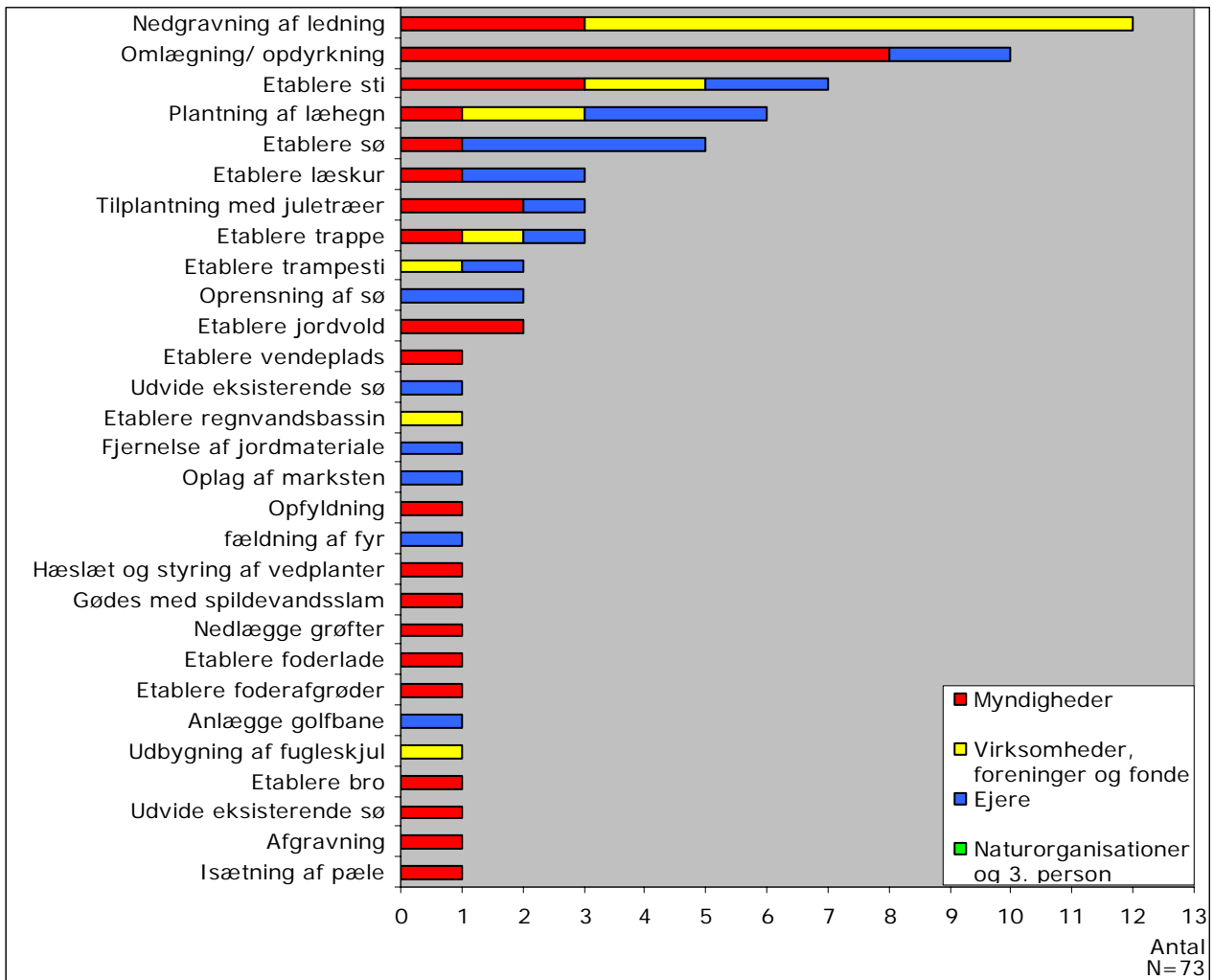
Opfyldning: *Oplag af marksten, opfyldning*

Fjerne beplantning: *Fældning af fyr, høslæt og styring af vedplanter*

Det fremgår af figur 8.2, at myndigheder, virksomheder og ejere er registreret som ansøgere eller sagsrejsere til de ansøgte indgreb og tilsyn i § 3 overdrev. Det ses ud fra figuren, at enkelte indgreb og tilsyn er registreret med én aktørgruppe som ansøgere eller sagsrejsere, hvorimod flere af de hyppigste indgreb er noteret for to eller tre aktørgrupper som ansøgere eller sagsrejsere.

Fordelingen af samtlige 73 registrerede indgreb og tilsyn vises i følgende figur

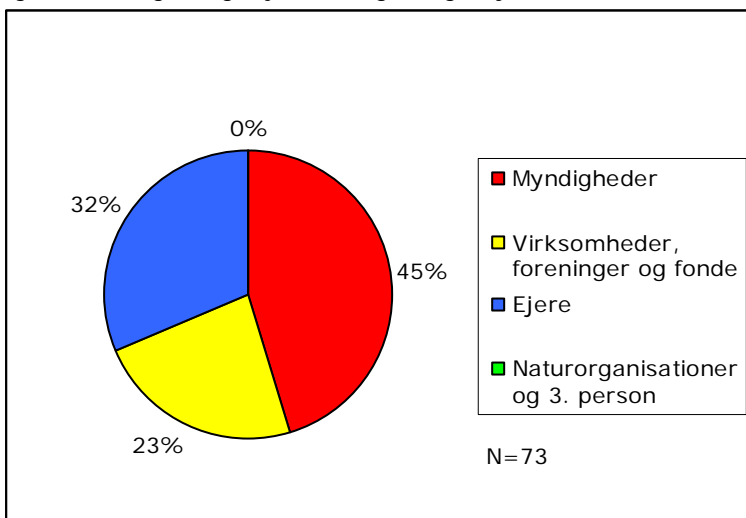
Figur 8.3 Fordeling af samtlige ansøgte indgreb og tilsyn i § 3 overdrev for 2006

Figuren viser, at flere ansøgte indgreb eller tilsyn til § 3 overdrev kun er registreret i få afgørelser eller én enkel gang i undersøgelsen.

Fordelingen imellem myndigheder, virksomheder og ejere som ansøgere eller sagsrejsere til de enkelte indgreb og tilsyn ændres ikke væsentligt i forhold til figur 8.2. Hvor ofte de tre aktørgrupper er registreret som ansøgere eller sagsrejsere i afgørelserne for § 3 overdrev vises i følgende figur

Figur 8.4 Ansøger/sagsrejsere til indgreb og tilsyn i § 3 overdrev

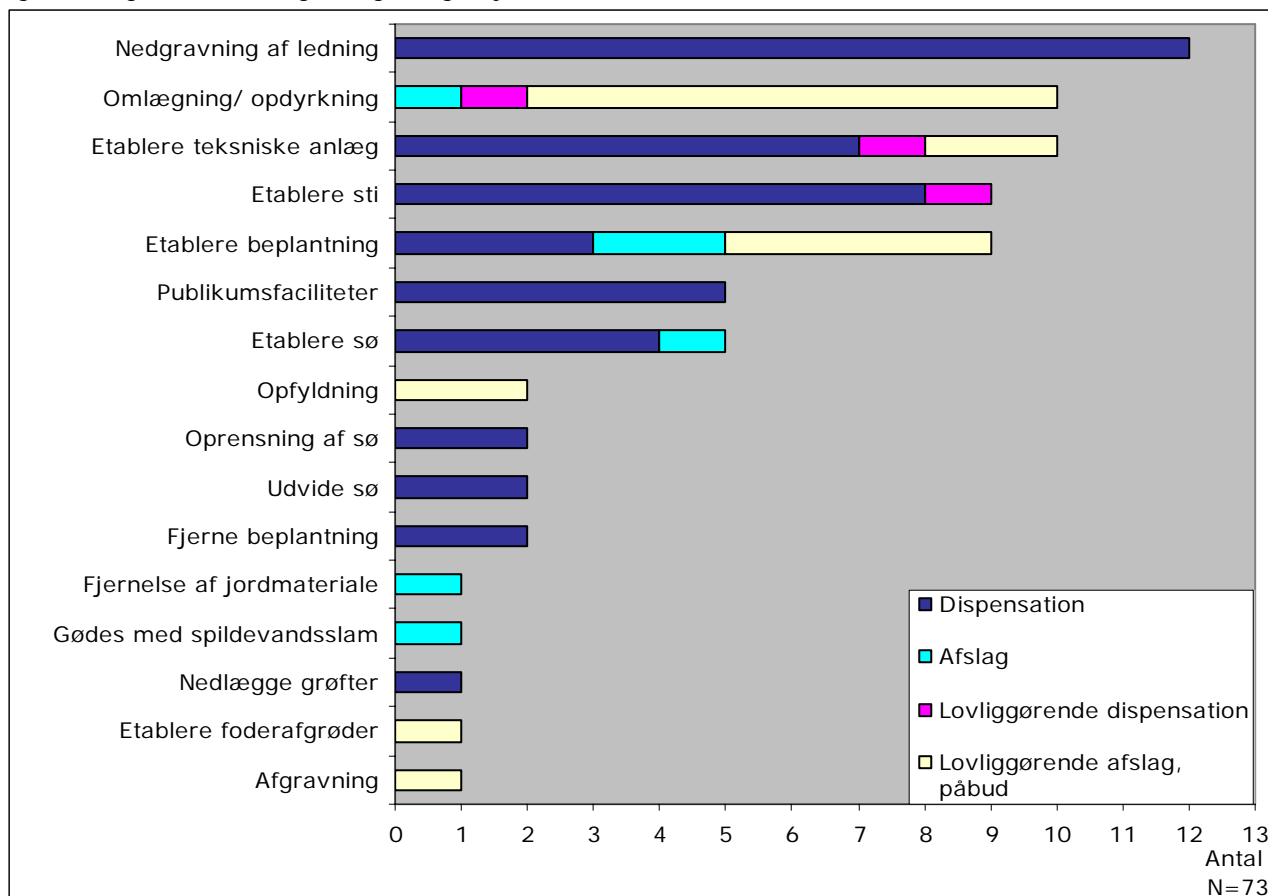

Figuren viser, at de tre aktørgrupper er registreret med forskellige hyppigheder. Myndigheder er noteret som ansøgere eller sagsrejsere i omtrent halvdelen af alle ansøgte indgreb og tilsyn, virksomheder i ca. ¼ og ejere i ca. 1/3.

Afgørelser til ansøgte indgreb og tilsyn i § 3 overdrev i 2006

I det følgende præsenteres, hvorledes der er givet dispensation, afslag, lovliggørende dispensation og lovliggørende afslag til de ansøgte indgreb og tilsyn i afgørelserne for § 3 overdrev i 2006. Hvor mange af de oprindelige ansøgte indgreb, som er blevet ændret til naturforbedrende projekter under sagsbehandlingen, vides ikke

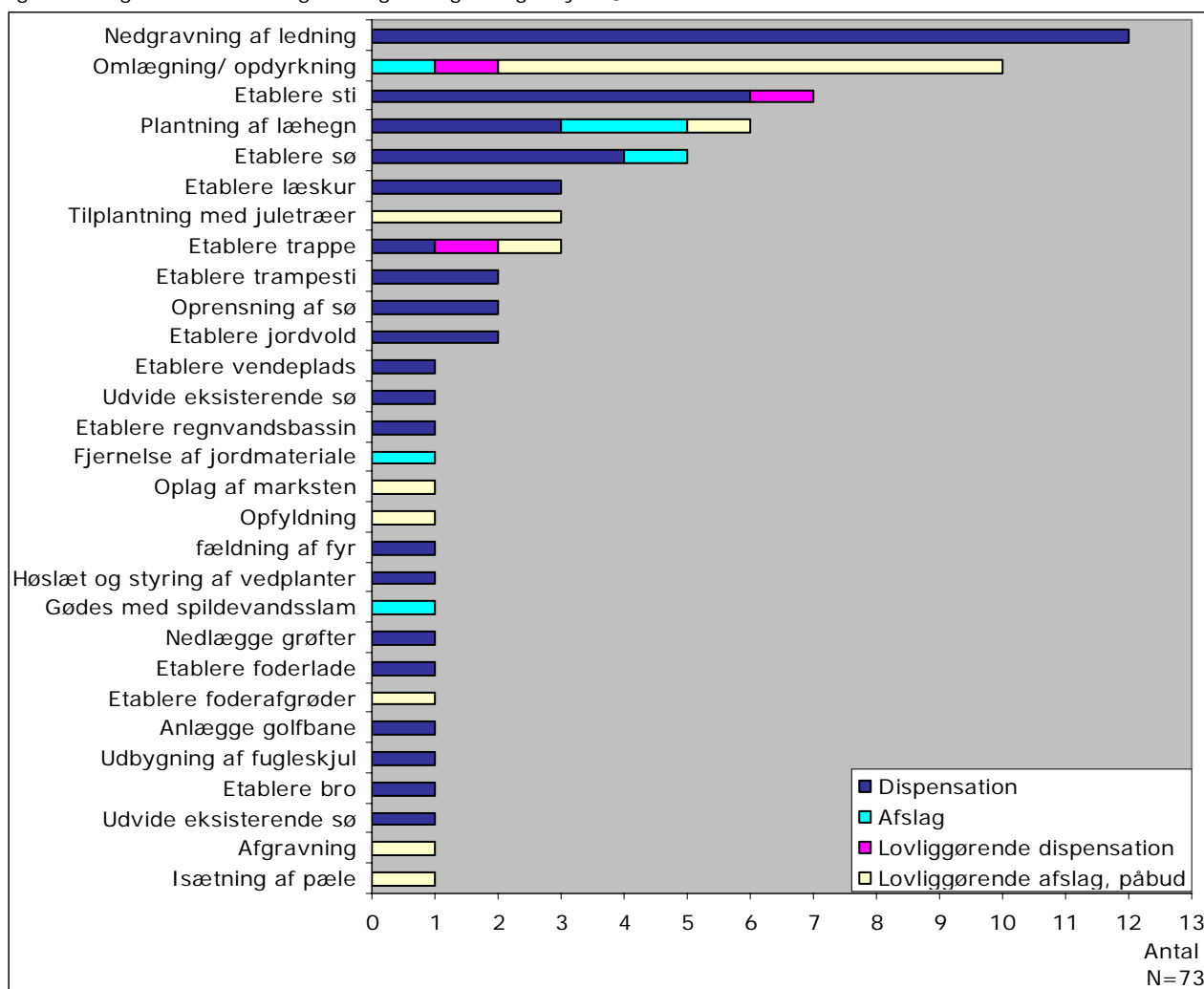
Figur 8.5 Afgørelser til ansøgte indgreb og tilsyn i § 3 overdrev for 2006

Figuren viser afgørelserne for de ansøgte indgreb og tilsyn, der blev præsenteret i figur 8.2. Det fremgår af figuren, at dispensation, afslag, lovliggørende dispensation og lovliggørende afslag alle er anvendt i afgørelserne for de enkelte ansøgte indgreb og tilsyn i § 3 overdrev. For nogle enkelte indgreb og tilsyn er der registreret forskellig forvaltningspraksis i sagsbehandlingen. Etablere tekniske anlæg, noteres eksempelvis for både dispensation, lovliggørende dispensation og lovliggørende afslag. Årsagerne til disse variationer kendes ikke, og vil kræve en nærmere analyse af de enkelte sager.

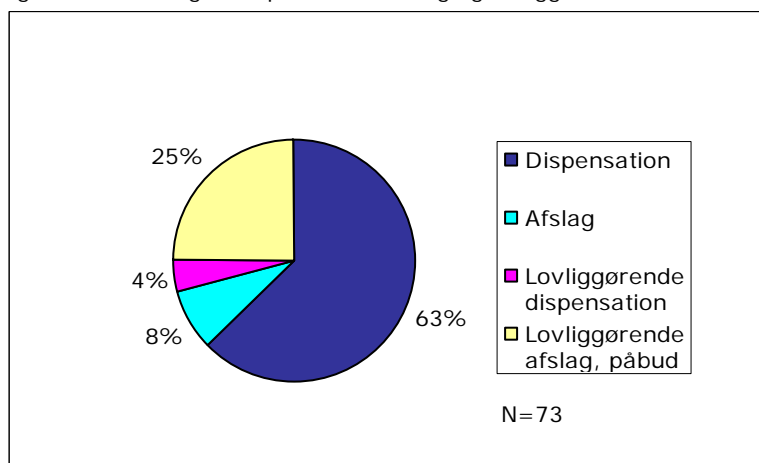
I næste figur vises hvorledes dispensation, afslag, lovliggørende dispensation og lovliggørende afslag er registreret for samtlige indgreb og tilsyn i § 3 overdrev for 2006

Figur 8.6 Afgørelser til samtlige ansøgte indgreb og tilsyn i § 3 overdrev for 2006

Det fremgår af figuren, at fordelingen af dispensation, afslag, lovliggørelse til de enkelte indgreb og tilsyn ikke ændres væsentligt i forhold til figur 8.5. I det følgende præsenteres, hvor hyppigt dispensation, afslag, lovliggørende dispensation og lovliggørende afslag bliver givet til ansøgte indgreb og tilsyn i § 3 overdrev.

Figur 8.7 Fordeling af dispensation, afslag og lovliggørelse for § 3 overdrev

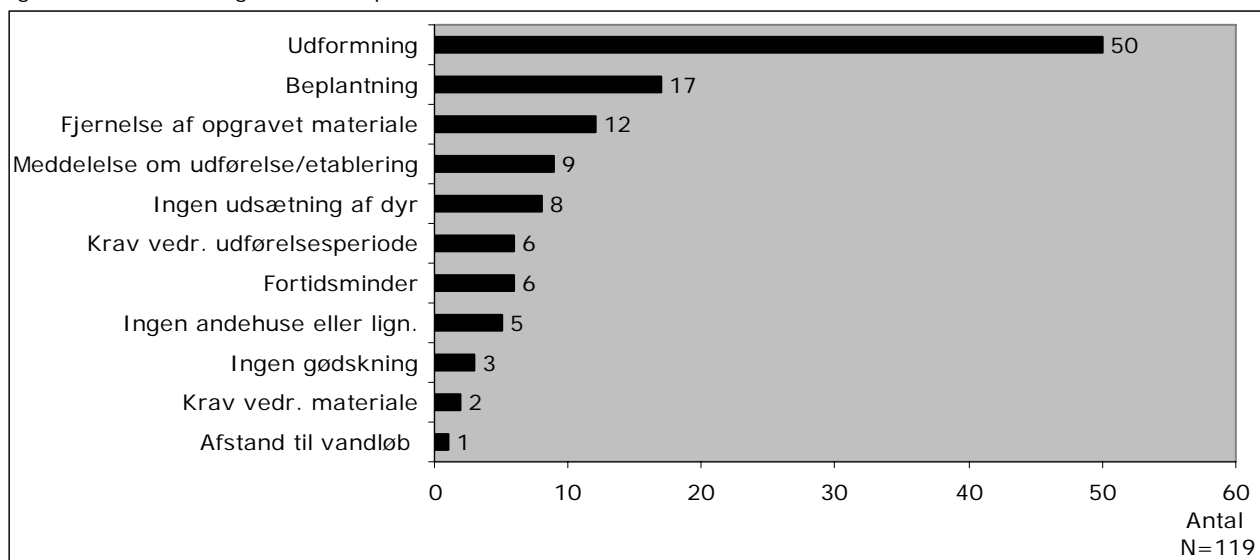
Det fremgår af figuren, at afslag og lovliggørende afslag tilsammen er givet i ca. 1/3 af de ansøgte indgreb og tilsyn i § 3 overdrev for 2006. Overdrev er den naturtype i undersøgelsen, hvor afslag og lovliggørende afslag tilsammen udgør den højeste procentsats på 33 procentpoint. Dispensation og lovliggørende dispensation er givet til ca. 2/3 af samtlige ansøgte indgreb og tilsyn for § 3 overdrev i 2006. Der gives således oftest tilladelse til indgreb i § 3 overdrev.

Stort set alle dispensationer og lovliggørende dispensationer er givet med en række vilkår, som præsenteres i det følgende.

Vilkår/betingelser for dispensation

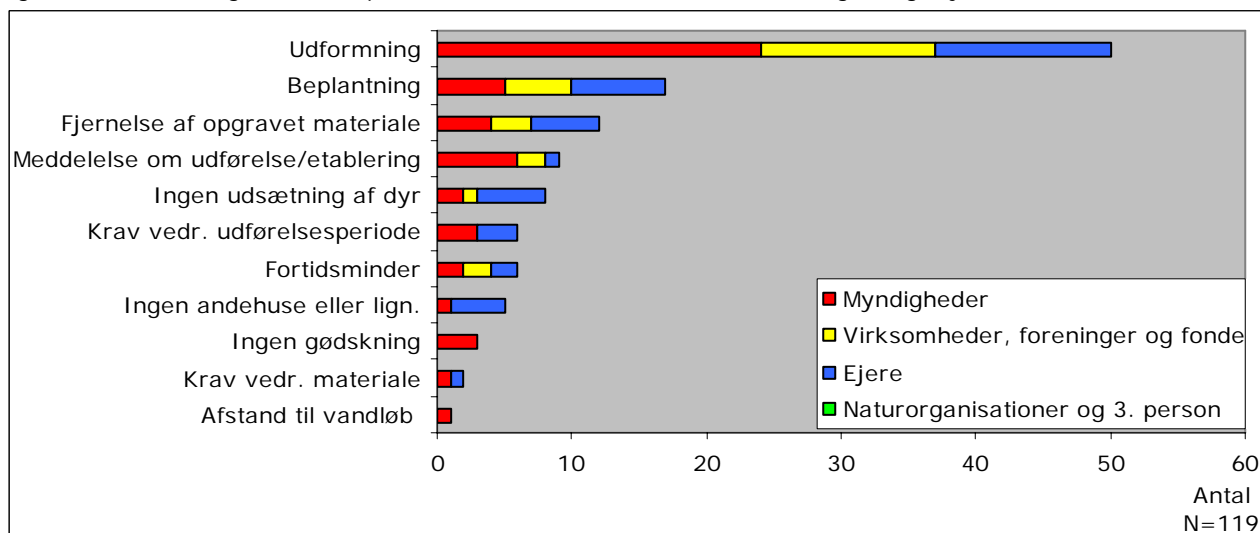
Dispensation kan gives på vilkår. I afgørelserne for § 3 overdrev er der ofte stillet nogle vilkår og betingelser for tilladelse til dispensation. Antallet af vilkår varierer. Der er registreret flest vilkår til indgreb vedr. søer i § 3 overdrev. Vilkårene er ofte forskellige og detaljerede. Vilkårene er derfor registrerede under nogle samlede betegnelser. I nogle afgørelser kan der forekommer flere vilkår under samme betegnelse, her er kun ét vilkår angivet i undersøgelsen. Vilkårene vises i nedenstående figur.

Figur 8.8 Vilkår/ betingelser for dispensation til § 3 overdrev i 2006

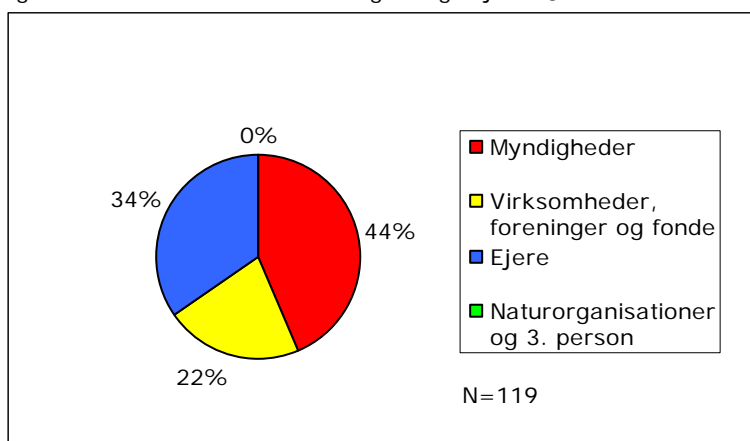
Der er i undersøgelsen noteret 119 vilkår. Det fremgår af figuren, at der ofte stilles vilkår for udførelser af indgreb samt, hvordan en fortsat arealanvendelse kan ske. Krav til udformning af indgreb er hyppigst registreret i afgørelserne for § 3 overdrev. Lignende tendens er noteret for de øvrige naturtyper i undersøgelsen. I det følgende vises, hvorledes vilkårene er fordelt imellem ansøgere eller sagsrejsere.

Figur 8.9 Vilkår/betingelser for dispensation til § 3 overdrev fordelt efter ansøger/sagsrejsjer

Det fremgår af figuren, at aktørgrupperne: Myndigheder, virksomheder og ejere har været ansøgere eller sagsrejsere til indgreb eller tilsyn, hvor der stilles vilkår som betingelse for dispensation. Fordelingen af vilkår imellem de tre aktørgrupper vises i næste figur.

Figur 8.10 Vilkår fordelt efter ansøger/sagsrejsjer i § 3 overdrev i 2006

Figuren viser, at de tre aktørgrupper er registreret med forskellige hyppigheder. Myndigheder er noteret for omtrent 2/5, virksomheder for ca. 1/4 og ejere for omtrent 1/3 af samtlige 119 vilkår. Ved sammenligning med figur 8.6 er procentsatserne ændret en smule, men fordelingen imellem de tre aktørgrupper er overordnet den samme.

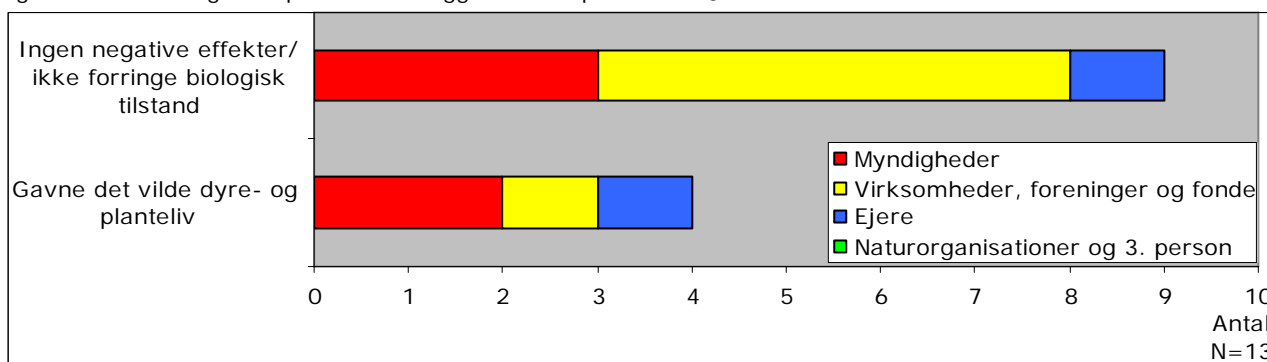
Erstatningsbiotop for dispensation

Dispensation kan gives på vilkår af erstatningsbiotoper (erstatning for de oprindelige naturtyper). Amterne har i nogle afgørelser for § 3 natur anvendt erstatningsbiotoper, som vilkår for dispensation og lovliggørende dispensation. Der er i undersøgelsen registreret én erstatningsbiotop, som vilkår for lovliggørende dispensation til § 3 overdrev i 2006. Erstatningsbiotopen som er registreret, er et erstatningsoverdrev, der skal placeres uden for et naturområde. Det er således sjældent, at amterne gør brug af erstatningsbiotop som vilkår for dispensation og lovliggørende dispensation.

Vurdering af dispensation

Amterne har i stort set alle afgørelser for § 3 overdrev givet en vurdering og begrundelse for dispensation, afslag, lovliggørende dispensation og lovliggørende afslag. Der er i undersøgelsen registreret, hvorledes amterne vurderer og begrundet dispensation og lovliggørende dispensation. Nedenstående figur viser hvilke bemærkninger og vurderinger amterne har noteret i afgørelserne for § 3 overdrev i 2006.

Figur 8.11 Vurdering af dispensation/lovliggørende dispensation i § 3 overdrev for 2006

Der er registreret 13 afgørelser, hvor der er angivet en vurdering af dispensation og lovliggørende dispensation til § 3 overdrev. Afgørelserne er fordelt imellem myndigheder, virksomheder og ejere som ansøgere eller sagsrejsere. Det fremgår af figuren, at de to vurderinger til dispensation er forskellige. Det er naturligvis et skøn, om dispensation kan gives, og om det vil medføre en naturforbedrende ændring af det pågældende naturområde. Der er ca. 1/3 af dispensationerne, som er givet med et naturforbedrende sigte for § 3 overdrev i 2006.

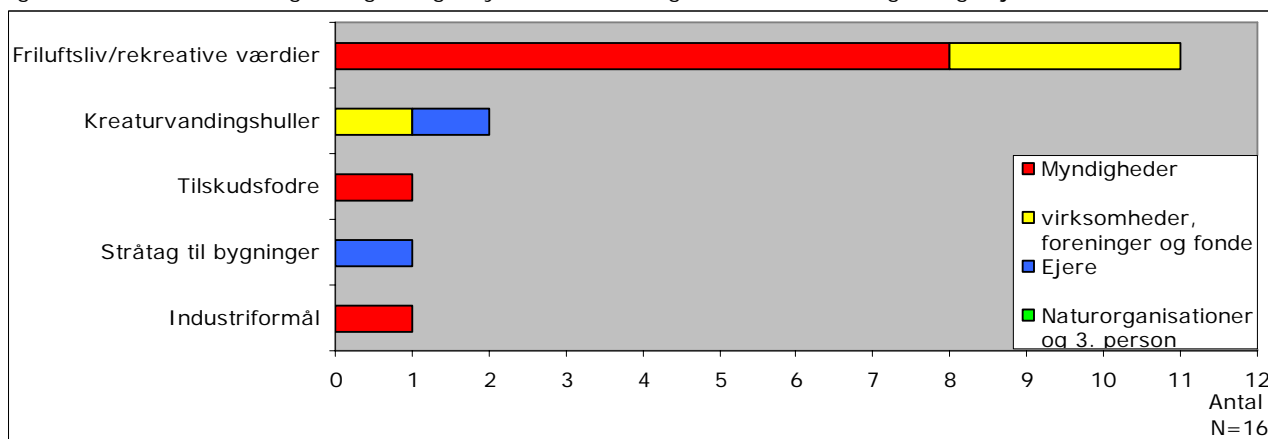
§ 3 strandenge

Skov- og Naturstyrelsen har i år 2006 registeret 1391 § 3 afgørelser fordelt imellem ti naturtyper. § 3 strandenge indgår i 47 afgørelser og udgør omtrent tre procent af samtlige § 3 afgørelser for 2006. Alle afgørelserne er læst igennem og følgende oplysninger er registeret: Formål med indgreb, indgrebets art, ansøger/sagsrejsjer til indgreb, afgørelser på indgreb, vilkår/betingelser for dispensation, erstatningsbiotop for dispensation og vurdering af dispensation.

Formål med indgreb i § 3 strandenge

Det er undersøgt hvilke årsager, interesser og formål der ligger til grund for ansøgninger og sager om dispensation fra § 3 i Naturbeskyttelsesloven. Dette er gjort på baggrund af de begrundelser, der er opgivet i § 3 afgørelser for 2006. Hvorvidt de forskellige formål er ansøgernes egne ønsker eller et kompromis imellem ansøger og sagsbehandler, vides ikke. Det fremgår af § 3 afgørelserne for 2006, at sagsbehandlerne i amterne næsten altid besigtiger naturområdet, hvor ansøgers egne ideer med dispensationsansøgningen bliver fremlagt og diskuteret. Sagsbehandlerne spiller her en vigtig rolle som rådgiver og samarbejdspartner. I nedenstående figur vises de forskellige formål med indgreb i § 3 strandenge fordelt efter ansøger eller sagsrejsjer i afgørelserne.

Figur 9.1 Formål med ansøgte indgreb og tilsyn i § 3 strandenge fordelt efter ansøger/sagsrejsjer

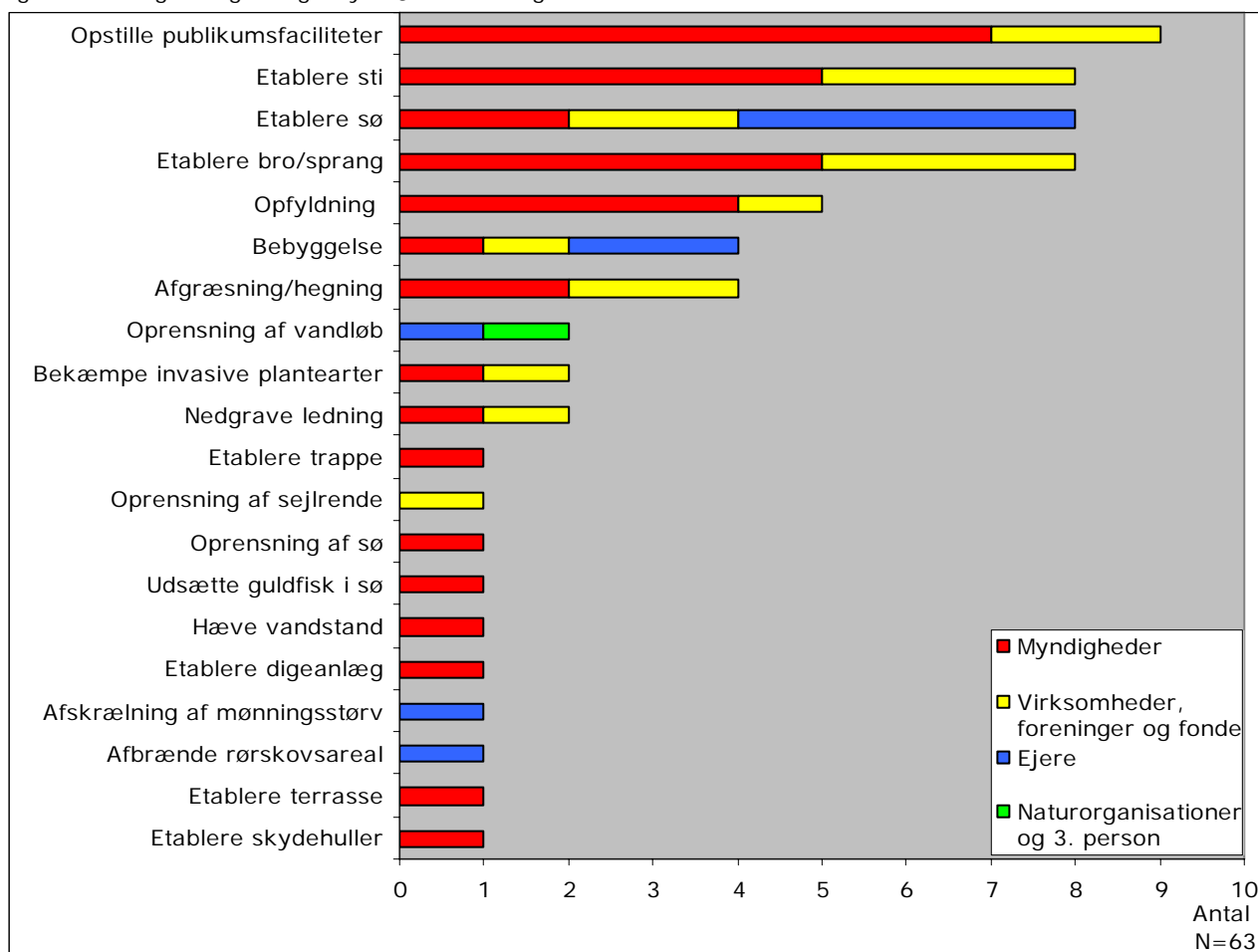
Der er i undersøgelsen registeret 16 afgørelser, hvor der er nævnt et formål med indgreb i § 3 strandenge. Det er ca. 1/4 af alle afgørelserne for § 3 strandenge. Figuren viser, at formålene er forskellige og varierer i hyppighed. Det fremgår, at der er interesse for at fremme mulighederne for friluftsliv og rekreative værdier. Det er en tendens, der også er registeret for naturtyperne: Søer, moser, heder og overdrev i undersøgelsen. Etablering af stier, er et af de ansøgte indgreb til at fremme mulighederne for friluftsliv og rekreative værdier, men også andre indgreb er nævnt i afgørelserne. De øvrige formål er ikke så ofte repræsenteret og forekommer i færre afgørelser for § 3 strandenge. Myndigheder, virksomheder og ejere er de tre aktørgrupper, der er registeret som ansøgere eller sagsrejsere i afgørelserne, hvor der er angivet et formål med indgreb eller tilsyn i § 3 strandenge. Myndigheder er oftest registeret som ansøgere eller sagsrejsere, efterfulgt af virksomheder og ejere. Naturorganisationer er ikke registeret som ansøgere eller sagsrejsere i afgørelser for § 3 strandenge, hvor der er angivet et formål med indgreb og tilsyn. I det følgende præsenteres hvilke konkrete indgreb og tilsyn, der er ansøgt eller rejst i afgørelserne for § 3 strandenge i 2006.

Indgrebets art

Der er i undersøgelsen registeret 63 ansøgte indgreb og tilsyn i 47 afgørelser for § 3 strandenge. Der er således afgørelser, som er noteret for mere end ét enkelt indgreb. Der er enkelte afgørelser, hvor et indgreb fx etablere sø, er ansøgt til flere forskellige § 3 strandenge i samme afgørelse. Her er indgrebet kun registret én enkel gang for afgørelsen.

Hvor mange indgreb de oprindelige ansøgninger har indeholdt, vides ikke. Der kan være foregået en forhandling imellem ansøger og sagsbehandler, som har betydet, at den oprindelige ansøgning er blevet justeret. Følgende figur viser resultatet af de ansøgte indgreb og tilsyn i § 3 strandenge for 2006

Figur 9.2 Ansøgte indgreb og tilsyn i § 3 strandenge i 2006

Det fremgår af figuren, at de ansøgte indgreb og tilsyn til § 3 strandenge i 2006 er meget forskellige. Opstille publikumsfaciliteter er det hyppigste registrerede indgreb og tilsyn. Derefter følger etablering af sti, sø og bro. Da flere af indgrebene i afgørelserne for § 3 strandenge ligner hinanden, er nogle af indgrebene i figur 9.2 samlede betegnelser for følgende indgreb.

Opstille publikumsfaciliteter: *Opsætte skilt, opstille markeringspæle, etablere sti, etablere lejrplads/overnatningsplads, opstille fugleskjul, opstille legestativ, opstille bord/bænkesæt*

Etablere bro/spang: *Etablere bro/spang, etablere kvægovergange*

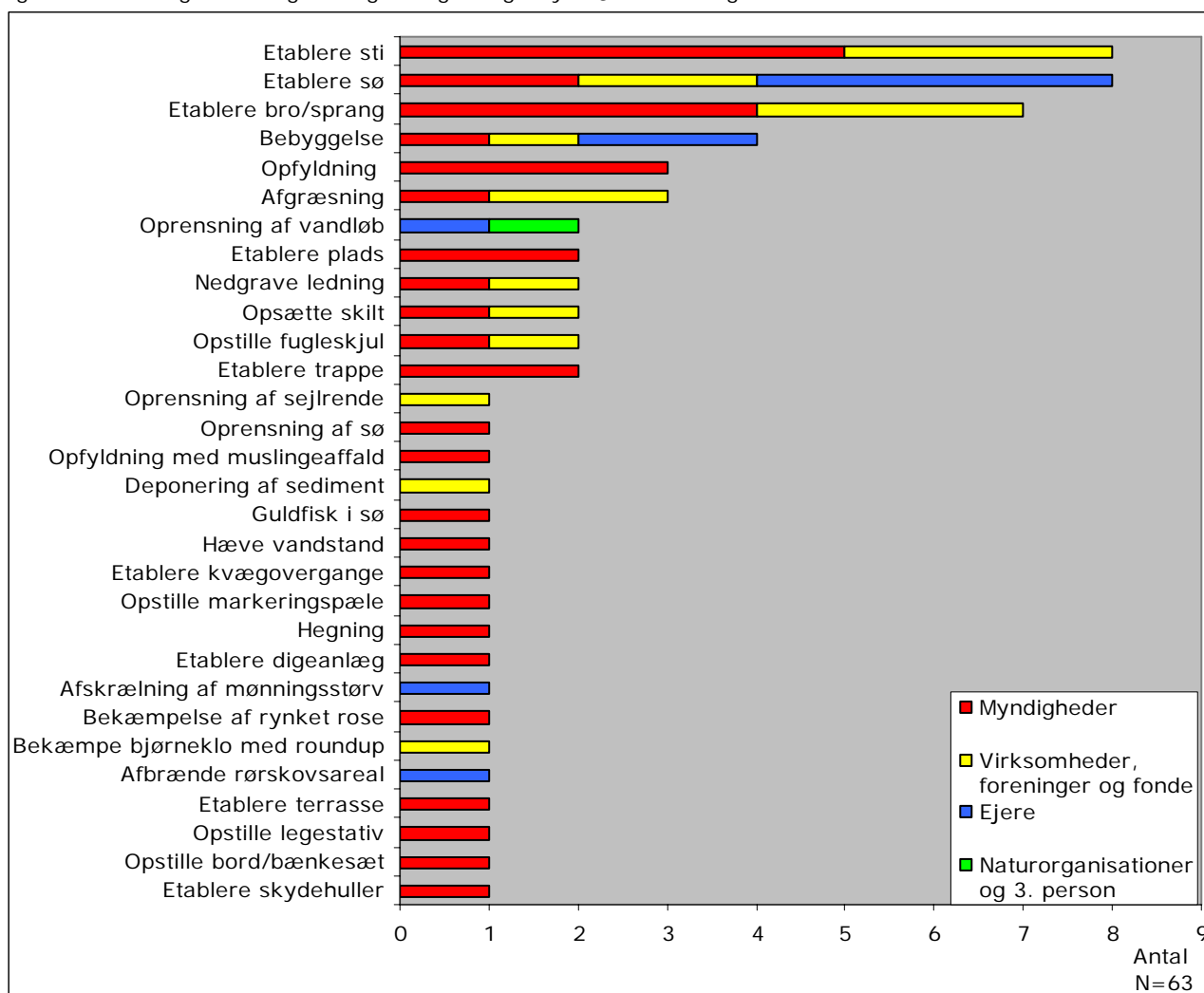
Opfyldning: *Opfyldning, opfyldning med muslingeaffald, deponering af sediment*

Bekæmpe invasive plantearter: *Bekæmpelse af rynket rose, bekæmpe bjørneklo med roundup*

Det fremgår af figur 9.2, at alle fire aktørgrupper er registreret som ansøgere eller sagsrejsere til de forskellige indgreb og tilsyn i § 3 strandenge i 2006. Det ses ud fra figuren, at enkelte indgreb eller tilsyn er registreret med én aktørgruppe, som ansøgere eller sagsrejsere, hvorimod flere af de hyppigste indgreb og tilsyn er noteret for to eller tre aktørgrupper som ansøgere eller sagsrejsere.

I det følgende vises fordelingen af samtlige 63 indgreb og tilsyn for § 3 strandenge

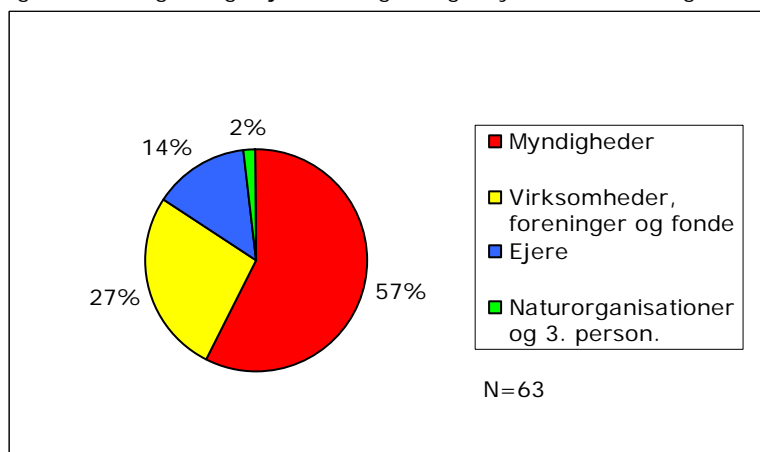
Figur 9.3 Fordeling af samtlige ansøgte indgreb og tilsyn i § 3 strandenge for 2006

Figuren viser, at flere ansøgte indgreb eller tilsyn til § 3 strandenge er registeret i få afgørelser eller kun én enkel gang i undersøgelsen. Flere af de hyppigste ansøgte indgreb eller tilsyn til § 3 strandenge er også registeret i andre naturtyper i undersøgelsen.

Fordelingen imellem myndigheder, virksomheder, ejere og naturorganisationer som ansøgere eller sagsrejsere til de enkelte indgreb og tilsyn ændrer sig ikke meget i forhold til figur 9.2. Hvor ofte de fire aktørgrupper er registeret som ansøgere eller sagsrejsere vises i følgende figur.

Figur 9.4 Ansøger/sagsrejsere til indgreb og tilsyn i § 3 strandenge

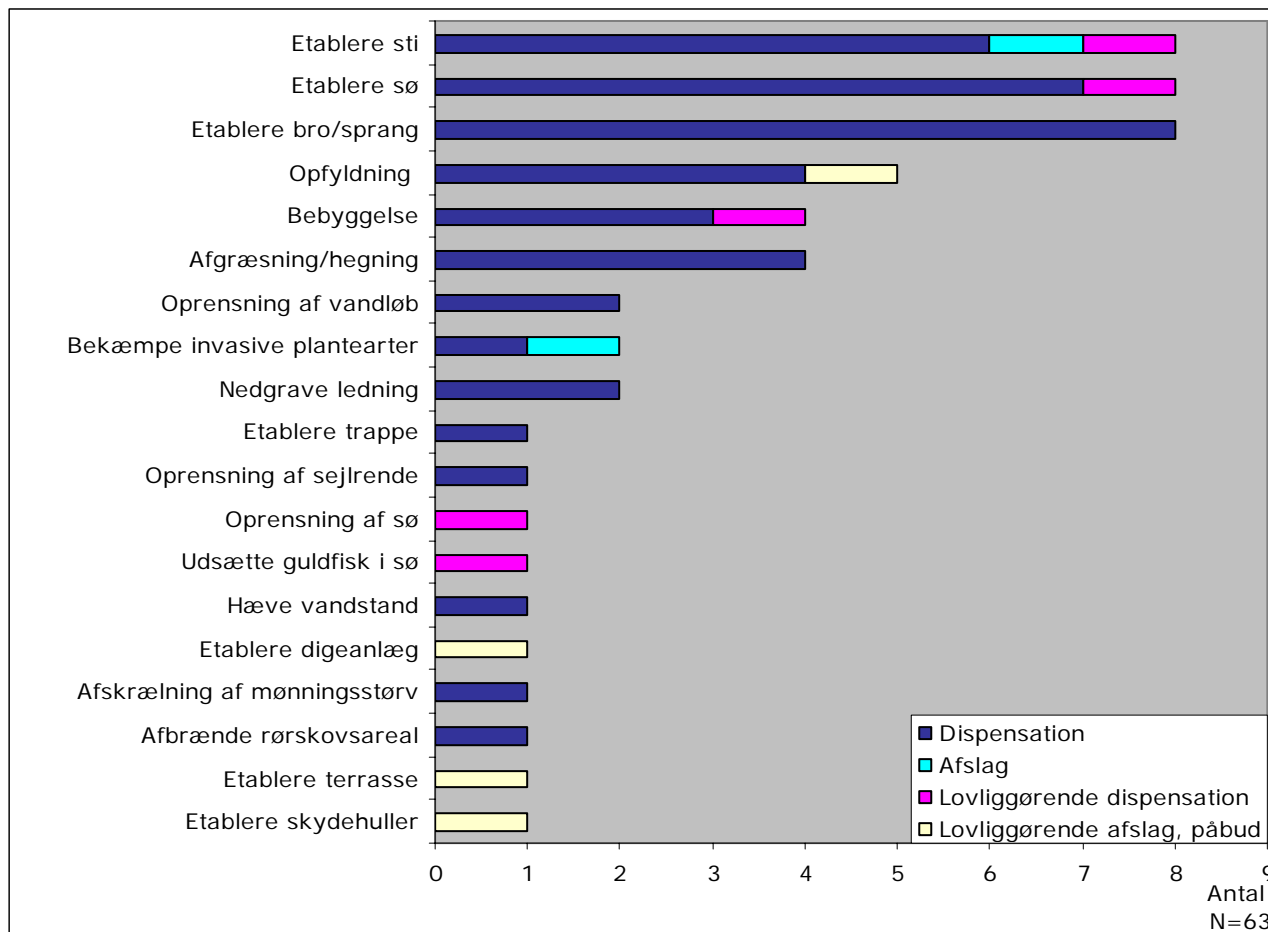

Figuren viser, at de fire aktørgrupper er registreret med forskellige hyppigheder. Myndigheder er noteret som ansøgere eller sagsrejsere i omtrent halvdelen af alle ansøgte indgreb og tilsyn, virksomheder i ca. 1/4, ejere i ca. 1/7 og naturorganisationer er registreret for to procent.

Afgørelser til ansøgte indgreb og tilsyn i § 3 strandenge i 2006

I det følgende præsenteres, hvorledes der er givet dispensation, afslag, lovliggørende dispensation og lovliggørende afslag til de 63 ansøgte indgreb og tilsyn for § 3 strandenge i 2006. Hvor mange af de oprindelige ansøgte indgreb, som er blevet ændret til naturforbedrende projekter under sagsbehandlingen, vides ikke.

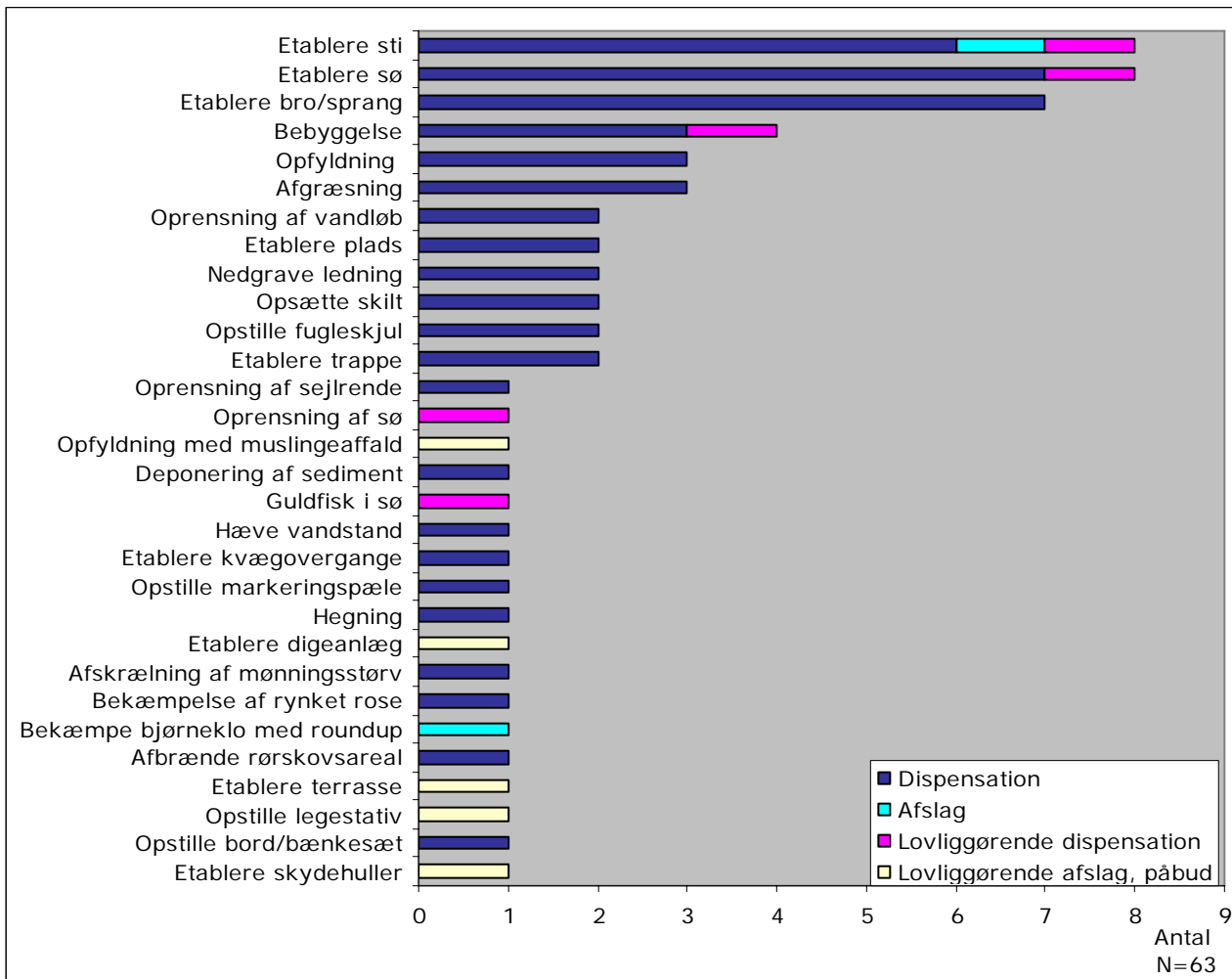
Figur 9.5 Afgørelser til ansøgte indgreb og tilsyn i § 3 strandenge for 2006

Figuren viser afgørelserne for de ansøgte indgreb og tilsyn, der blev præsenteret i figur 9.2. Det fremgår af figuren, at dispensation, afslag, lovliggørende dispensation og lovliggørende afslag alle er anvendt i afgørelserne for de enkelte ansøgte indgreb og tilsyn i § 3 strandenge. For nogle enkelte indgreb og tilsyn er der registreret forskellig forvaltningspraksis i sagsbehandlingen. Etablere sti, noteres eksempelvis for både dispensation, afslag og lovliggørende dispensation i afgørelserne. Årsagerne til disse variationer kendes ikke, og vil kræve en nærmere analyse af de enkelte sager.

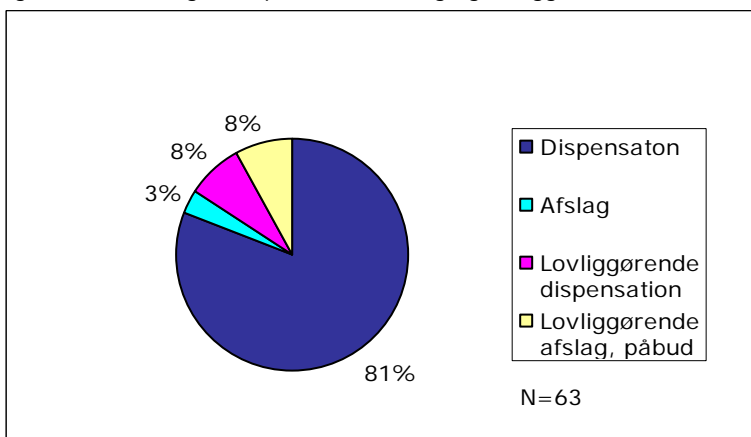
I næste figur vises hvorledes dispensation, afslag, lovliggørende dispensation og lovliggørende afslag er registreret for samtlige indgreb og tilsyn i § 3 strandenge

Figur 9.6 Afgørelser til samtlige ansøgte indgreb og tilsyn i § 3 strandenge for 2006

Det fremgår af figuren, at fordelingen af dispensation, afslag og lovliggørelse til de enkelte indgreb og tilsyn ikke ændres væsentligt i forhold til figur 9.5. I det følgende præsenteres, hvor hyppigt dispensation, lovliggørende dispensation og lovliggørende afslag er givet til ansøgte indgreb og tilsyn i § 3 strandenge.

Figur 9.7 Fordeling af dispensation, afslag og lovliggørelse for § 3 strandenge

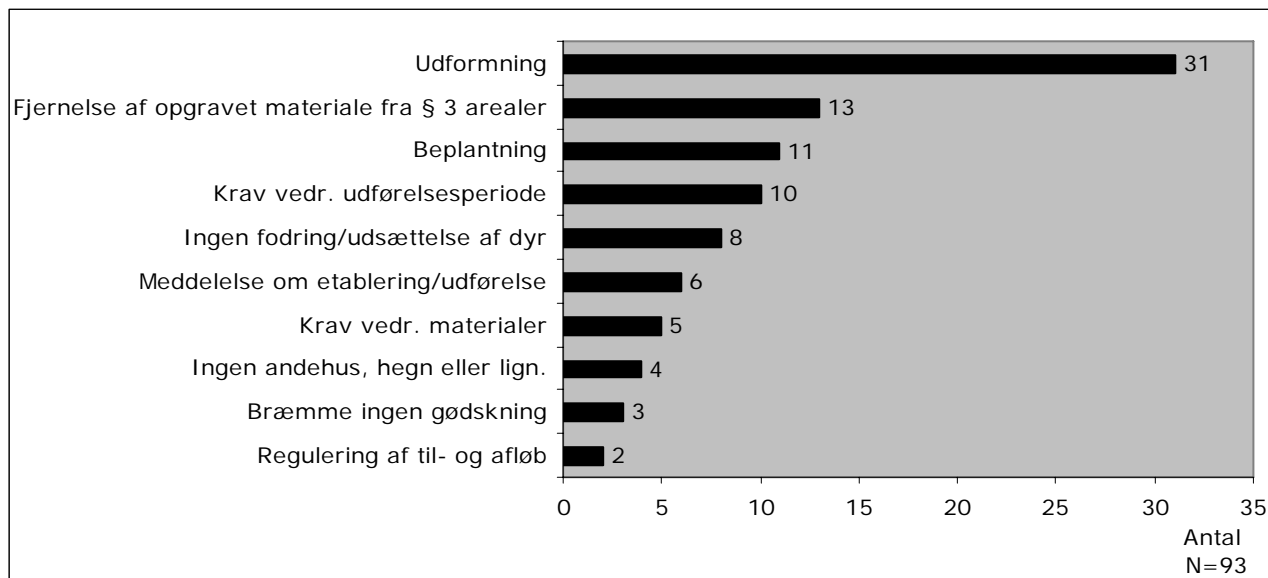

Det fremgår af figuren, at langt de fleste dispensationsansøgninger ender med en positiv afgørelse: Der gives tilladelse til indgreb i § 3 strandenge. Dispensation forekommer alene i ca. 4/5 af samtlige ansøgte indgreb og tilsyn i 2006. Dispensation og lovliggørende dispensation er tilsammen givet til ca. 9/10 af alle ansøgte indgreb og tilsyn i § 3 strandenge. Stort set alle dispensationer og lovliggørende dispensationer er givet med en række vilkår, som præsenteres i det følgende.

Vilkår/betingelser for dispensation

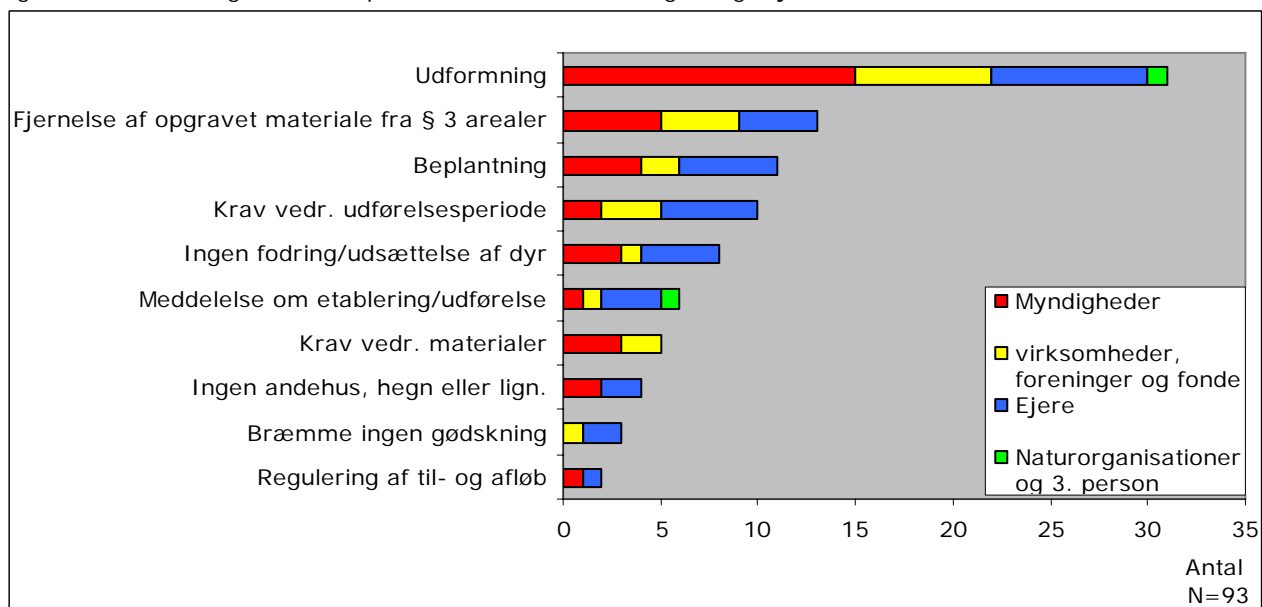
Dispensation kan gives på vilkår. I afgørelserne for § 3 strandenge er der ofte stillet nogle vilkår og betingelser for tilladelse til dispensation. Antallet af vilkår varierer. Der er registreret flest vilkår til indgreb vedr. søer i § 3 strandenge. Vilkårene er ofte forskellige og detaljerede. Vilkårene er derfor registrerede under nogle samlede betegnelser. I nogle afgørelser kan der forekomme flere vilkår under samme betegnelse, her er kun ét vilkår angivet i undersøgelsen. Vilkårene vises i nedenstående figur.

Figur 9.8 Vilkår/ betingelser for dispensation til § 3 strandenge

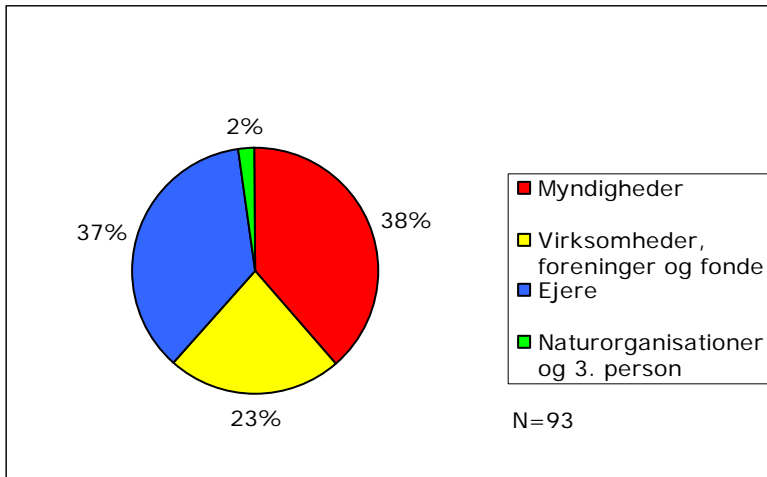
Der er i undersøgelsen registreret 93 vilkår. Det fremgår af figuren, at der ofte stilles vilkår for udførelser af indgreb samt, hvordan en fortsat arealanvendelse kan ske. Krav til udformning af indgreb er hyppigst registreret i afgørelserne for § 3 strandenge. Lignende tendens er noteret for de øvrige naturtyper i undersøgelsen. I det følgende vises, hvorledes vilkårene er fordelt imellem ansøgere eller sagsrejsere.

Figur 9.9 Vilkår/betingelser for dispensation fordelt efter ansøger/sagsrejsjer

Det fremgår af figuren, at aktørgrupperne: Myndigheder, virksomheder, ejere og naturorganisationer alle har været ansøgere eller sagsrejsere til indgreb eller tilsyn, hvor der stilles vilkår som betingelse for dispensation. Fordelingen af vilkår imellem de fire aktørgrupper vises i næste figur.

Figur 9.10 Vilkår fordelt efter ansøger/sagsrejsjer i § 3 strandenge i 2006

Figuren viser, at de fire aktørgrupper er registreret med forskellige hyppigheder. Myndigheder får tildelt ca. 2/5 af vilkårene, virksomheder ca. 1/4, ejere omtrent 2/5 og naturorganisationer to procent. Ved sammenligning med figur 9.4 er fordelingen imellem de fire aktørgrupper ændret. Myndigheder er i figur 9.10 reduceret med 19 procentpoint, virksomheder med fire procentpoint, hvorimod ejere er øget med 23 procentpoint. Det skyldes formentlig, at ejere oftest er ansøgere til etablering af søer, hvor der stilles flest vilkår.

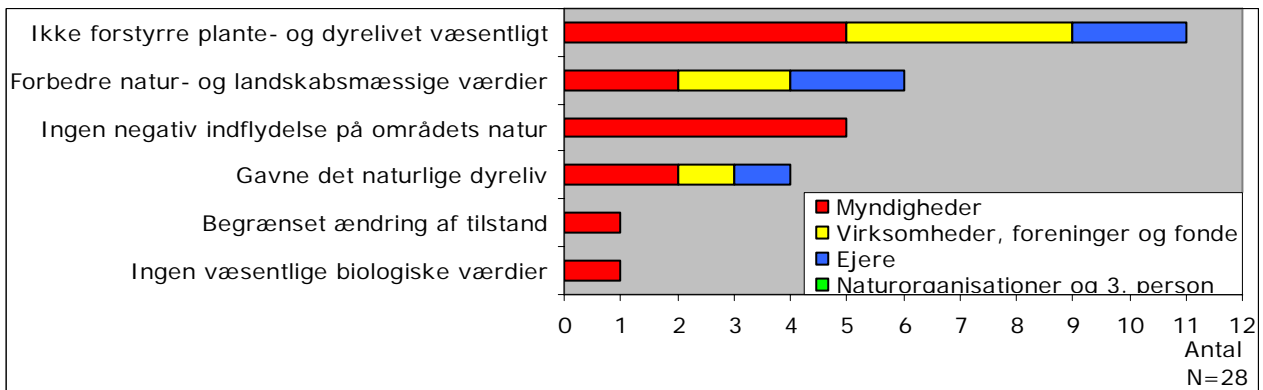
Erstatningsbiotop for dispensation

Dispensation kan gives på vilkår af erstatningsbiotoper (erstatning for de oprindelige naturtyper). Amterne har i nogle § 3 afgørelser anvendt erstatningsbiotoper, som vilkår for dispensation og lovliggørende dispensation. Der er i undersøgelsen ikke registreret krav om erstatningsbiotoper, som vilkår for dispensation og lovliggørende dispensation for § 3 strandenge i 2006.

Vurdering af dispensation

Amterne har i stort set alle afgørelser for § 3 strandenge givet en vurdering og begrundelse for dispensation, afslag, lovliggørende dispensation og lovliggørende afslag. Der er i undersøgelsen registreret, hvorledes amterne vurderer og begrundet dispensation og lovliggørende dispensation. Nedenstående figur viser, hvilke bemærkninger og vurderinger amterne har noteret i afgørelserne for § 3 strandenge.

Figur 9.11 Vurdering af dispensation og lovliggørende dispensation for § 3 strandenge i 2006

Der er registreret 28 afgørelser, hvor der er angivet en vurdering af dispensation og lovliggørende dispensation til § 3 strandenge. Afgørelserne er fordelt imellem myndigheder, virksomheder og ejere som ansøgere eller sagsrejsere. Det fremgår af figuren, at vurderingerne til dispensation er forskellige. Det er naturligvis et skøn, om dispensation kan gives, og om det vil medføre en naturforbedrende ændring af det pågældende naturområde. Der er ca. 1/3 af dispensationerne, som er givet med et naturforbedrende sigte for § 3 strandenge i 2006.

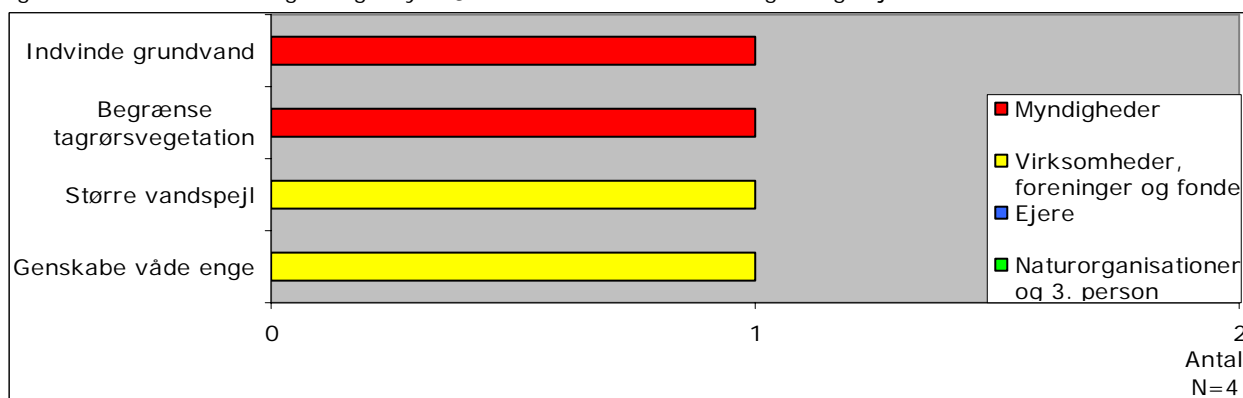
§ 3 mosaik

Skov- og Naturstyrelsen har i år 2006 registeret 1391 § 3 afgørelser fordelt imellem ti naturtyper. § 3 mosaik indgår i 11 afgørelser og udgør omtrent én procent af samtlige § 3 afgørelser for 2006. Alle afgørelserne er læst igennem og følgende oplysninger er noteret: Formål med indgreb, indgrebets art, ansøger/sagsrejser til indgreb, afgørelser på indgreb, vilkår/betingelser for dispensation, erstatningsbiotop for dispensation og vurdering af dispensation.

Formål med indgreb i § 3 mosaik

Det er undersøgt hvilke årsager, interesser og formål der ligger til grund for ansøgninger og sager om dispensation fra § 3 i Naturbeskyttelsesloven. Dette er gjort på baggrund af de begrundelser, der er opgivet i § 3 afgørelser for 2006. Hvorvidt de forskellige formål er ansøgernes egne ønsker eller et kompromis imellem ansøger og sagsbehandler, vides ikke. Det fremgår af § 3 afgørelserne for 2006, at sagsbehandlerne i amterne næsten altid besigtiger naturområdet, hvor ansøgers egne ideer med dispensationsansøgningen bliver fremlagt og diskuteret. Sagsbehandlerne spiller her en vigtig rolle som rådgiver og samarbejdspartner. I nedenstående figur vises de forskellige formål med indgreb i § 3 mosaik.

Figur 10.1 Formål med indgreb og tilsyn i § 3 mosaik fordelt efter ansøger/sagsrejser

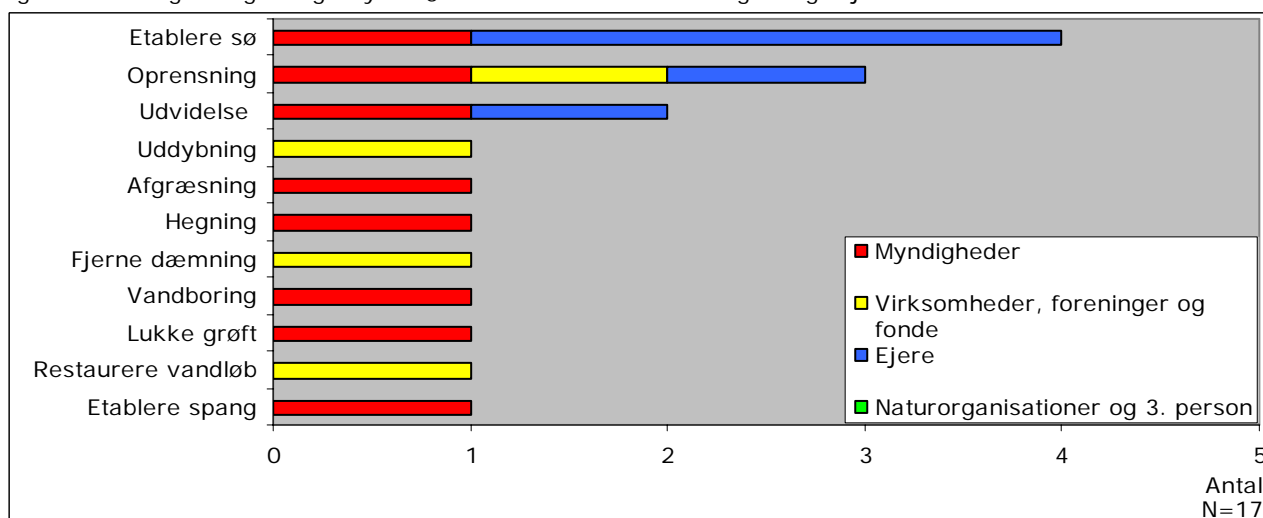

Der er i undersøgelsen registeret fire afgørelser, hvor der er nævnt et formål med indgreb eller tilsyn i § 3 mosaik. Det er ca. 1/4 af alle afgørelserne for § 3 mosaik. Det ses ud fra figuren, at formålene er forskellige. Myndigheder og virksomheder er eneste aktørgrupper, der er registeret som ansøgere eller sagsrejsere, hvor der er angivet et formål med ansøgte indgreb og tilsyn. I det følgende præsenteres hvilke konkrete indgreb og tilsyn, der er ansøgt eller rejst i afgørelserne for § 3 mosaik i 2006

Indgrebets art

Der er i undersøgelsen registeret 17 ansøgte indgreb og tilsyn i 11 afgørelser for § 3 mosaik. Der er således afgørelser, som er noteret for mere end et enkelt indgreb. Hvor mange indgreb de oprindelige ansøgninger har indeholdt, vides ikke. Der kan være foregået en forhandling imellem ansøger og sagsbehandler, som har betydet, at den oprindelige ansøgning er blevet justeret. Nedenstående figur viser de ansøgte indgreb og tilsyn i § 3 mosaik for 2006

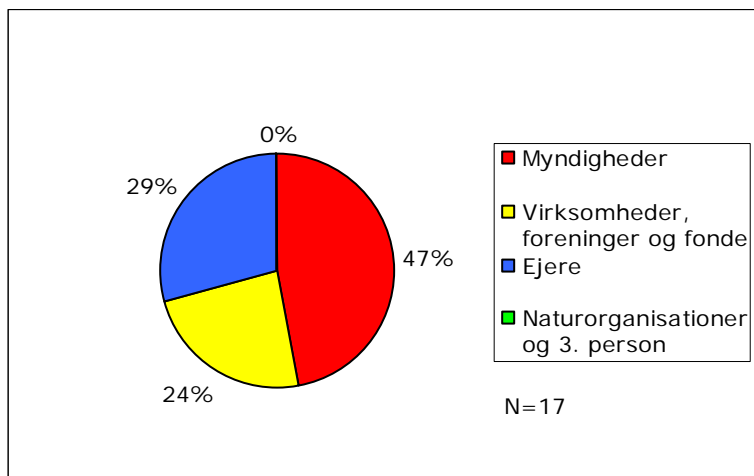
Figur 10.2 Ansøgte indgreb og tilsyn til § 3 mosaik fordelt efter ansøger/sagsrejser i 2006

Det fremgår af figuren, at de ansøgte indgreb og tilsyn i § 3 mosaik for 2006 er forskellige og variere i hyppighed. Etablere sø, er oftest registeret og udgør ca. 1/4 af samtlige indgreb og tilsyn i § 3 mosaik. Det ses, at myndigheder,

virksomheder og ejere er registreret som ansøgere eller sagsrejsere til indgrebene. Hvor ofte de tre aktørgrupper er registreret, som ansøgere eller sagsrejsere vises i følgende figur.

Figur 10.3 Ansøger/sagsrejsere til indgreb og tilsyn i § 3 mosaik

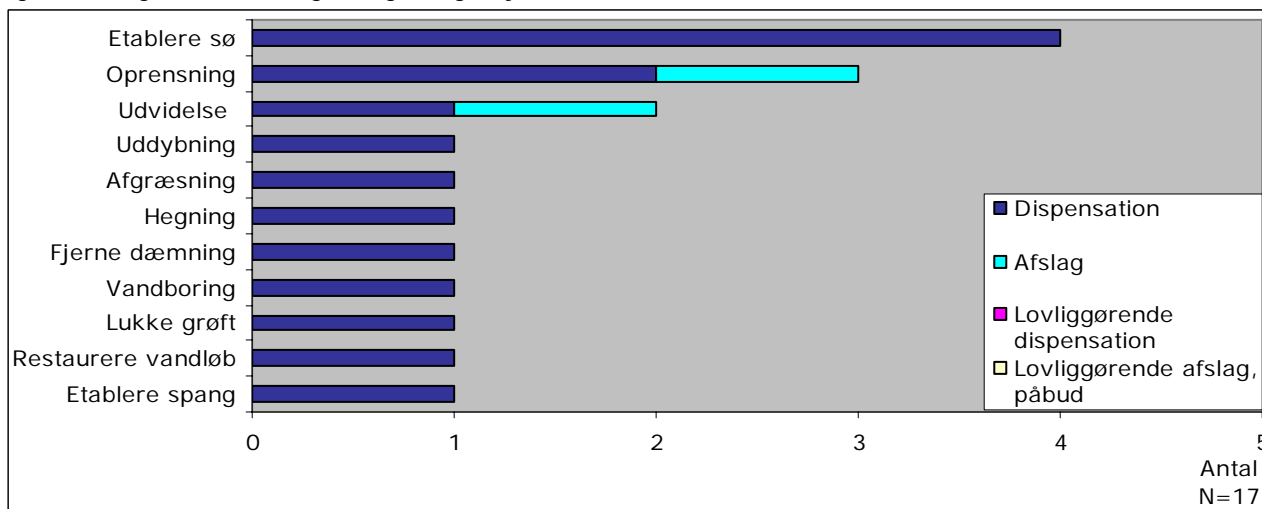

Figuren viser, at myndigheder, virksomheder og ejere er noteret med forskellige hyppigheder. Myndigheder er registreret som ansøgere eller sagsrejsere i næsten halvdelen af afgørelserne. Virksomheder i ca. ¼ og ejere for omtrent ¼. Naturorganisationer er ikke registreret som ansøgere eller sagsrejsere i afgørelserne for § 3 mosaik, men er noteret for andre naturtyper i undersøgelsen.

Afgørelsen til ansøgte indgreb og tilsyn i § 3 mosaik i 2006

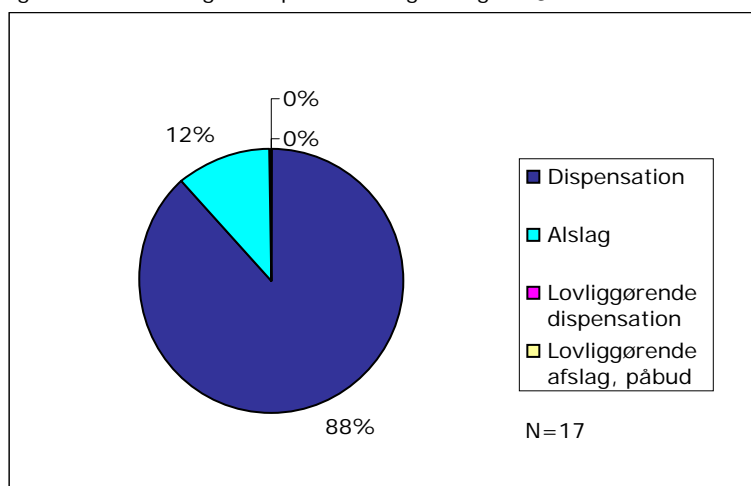
I det følgende præsenteres, hvorledes der er givet dispensation, afslag eller lovliggørelse til de ansøgte indgreb og tilsyn i afgørelserne for § 3 mosaik i 2006. Hvor mange af de oprindelige ansøgte indgreb, som er blevet ændret til naturforbedrende projekter under sagsbehandlingen, vides ikke.

Figur 10.4 Afgørelser til ansøgte indgreb og tilsyn i § 3 mosaik for 2006

Det fremgår af figuren, at dispensation og afslag er givet i afgørelserne til de ansøgte indgreb og tilsyn for § 3 mosaik i 2006. For enkelte indgreb og tilsyn er der registreret forskellig forvaltningspraksis i sagsbehandlingen. Oprensning og udvidelse noteres for både dispensation og afslag i afgørelserne. Årsagerne til disse variationer kendes ikke, og vil kræve en nærmere analyse af de enkelte sager. I det følgende præsenteres, hvor hyppigt dispensation og afslag er givet til ansøgte indgreb og tilsyn i § 3 mosaik.

Figur 10.5 Fordeling af dispensation og afslag for § 3 mosaik

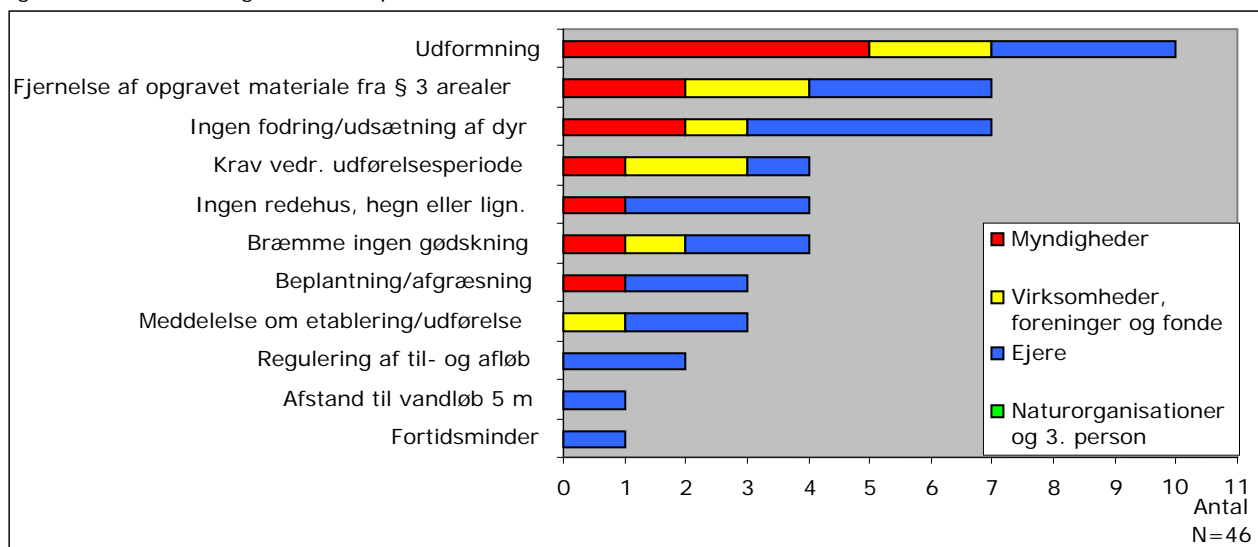

Det fremgår af figuren, at langt de fleste dispensationsansøgninger ender med en positiv afgørelse: Der gives tilladelse til indgreb i § 3 mosaik. Stort set alle dispensationer er givet med en række vilkår, som præsenteres i det følgende.

Vilkår/betingelser for dispensation

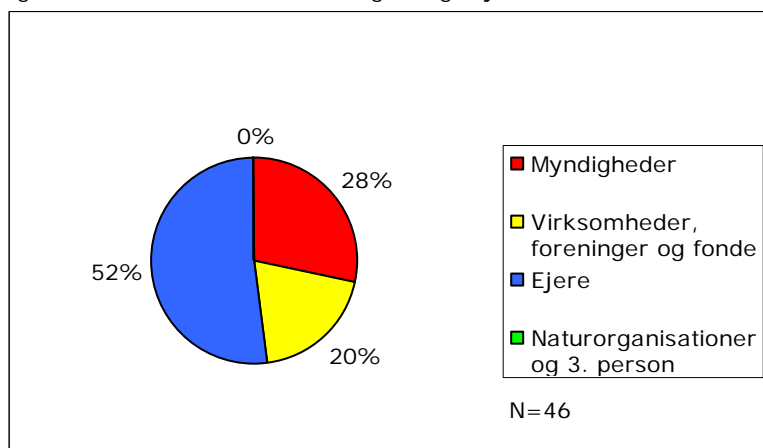
Dispensation kan gives på vilkår. I afgørelserne for § 3 mosaik er der ofte stillet nogle vilkår og betingelser for tilladelse til dispensation. Antallet af vilkår varierer. Der er registreret flest vilkår til indgreb vedr. søer i § 3 mosaik. Vilkårene er ofte forskellige og detaljerede. Vilkårene er derfor registrerede under nogle samlede betegnelser. I nogle afgørelser kan der forekommer flere vilkår under samme betegnelse, her er kun ét vilkår angivet i undersøgelsen. Vilkårene vises i nedenstående figur

Figur 10.6 Vilkår/betingelser for dispensation til § 3 mosaik

Der er i undersøgelsen registreret 46 vilkår. Det fremgår af figuren, at der ofte stilles vilkår for udførelse af indgreb samt, hvordan en fortsat arealanvendelse kan ske. Myndigheder, virksomheder og ejere er registreret som ansøgere eller sagsrejsere, hvor der stilles vilkår som betingelse for dispensation. Fordelingen af vilkår imellem de tre aktørgrupper vises i næste figur.

Figur 10.7 Vilkår fordelt efter ansøger/sagsrejsjer i § 3 mosaik

Figuren viser, at de tre aktørgrupper er registreret med forskellige hyppigheder. Myndigheder får tildelt omtrent $\frac{1}{4}$, virksomheder ca. $\frac{1}{5}$ og ejere omtrent halvdelen af samtlige vilkår. Ved sammenligning med figur 10.3, er fordelingen imellem de tre aktørgrupper ændret. Myndigheder er i figur 10.7 reduceret med 19 procentpoint, virksomheder med fire procentpoint, hvorimod ejere er øget med 23 procentpoint. Det skyldes formentligt, at ejere oftest er ansøgere til indgreb vedr. søer, hvor der stilles flest vilkår.

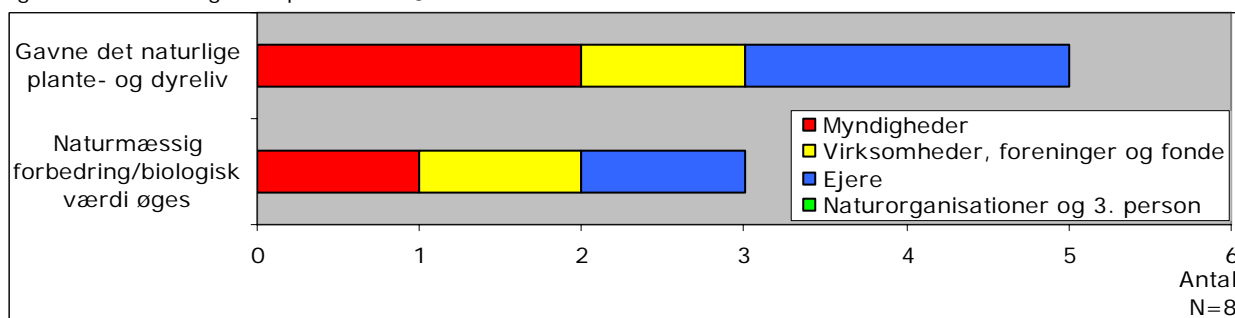
Erstatningsbiotoper for dispensation

Dispensation kan gives på vilkår af erstatningsbiotoper (erstatning for de oprindelige naturtyper). Amterne har i nogle afgørelser for § 3 natur anvendt erstatningsbiotoper, som vilkår for dispensation og lovliggørende dispensation. Der er i undersøgelsen ikke registreret erstatningsbiotoper som vilkår for dispensation til § 3 mosaik i 2006.

Vurdering af dispensation

Amterne har i stort set alle afgørelser for § 3 mosaik givet en vurdering og begrundelse for dispensation og afslag. Der er i undersøgelsen registreret, hvorledes amterne vurderer og begrundes dispensation. Nedenstående figur viser hvilke bemærkninger og vurderinger amterne har noteret i afgørelserne for § 3 mosaik.

Figur 10.8 Vurdering af dispensation i § 3 mosaik for 2006

Der er registreret otte afgørelser, hvor amterne har givet en vurdering af dispensation til § 3 mosaik. Afgørelserne er fordelt imellem myndigheder, virksomheder og ejere som ansøgere eller sagsrejsere. Alle otte afgørelser er givet med et naturforbedrende sigte for § 3 mosaik i 2006.

§ 3 strandsumpe

Skov- og Naturstyrelsen har i år 2006 registeret 1391 § 3 afgørelser fordelt imellem ti naturtyper. § 3 strandsumpe indgår i syv afgørelser og udgør omtrent én procent af samtlige § 3 afgørelser for 2006. Alle afgørelserne er læst igennem og følgende oplysninger er noteret: Formål med indgreb, indgrebets art, ansøger/sagsrejsere til indgreb, afgørelser på indgreb, vilkår/betingelser for dispensation, erstatningsbiotop for dispensation og vurdering af dispensation.

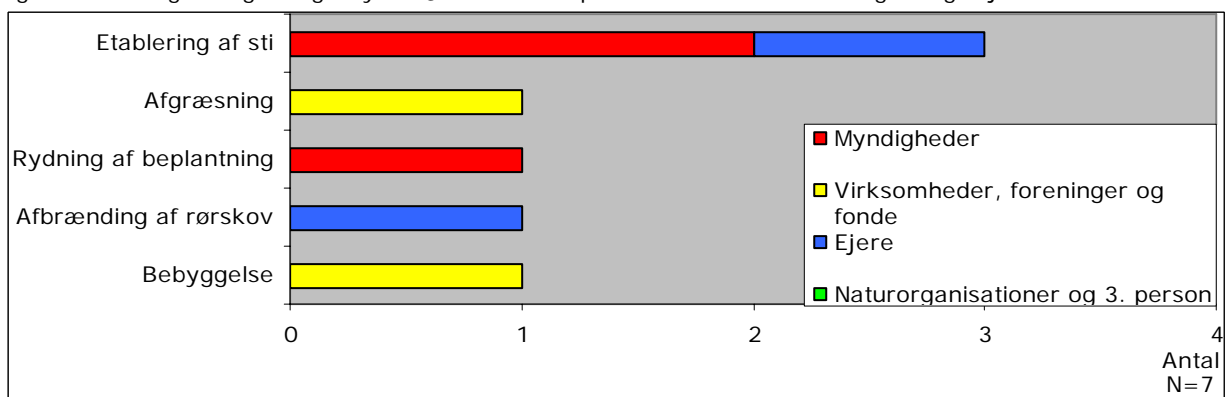
Formål med indgreb i § 3 strandsumpe

Det er undersøgt hvilke årsager, interesser og formål der ligger til grund for ansøgninger og sager om dispensation fra § 3 i Naturbeskyttelsesloven. Dette er gjort på baggrund af de betingelser, der er opgivet i § 3 afgørelser for 2006. Det er ikke alle § 3 afgørelser for 2006, hvor der er angivet et formål til ansøgte indgreb. I afgørelserne for § 3 strandsumpe i 2006, er der ikke registeret formål eller interesser til ansøgte indgreb og tilsyn. I det følgende præsenteres hvilke konkrete indgreb og tilsyn, der er ansøgt eller rejst i afgørelserne for § 3 strandsumpe i 2006.

Indgrebets art

Der er i undersøgelsen registeret syv ansøgte indgreb og tilsyn i syv afgørelser for § 3 strandsumpe. Hvor mange indgreb de oprindelige ansøgninger har indeholdt, vides ikke. Der kan være foregået en forhandling imellem ansøger og sagsbehandler, som har betydet, at den oprindelige ansøgning er blevet justeret. Det fremgår af § 3 afgørelserne for 2006, at sagsbehandlerne i amterne næsten altid besigtiger naturområdet, hvor ansøgers egne ideer med dispensationsansøgningen bliver fremlagt og diskuteret. Sagsbehandlerne spiller her en vigtig rolle som rådgiver og samarbejdspartner. Følgende figur viser ansøgte indgreb og tilsyn til § 3 strandsumpe i 2006

Figur 11.1 Ansøgte indgreb og tilsyn til § 3 strandsumpe i 2006 fordelt efter ansøger/sagsrejsere

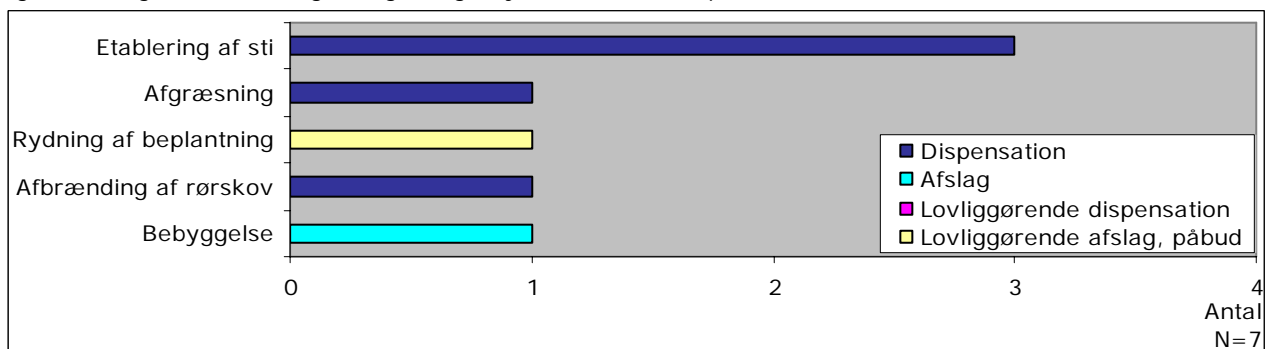

Figuren viser, fem forskellige indgreb eller tilsyn, hvor etablering af sti er det hyppigste. Myndigheder, virksomheder og ejere er registeret som ansøgere eller sagsrejsere, hvor fordelingen imellem de tre aktørgrupper er næsten ligelig. Naturorganisationer og 3. person er ikke noteret som ansøgere eller sagsrejsere i afgørelser til § 3 strandsumpe i 2006.

Afgørelser til ansøgte indgreb og tilsyn i § 3 strandsumpe

I det følgende præsenteres, hvorledes der er givet dispensation, afslag, lovliggørende dispensation og lovliggørende afslag til ansøgte indgreb og tilsyn i afgørelserne for § 3 strandsumpe i 2006.

Figur 11.2 Afgørelser til ansøgte indgreb og tilsyn i § 3 strandsumpe for 2006

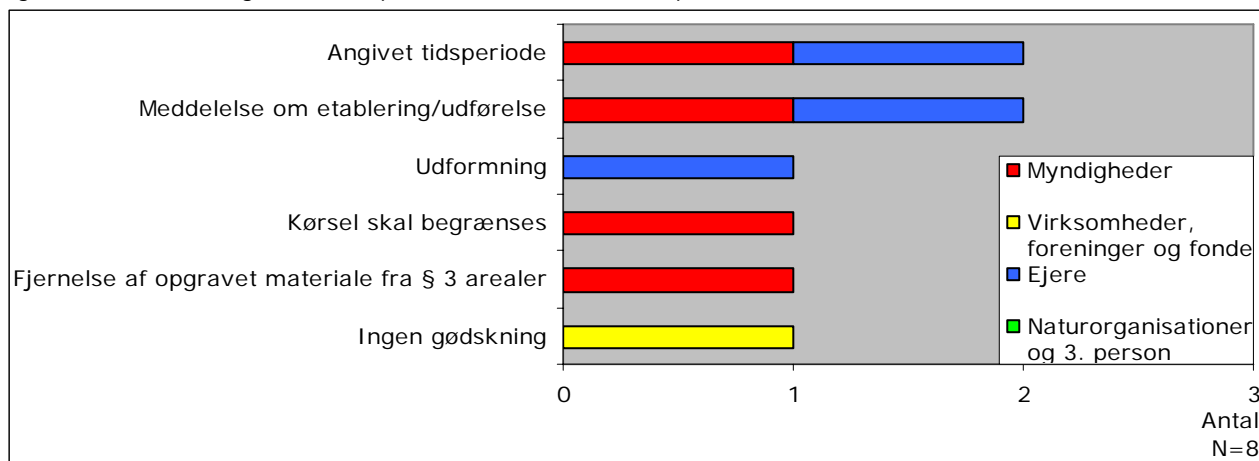

Det fremgår, at dispensation, afslag og lovliggørende afslag er givet i afgørelserne til de ansøgte indgreb og tilsyn. Figuren viser, at de fleste dispensationsansøgninger ender med en positiv afgørelse: Der gives tilladelse til indgreb i § 3 strandsumpe. Dispensation forekommer i ca. 2/3 af samtlige ansøgte indgreb og tilsyn i § 3 strandsumpe. Stort set alle dispensationer er givet med en række vilkår, som præsenteres i det følgende.

Vilkår/betingelser for dispensation

Dispensation kan gives på vilkår. I afgørelserne for § 3 strandsumpe er der ofte stillet nogle vilkår og betingelser for tilladelse til dispensation. Antallet af vilkår varierer for de enkelte indgreb. Vilkårene er ofte forskellige og detaljerede. Vilkårene er derfor registrerede under nogle samlede betegnelser. I nogle afgørelser kan der forekommer flere vilkår under samme betegnelse, her er kun ét vilkår angivet i undersøgelsen. Vilkårene vises i nedenstående figur.

Figur 11.3 Vilkår/betingelser for dispensation til § 3 strandsumpe

Der er registreret otte vilkår. Det fremgår af figuren, at der ofte stilles vilkår for udførelse af indgreb samt, hvordan en fortsat arealanvendelse kan ske. Myndigheder, virksomheder og ejere har alle fået stillet vilkår, men med forskellige hyppigheder. Myndigheder har fået tildelt ca. halvdelen af alle vilkårene, virksomheder ca. 1/8 og ejere omtrent 1/3.

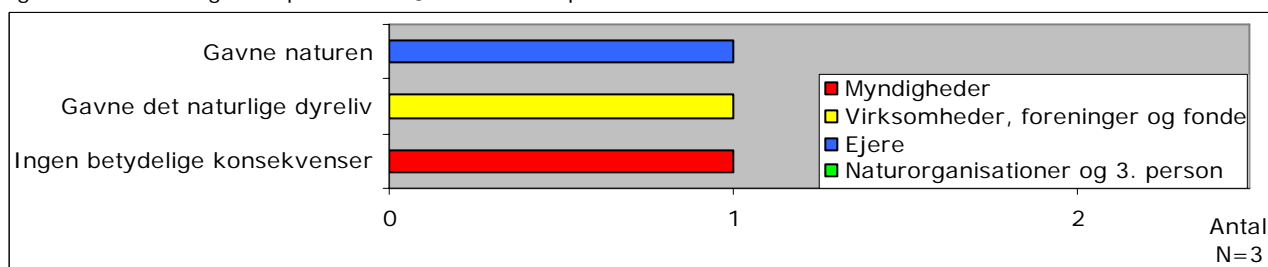
Erstatningsbiotoper for dispensation

Dispensation kan gives på vilkår af erstatningsbiotoper (erstatning for de oprindelige naturtyper). Amterne har i nogle § 3 afgørelser anvendt erstatningsbiotoper, som vilkår for dispensation og lovliggørende dispensation. Der er i undersøgelsen ikke registreret erstatningsbiotoper i afgørelserne for § 3 strandsumpe.

Vurdering af dispensation

Amterne har i nogle afgørelser for § 3 strandsumpe givet en vurdering og begrundelse for dispensation, afslag, og lovliggørende afslag. Der er i undersøgelsen registreret, hvorledes amterne vurderer og begrunder dispensation. Nedenstående figur viser hvilke bemærkninger og vurderinger amterne har noteret i afgørelserne for § 3 strandsumpe i 2006

Figur 11.4 Vurdering af dispensation i § 3 strandsumpe for 2006

Der er registreret tre afgørelser, hvor der er angivet en vurdering af dispensation til § 3 strandsumpe. Myndigheder, virksomheder og ejere er noteret som ansøgere eller sagsrejsere i afgørelserne. Vurderinger af dispensation er forskellige. Det er naturligvis et skøn om dispensation kan gives og om det vil medføre en naturforbedrende ændring af det pågældende naturområde. Der er ca. 2/3 af dispensationerne, som er givet med et naturforbedrende sigte for § 3 strandsumpe i 2006.

§ 3 strandoverdrev

Skov- og Naturstyrelsen har i år 2006 registeret 1391 § 3 afgørelser fordelt imellem ti naturtyper. § 3 strandoverdrev indgår i 3 afgørelser og udgør således mindre end én procent af samtlige § 3 afgørelser for 2006. Alle afgørelserne er læst igennem og følgende oplysninger er noteret: Formål med indgreb, indgrebets art, ansøger/sagsrejsjer til indgreb, afgørelser på indgreb, vilkår/betingelser for dispensation, erstatningsbiotop for dispensation og vurdering af dispensation

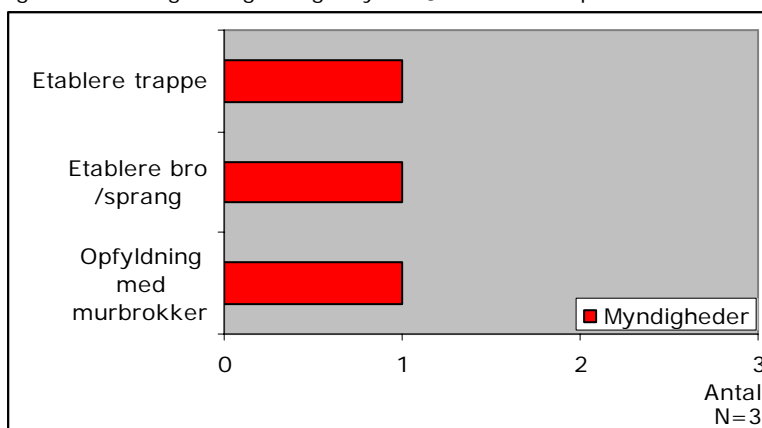
Formål med indgreb i § 3 strandoverdrev

Det er undersøgt hvilke årsager, interesser og formål der ligger til grund for ansøgninger og sager om dispensation fra § 3 i Naturbeskyttelsesloven. Dette er gjort på baggrund af de begrundelser, der er opgivet i § 3 afgørelser for 2006. Det er ikke alle § 3 afgørelser for 2006, hvor der er angivet et formål til ansøgte indgreb. I afgørelserne for § 3 strandoverdrev i 2006, er der ikke registeret formål eller interesser til ansøgte indgreb og tilsyn. I det følgende præsenteres hvilke konkrete indgreb og tilsyn, der er ansøgt eller rejst i afgørelserne for § 3 strandoverdrev i 2006.

Indgrebets art

Der er i undersøgelsen registeret tre ansøgte indgreb og tilsyn i tre afgørelser for § 3 strandoverdrev. Hvor mange indgreb de oprindelige ansøgninger har indeholdt, vides ikke. Der kan være foregået en forhandling imellem ansøger og sagsbehandler, som har betydet, at den oprindelige ansøgning er blevet justeret. Det fremgår af § 3 afgørelserne for 2006, at sagsbehandlerne i amterne næsten altid besigtiger naturområdet, hvor ansøgers egne ideer med dispensationsansøgningen bliver fremlagt og diskuteret. Sagsbehandlerne spiller her en vigtig rolle som rådgiver og samarbejdspartner. Følgende figur viser ansøgte indgreb og tilsyn til § 3 strandoverdrev i 2006

Figur 12.1 Ansøgte indgreb og tilsyn til § 3 strandsumpe i 2006

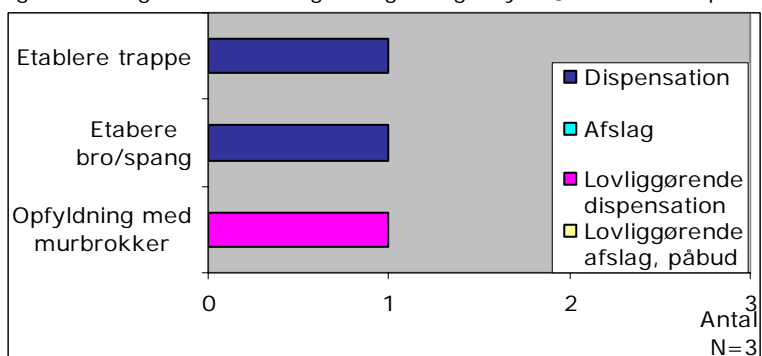

Figuren viser tre forskellige indgreb og tilsyn, hvor myndigheder som eneste aktørgruppe, er registeret som ansøgere eller sagsrejsere.

Afgørelser til ansøgte indgreb og tilsyn i § 3 strandsumpe

I det følgende præsenteres, hvorledes der er givet dispensation, afslag, lovliggørende dispensation og lovliggørende afslag til ansøgte indgreb og tilsyn i afgørelserne for § 3 strandoverdrev i 2006.

Figur 12.2 Afgørelser til ansøgte indgreb og tilsyn i § 3 strandsumpe for 2006

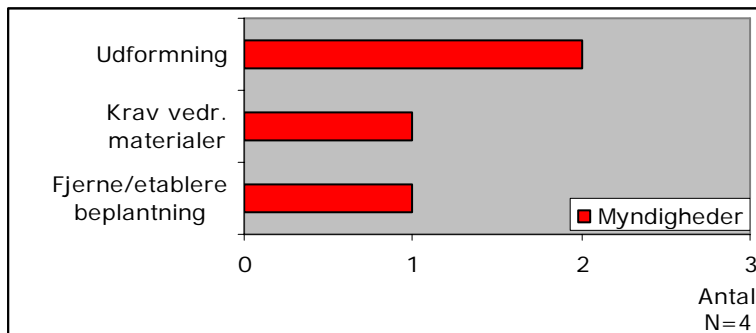

Det fremgår af figuren, at dispensationsansøgningerne ofte ender med en positiv afgørelse: Der gives tilladelse til indgreb i § 3 strandoverdrev. Dispensation og lovliggørende dispensation er givet til samtlige ansøgte indgreb og tilsyn. Stort set alle dispensationer og lovliggørende dispensationer er givet med en række vilkår som præsenteres i det følgende.

Vilkår/betingelser for dispensation

Dispensation kan gives på vilkår. I afgørelserne for § 3 strandoverdrev er der ofte stillet nogle vilkår og betingelser for tilladelse til dispensation. Antallet af vilkår varierer. Vilkårene er ofte forskellige og detaljerede. Vilkårene er derfor registrerede under nogle samlede betegnelser. I nogle afgørelser kan der forekomme flere vilkår under samme betegnelse, her er kun ét vilkår angivet i undersøgelsen. Vilkårene vises i nedenstående figur.

Figur 12.3 Vilkår/betingelser for dispensation til § 3 strandoverdrev

Der er i undersøgelsen registreret fire vilkår. Det fremgår af figuren, at der ofte stilles vilkår for udførelse af indgreb samt, hvordan en fortsat arealanvendelse kan ske.

Erstatningsbiotoper for dispensation

Dispensation kan gives på vilkår af erstatningsbiotoper (erstatning for de oprindelige naturtyper). Amterne har i nogle § 3 afgørelser anvendt erstatningsbiotoper, som vilkår for dispensation og lovliggørende dispensation. Der er i undersøgelsen ikke registreret erstatningsbiotoper, som vilkår for dispensation og lovliggørende dispensation til § 3 strandoverdrev i 2006.

Vurdering af dispensation

Amterne har i én afgørelse for § 3 strandoverdrev givet en vurdering og begrundelse for dispensation. Nedenstående figur viser hvilke bemærkninger amterne har noteret i afgørelsen for § 3 strandoverdrev

Figur 12.4 Vurdering af dispensation og lovliggørende dispensation

